

Novi položaj državnih službenika

Predstoji donošenje novog Zakona o državnim službenicima koji će, prema prijedlogu, donijeti niz promjena. Umjesto dosadašnjih 325 službeničkih razreda i zanimanja predviđa se pedesetak različitih radnih mjesta. Za jednak rad državni će službenici dobiti jednaku plaću, bez obzira u kojem državnom tijelu rade, a osnovica plaće bit će ista za sve službenike i namještenike u državnoj upravi, uključujući i one u sudbenoj vlasti. Izneseno svjedoči o pojednostavljenju službeničkog sustava, no može li se očekivati i bolji položaj državnih službenika?

Po svemu sudeći, ne. Dogovor Republike Hrvatske i MMF-a nalaže redukcije u državnoj upravi što znači ne samo zamrzavanje plaća, već i smanjenje broja zaposlenih i ukidanje raznih naknada, primjerice, umjesto naknada za prekovremeni rad namjerava se davati slobodne dane, sve u cilju ušteda.

Postupno se namjerava za neraspoređene državne službenike i namještenike uvesti primjena odredbi Zakona o radu. Time se smanjuje sigurnost posla u državnoj upravi, a upravo je to mnogima bio poticaj da se opredijele za rad u državnim tijelima, a ne za bolje plaćeni posao u privatnim poduzećima.

Racionalizacija državne uprave je potrebna, ali nju valja zadržati privlačnom za dobre stručnjake. U protivnom će doći do odlijevanja sposobnih kadrova, a i mladi stručni i vrsni ljudi, neophodni za smjenu generacija, zaobilaziti će zapošljavanje na službeničkim poslovima. Pred državom su velike zadaće kojima može odgovoriti samo kvalitetna državna uprava.

Ž. S.

	Strana
– Uvodnik urednika	2
– Aktualni sat	3
– Aktualno prijepodne	7
– Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o potvrđivanju Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa	17
– Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove	20
– Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o izvršavanju kazne zatvora	21
– Prijedlog zakona o sprječavanju zloporabe opojnih droga	21
– Konačni prijedlog zakona o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima	24
– Konačni prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj	30
– Prijedlog odluke o izmjenama i dopunama Poslovnika Zastupničkog doma Hrvatskog sabora s prijedlogom da Zastupnički dom Hrvatskog sabora raspravi o Prijedlogu odluke na svojoj 9. sjednici po postupku za raspravu o Konačnom prijedlogu zakona	32
– Izvješće o radu Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske za 1999. godinu i prvih šest mjeseci 2000. godine – sažetak Izvješća	33
– Polugodišnje izvješće Hrvatske narodne banke o gospodarskim i novčanim kretanjima u 2000. godini	36
– Nacrti prijedloga i konačnih prijedloga zakona o određivanju poslova na kojima se zapošljavaju slijepe invalidne osobe; te o doplatku na sljepoću	38
– Odgovori na zastupnička pitanja	41

PRIKAZ RADA:

- 50. SJEDNICE ŽUPANIJSKOG DOMA HRVATSKOG SABORA ODRŽANE 4., 5., 7., 8., 11., 12. I 13. PROSINCA 2000.
- 9. SJEDNICE ZASTUPNIČKOG DOMA HRVATSKOG SABORA ODRŽANE 5., 6., 7., 8., 12., 13., 14. I 15. PROSINCA 2000.

AKTUALNI SAT

Situacija u reintegriranim područjima; rad Ministarstva unutarnjih poslova

Prvi je na redu bio zastupnik **Velimir Kvesić (HSP)** koji je zatražio odgovore na dva pitanja. Prvo se pitanje odnosi na povrat imovine Hrvatima povratnicima, a u kojoj još uvijek stajuju »četnici«, te hoće li i kada Vlada riješiti te slučajeve. Ocijenio je kako bi se po situaciji na terenu moglo zaključiti da je Hrvatska mirnim putem integrirana u Krajinu, a ne obrnuto.

Drugo pitanje uputio je predstavnicima Ministarstva unutarnjih poslova u svezi sa zločinima koje čine »četnici« na Banovini i poduzima li policija akcije širih razmjera kako bi »završila ono što je već trebalo biti učinjeno«, te zašto hrvatska Vlada ne reagira na sugestije moćnika iz OESS-a koji drže kako ubojice i njihove jatake nije primjereno zvati pravim imenom »četnik«.

Na prvo je pitanje odgovorio **Goran Granić**, zamjenik predsjednika Vlade Republike Hrvatske, koji je kazao kako je korištenje kuća koje nisu u njihovom vlasništvu od nekih građana Republike Hrvatske posljedica rata. Ustavna je obveza poštivanje vlasništva, a ona će se poštovati i svakome će biti vraćeno njegovo vlasništvo.

Ivica Račan, predsjednik Vlade je, odgovarajući na drugo pitanje, kazao kako demokratska hrvatska država želi biti efikasna i čini sve kako bi se odgovorni za zločine uhitili i procesuirali. Poduzimaju se akcije šire od redovnih, a ako je počinitelj još uvijek na tlu Republike Hrvatske, bit će uhvaćen.

Mr. **Miroslav Rožić (HSP)** upitao je zašto Vlada plaća Institut građevinarstva Hrvatske izradu studija o utjecaju na okoliš za 5 mogućih trasa autoceste Bosljevo–Sveti Rok–Zadar, kad su nadležna tijela lokalne samouprave i Ličko-senjske županije odbacila 4 prijedloga trase, te se odlučili za jednu o kojoj je već pribavljena potrebna dokumentacija. »Ne bih želio nikoga u Vladi optužiti za nepotizam, ali ne daj Bože, možda je u igri kakav ortački ugovor«, kazao je mr. Rožić.

Drugo pitanje odnosilo se na uhićenike iz Zadra, te zločinačku skupinu sastavljenu od novinara i vlasnika medija. Oko tih se uhićenja mogao primijetiti visok stupanj koordiniranosti akcija Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva pravosuđa, te konkurentskih medija bliskih Pantovčaku, što bi bilo ruglo svake pravne države. Upitao je hoće li se prestati s provođenjem takvih zajedničkih akcija i pritiscima na sudove, što bi u svakoj demokratskoj zemlji bio razlog za njihovu ostavku.

Mr. **Alojz Tušek**, ministar pomorstva, prometa i veza je, odgovarajući na prvo pitanje zastupnika Rožića, kazao kako je istina da je bilo puno prijedloga za trasu autoceste, te da je bilo nekih pokušaja iz Instituta gra-

đevinarstva Hrvatske i Hrvatske uprave za ceste da se inzistira na nekim manje isplativim trasama, ali je samo jedna studija o utjecaju na okoliš trebala biti u izradi, i to ona za trasu Josip Dol–Žuta Lokva–Otočac.

Pozvao je ministra za javne radove, obnovu i graditeljstvo, **Radimira Čačića** da eventualno dopuni njegov odgovor.

Nakon što je pitanje ponovljeno, jer ministar nije bio prisutan kad je mr. Rožić postavio pitanje, **Čačić** je kazao kako navedena situacija nije jedina te vrste jer se i u drugim županijama događa da jedinice lokalne samouprave zastupaju jedno rješenje, a studije nekih neutralnih institucija preporučuju neka druga rješenja (npr. slučaj Varaždinskih toplica), međutim javnost će biti upoznata sa svim detaljima pa će svatko moći dati svoj sud. Studije se i rade radi objektivnog sagledavanja situacije.

Ivica Račan odgovorio je na drugo pitanje mr. Rožića. Republika Hrvatska, kao pravna država, jamči pravo na zahtjev za pokretanje krivičnog postupka, ali i obvezu nadležnih tijela da obustave postupak, ako se pokaže da za njega nema osnova.

U obje spomenute afere postupci još uvijek traju. Nadležni organi rade svoj posao odgovorno i savjesno, inzistirajući na otkrivanju istine, ma koliko ona bolna bila, pa valja pričekati da se završi kriminalistička obrada i odluka javnog tužilaštva. Premijer je iznio načelni stav Vlade Republike Hrvatske, prema kojemu nije prihvatljivo suditi o nečijoj krivnji dok istraga još traje, pa tako ni o radnjama poduzetim od nadležnih tijela, a ni

pritisici na organe države, koji moraju svoj posao obaviti stručno i odgovorno također nisu prihvatljivi.

Pogranični promet i suradnja; odnos Vladinih dužnosnika prema zakonodavnoj vlasti

Dragutin Bračun (HDZ) upitao je hoće li u Parlamentu Republike Slovenije biti ratificiran Sporazum o pograničnom prometu i suradnji između Republike Hrvatske i Republike Slovenije, koji je potpisan u travnju 1998. godine, a u Hrvatskom saboru ratificiran u rujnu iste godine. Kao razlozi za neratifikaciju spominjali su se tehnički razlozi, nedefinirana granična područja, a u posljednje se vrijeme spekulira da on neće biti ratificiran zbog političkih razloga, odnosno zbog pritiska Europske unije da je takav sporazum u suprotnosti sa zaključkom Europske zajednice iz Šengena koji govori o režimu kretanja i postupanja na granicama s Europskom unijom.

Drugo se pitanje zastupnika Bračuna odnosi na, po njegovoj ocjeni, čudan odnos članova Vlade prema zastupnicima. Naime, prilikom posjeta ministara županijama, na susrete nisu pozvani zastupnici HDZ-a, a ni čelnici županija. Organizatori su bili članovi vladajuće koalicije. Događa se tako da o gospodarstvu Krapinsko-zagorske županije razgovaraju predsjednik općinskog odbora stranke kojoj pripada ministar, a slično se dogodilo i prilikom posjeta ministrici zdravstva.

Od ministra Ivaniševića zastupnik Bračun pismeno je zatražio da poduzme mjere prema zastupnicima koji krše Zakon o pravima i obvezama državnih dužnosnika, navodeći i ime i prezime zastupnika koji krši Zakon. Ministar Ivanišević je pismenim putem odgovorio kako nije nadležan za utvrđivanje koji zastupnici, uz zastupničku dužnost obnašaju i dužnost članova uprave dioničkih društava, pa stoga ne može ništa ni poduzeti. Bračun je stoga upitao kome se može obratiti i tko je nadležan za slučajeve kršenja zakona i je li postupak ministra pravosuđa sukladan premijerovom poimanju odnosa izvršne vlasti prema Saboru?

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske **Račan** odgovorio je kako postoje velike garancije da će slovenski parlament ratificirati Sporazum o pograničnom prometu i suradnji, a stižu čak i najave da će se ubrzati i rješavanje otvorenih pitanja između Hrva-

tske i Slovenije. Problemi među dvjema državama manji su nego što se to čini.

Odgovarajući na drugo pitanje premijer Račan je kazao kako razlika u postupanju prema zastupnicima, ovisno o tome iz koje su stranke nije prihvatljiva, te je istaknuo kako očekuje da se spomenute situacije nastale prilikom posjeta ministara županijama više ne događaju. Dodao je kako će se osobno potruditi da se ta praksa malo više nadzire, osim ako nije riječ o stranačkim aktivnostima. Zamolio je zastupnika Bračuna malo vremena kako bi se mogao upoznati sa slučajem vezanim uz kršenje Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika i pismeni odgovor ministra Ivaniševića, te je obećao pisani odgovor.

Ocjena rada Vlade

Dr. Jure Burić (HDZ) ocijenio je kako je stalno obmanjivanje javnosti i izgovaranjem na teško stanje koje je naslijeđeno od bivše vlasti zapravo prikrivanje vlastite nesposobnosti. Premijeru Račanu je kazao kako je on pokojnom predsjedniku Tuđmanu ostavio puno lošije stanje: 0 topova, 0 metaka, 0 tenkova, deviznih pričuvu nije bilo, a Tuđman je iza sebe ostavio 3 milijarde dolara. Slične je paralele zastupnik povukao i u svezi s problemom političkih zatvorenika, umirovljenika i nezaposlenih građana, društvenim vlasništvom naslijeđenim iz socijalističkog sistema i pretvorbom, odnosno privatizacijom. »Istine radi i čistih računa molim da mi se pismenim putem odgovori kad to mi već nismo učinili 1990. godine u interesu pomirbe i dobrobiti Hrvatske, što smo mi naslijedili od vas 1990-te, kako bismo mogli ispravno i jasno odvagnuti naslijeđe«, kazao je dr. Burić.

Drugo pitanje je također postavio predsjedniku Vlade Ivici Račanu. Upitao je što će poduzeti u svezi s provokativnim izjavama ministra za europske integracije Ivana Jakovčića, koje je dao u intervjuu talijanskom listu »Il Piccolo«, i je li zadovoljan njegovim radom.

Čitirao je ministra Jakovčića: »Želio bih Istru pripojenu Trstu, da Istra, Rijeka i Trst pripadaju jednoj upravnoj regiji«. Za to nema načina, ocijenio je Burić, osim ako se Trst ne bi odlučio pripojiti Hrvatskoj, ili ako se Rijeka i Istra ne odluču pripojiti Italiji. Drži kako se te izjave ne bi toliko ozbiljno shvaćale, kad ne bi dolazile od ministra u Vladi Republike Hrvatske.

Ivica Račan je kazao kako mu je umjesto pitanja upućen niz hladnoratovskih ocjena, koje nije želio komentirati.

U veljači će se izvršiti kritička analiza rada Vlade Republike Hrvatske do sada, kazao je Račan odgovarajući na drugo pitanje vezano uz rad ministra Jakovčića, te je izrazio nadu kako to ipak neće biti popraćeno s toliko »hladnoratovskog rječnika«.

Račan se već izjasnio o predmetnoj izjavi Ivana Jakovčića, koja, »nije najpametnija«, a njome nije ugrožen teritorijalni integritet Republike Hrvatske, već i Republike Slovenije, a i Republike Italije.

Napomenuo je također da se radi o dijelu teksta koji je izvučen iz konteksta, a treba imati na umu kako je to više problem »lepršavog stila« ministra Jakovčića, nego problem teritorijalnog integriteta.

Mario Včelik (HDZ) kazao je kako je u porušenom i sumornom Vukovaru jedna od najljepših, najnovijih i najvećih zgrada ona konzulata SR Jugoslavije, a sagrađena je bez valjano riješenih imovinsko-pravnih odnosa, u suprotnosti s postojećim prostornim planom grada Vukovara.

Ministar Kovačević se žestoko okomio na objekte za koje nije postojala valjana dokumentacija, pa ga je zanimalo hoće li nešto poduzeti i glede ove zgrade i pravoslavnog groblja u Vukovaru, koje također nema valjanu dokumentaciju.

Drugo pitanje zastupnik je postavio ministru gospodarstva, Goranu Fižuliću. Zastupnik Včelik je, naime, bio zamoljen od vlasnika motornih vozila koji koriste euro-diesel gorivo, da upita tko će obešteti vlasnike motornih vozila koji trpe štete jer im se, zbog zastarjelih Ininih standarda u preradi nafte, kvare motori u vozilima, te tko će zaštititi turistički ugled Hrvatske.

Ovlašteni zastupnik koncerna Volkswagen bilježi na stotine dokumentiranih skupih kvarova na svojim vozilima, a austrijski se nacionalni autoklub obratio svojim pripadanjem da građani ne kupuju benzin u Hrvatskoj, ako baš ne moraju.

Standardi su u Hrvatskoj zastarjeli, pa je i količina sumpora u gorivu 10 puta veća nego što je ona u benzinu proizvedenom u Europskoj uniji. Nažalost, INA pokriva i 30 posto potreba za naftom u Sloveniji, te 70 posto u Bosni i Hercegovini, a izvezena je nafta i derivati u skladu sa standardima Europske unije.

Ivica Račan je odgovorio kako ne poznaje dovoljno problem bespravne

gradnje zgrade konzulata SR Jugoslavije u Vukovaru, ali sasvim je sigurno da će se zakonski propisi primijeniti i tamo. Sve je veća tendencija u Ministarstvu zaštite okoliša i prostornog uređenja da se objekti ne ruše, ako to nije potrebno, ali da se kažu njavaju oni koji su objekt protupropisno sagradili. Zastupniku je kazao i da će dobiti pisani odgovor na svoje pitanje.

Slavko Linić, potpredsjednik Vlade odgovorio je na drugo postavljeno pitanje. INA poštuje standarde koji vrijede u Hrvatskoj, međutim, evidentno je da nove generacije motora mogu imati problema jer određeni sastojci u gorivu mogu imati štetne posljedice. Pred Vladom se nalazi još jedna dilema, a to je treba li uvesti standarde Europske unije i u preradu nafte, a najvjerojatnije će biti odlučeno da će se još i iduće godine oni zadržati na snazi.

INA je sposobna proizvoditi u skladu sa standardima Europske unije, međutim oni znače i skuplje gorivo, što hrvatski narod, ionako osiromašen, neće moći podnijeti.

Republika Hrvatska će ubrzo morati uskladiti svoje standarde s onima Europske unije, prije svega zbog članstva u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Europskoj uniji. »Svi oni koji kupuju moderne generacije motora svjesni su koji su standardi goriva u Hrvatskoj i znaju da će imati poteškoća, ali ne i štete«, kazao je Linić.

Prioriteti u obnovi; financiranje jedinica lokalne samouprave

Miroslav Prpić (HDZ) upitao je ne postoji li u Hrvatskom podunavlju puno više objekata koji bi trebali imati prioritet u obnovi, imajući na umu restriktivnost proračuna, te predviđenih milijun i 200 tisuća kuna za obnovu mosta na Dunavu kod Iloka, koji je stradao u NATO-ovim napadima na SR Jugoslaviju, utrošiti negdje drugdje.

Drugo pitanje odnosi se na financiranje jedinica lokalne samouprave. Zakon o financiranju jedinica lokalne samouprave još nije ni ušao u saborsku proceduru, a jedinicama lokalne samouprave nametnute su obveze koje proizlaze iz Zakona o vatrogastvu, Zakona o socijalnoj skrbi, itd., te se u isto vrijeme pod prijetnjom sankcija inzistira na njihovoj primjeni.

Općine zbog nedostatka prihoda ne mogu namiriti obveze, a općinskim se načelnicima izriču kazne u iznosu od 5 do 10 tisuća kuna, na prijedlog Inspekcije za protupožarnu zaštitu. Do kada će se provoditi praksa predlaganja i usvajanja zakona koji nisu provedivi zbog neriješenih krovnih propisa i što će biti s načelnicima koji ni krivi ni dužni moraju platiti pozamašne kazne?

Alojz Tušek, ministar pomorstva, prometa i veza, odgovorio je kako taj most čini dio X koridora, ključni pravac od istoka prema zapadu, koji dugo nije bio korišten zbog ratne opasnosti pa je svih ovih godina Hrvatska trpjela štete jer je promet preusmjeren preko Rumunjske i Mađarske. Vrijeme je da se ta vrata ponovno otvore i da Republika Hrvatska iskoristi svoje komparativne prednosti.

Popravak i obnova nekih drugih objekata, koji su također važni nije predviđena ovim proračunom, a ocijenjeno je kako prioritet ipak imaju oni objekti koji mogu donijeti neke prihode.

Slavko Linić, potpredsjednik Vlade je kazao kako mu nije jasno postavljeno pitanje, jer je sve zakone koji opterećuju jedinice lokalne samouprave donio prošli saborski saziv. U posljednjih 11 mjeseci ni jedan zakon nije donesen na teret jedinica lokalne samouprave, ali su smanjene stope poreza na dohodak, pa je stoga odmah izmijenjena i stopa učešća u dohotku tako da se povećala participacija jedinica lokalne samouprave, što je rezultiralo većim prihodima u njihovim proračunima. Nije preuzeta ni praksa bivše Vlade da se oprašta plaćanje doprinosa za mirovinsko i zdravstveno osiguranje, te poreza na dohodak, čime je isto zaustavljeno nanošenje štete jedinicama lokalne samouprave. Prihodi su im u ovoj godini bili zasigurno već nego u 1999. godini, kazao je Linić i dodao kako je Vlada svjesna i toga da će, zbog povećanih obveza, morati izmijeniti učešće i participaciju centralne vlasti i lokalne samouprave. Već u proračunu za sljedeću godinu predlaže se decentralizacija sredstava i ovlasti centralne vlasti, posebice u dijelu održavanja škola, zdravstvenih ustanova i dijela socijalne zaštite.

Do lipnja iduće godine u saborsku će proceduru ući i poseban Zakon o porezima lokalne samouprave, pa će to biti prilika za raspravu o preraspodjeli poreza u korist jedinica lokalne samouprave.

Znanstveni doprinos u kreiranju prepoznatljivog hrvatskog proizvoda; poskupljenje goriva i umjetnih gnojiva

Prijedlogom državnog proračuna smanjene su stavke za gotovo sva ministarstva, a Ministarstvo znanosti i tehnologije je jedno od onih kojima su stavke povećane, konstatirao je **Ratko Maričić (SDP)**. U istom će proračunskom razdoblju Republika Hrvatska izaći na međunarodno tržište s prepoznatljivim i uvjerljivim proizvodima, pa je stoga upitao hoće li Vlada znanstvenim institucijama povjeriti zadatke vezane uz direktnu realizaciju kvalitetnog hrvatskog proizvoda na području turizma, odnosno brodogradnje.

Ivica Račan je odgovorio potvrdno, složivši se kako je Republici Hrvatskoj izuzetno potreban znanstveni doprinos školovanih ljudi, ali i gospodarstvenika, pri kreiranju proizvoda koji će biti prepoznatljiv i konkurentan. Paralelno s razvojem dizat će se i participacija za znanost i obrazovanje, jer one predstavljaju razvojne poluge koje država mora njegovati i stimulirati.

Petar Novački (HSS) je također želio upitati kako će se regulirati alimentiranje sredstava zajednice lokalne uprave i samouprave. Budući da je potpredsjednik Vlade Linić već odgovorio na to pitanje, zastupnik je postavio pitanje ministru poljoprivrede i šumarstva, mr. Božidaru Pankretiću. Poskupljenje pogonskog goriva i umjetnog gnojiva poskupjet će poljoprivrednu proizvodnju u Republici Hrvatskoj, a doći će i do povećanja uvoza tih proizvoda i rematerijala iz susjednih država, što će rezultirati odljevom gotovog novca iz države. Kojim mjerama Vlada planira ublažiti ili sanirati očekivane negativne posljedice?

Ministar Pankretić je odgovorio kako je proračunom za sljedeću godinu predviđeno povećanje sredstava za Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva za 27,6 posto. Bilo bi preoptimistično očekivati da će se tim sredstvima moći sanirati eventualne negativne posljedice. Morat će se poduzeti najkonkretnije mjere liberalizacije, prvenstveno vezano uz umjetna goriva, koje će morati biti oslobođeno od plaćanja carina, pa će se vidjeti kako će se formirati cijena i kakav će to imati ukupni učinak.

Cijena »plave nafte« u Hrvatskoj niža je nego u drugim državama u ovom dijelu svijeta, a kako će se ta cijena dalje kretati ovisit će o ukupnoj cijeni nafte i kretanju na tom tržištu, kazao je ministar poljoprivrede i šumarstva dodavši kako vjeruje da cijena barela neće drastično premašiti 30 dolara.

Javnosti predočiti koliko poimenično troše državni dužnosnici; »karlovački« prsten

Ivan Novosel (HDZ) napomenuo je da bi, pri određivanju standarda za gorivo, trebalo izraditi i standarde za otpadna ulja, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri spriječio negativan utjecaj na okoliš.

Predložio je predsjedniku Vlade da se pri ispitivanju koliko troši koji saborski zastupnik poimenično, a o čemu je već donio odluku Županijski dom Hrvatskog sabora, uzmu u obzir i troškovi koji nastaju korištenjem kreditnih kartica, automobila i slično, te da se podaci iznesu u javnosti. Na taj bi način bilo transparentno koliko troši koji saborski zastupnik, član Vlade i ostali državni dužnosnici, a što je u skladu i s politikom koju zastupa i sam premijer.

Drugo pitanje postavio je ministru pomorstva, prometa i veza, Alojzu Tušku, koji po zastupnikovoj ocjeni često dolazi u Karlovačku županiju. Zahvaljujući razumijevanju ministra, pronađeno je rješenje za prometne probleme oko karlovačkog prstena, ali u Prijedlogu proračuna uočen je nedostatak sredstava da bi se prva i druga faza rješavanja problema uspjela izvesti u roku.

Upitao je stoga ministra hoće li biti moguće namaknuti sredstva kako bi se prva faza radova mogla izvesti prema planu i u okviru zacrtanih rokova i hoće li ga u tome podržati Vlada i premijer Račan?

Ivica Račan je kazao kako je prilagodavanje standarda i svih sfera gospodarstva i zakonodavstva posao koji će trajati godinama, a nužno ga je obaviti u fazi od pridruženog do punopravnog članstva u Europskoj uniji.

Pozdravio je odluku da se izradi evidencija troškova zastupnika u Saboru i dodao kako je i Vlada na prošloj sjednici donijela istu odluku za dužnosnike u Vladi i ministarstvima, te čelnike nekih institucija. Podaci će biti objavljeni, kazao je Račan, ističući kako je javna kontrola dobra i

korisna kako bi spriječili da se neki od dužnosnika »ne zaborave«.

Ministar Alojz Tušek se složio kako je često u Karlovcu jer je on jedna od najkritičnijih točaka u cestovnom sustavu Republike Hrvatske. Problematični su i vrijeme i novac jer nema dovoljno sredstava za iznalaženje pravih rješenja u kratkom vremenu, budući da se promet vrlo brzo razvija.

Stoga je rješenje problema oko »karlovačkog« prstena podijeljeno u dvije faze. Predviđena sredstva u iznosu od 9 milijuna kuna su nedostatan za završetak prve faze radova. Međutim, ministar će na sjednici Vlade predložiti iznalaženje dodatnih 12 milijuna i 400 tisuća kuna, pa bi ukupna svota od 21,4 milijuna kuna mogla pokriti troškove u prvoj fazi. Ta bi se sredstva mogla namaknuti preraspodjelom u okviru razdjela matičnog ministarstva. Izrazio je nadu kako će Vlada prihvatiti taj prijedlog.

Naknada štete uzrokovane NATO-ovim napadima na SR Jugoslaviju; sukcesija imovine SFRJ

Dr. Paško Bubalo (HDZ) upitao je hoće li Vlada Republike Hrvatske tražiti naknadu štete nanesene zračnim napadima NATO-a na SR Jugoslaviju, budući da je njima turističko gospodarstvo i zračni promet pretrpjelo velike štete. Indirektna šteta u turizmu procjenjuje se na milijardu dolara. Između ostalog NATO nije platio ni korištenje hrvatskih zračnih koridora. Budući da tada Republika Hrvatska nije bila članica Partnerstva za mir nije imala obvezu ustupiti zračne koridore. Drugo zastupnikovo pitanje vezano je uz pitanje sukcesije imovine bivše SFRJ, odnosno Kraljevine Jugoslavije, na koju Republika Hrvatska kao pravna sljednica ima pravo u iznosu od 29 posto. Može li Vlada Republike Hrvatske požuriti rješavanje pitanja raspodjele zlatnih rezervi deponiranih u Baselu, neovisno o pitanjima raspodjele preostale imovine. Bivše su vlasti osporavale pravo na taj novac nasljednicima dinastije Karađorđevića, tvrdeći da taj zlatni novac nije osobno njihov, već državni. Upitao je i je li taj dio pitanja sukcesije uključen u pregovore oko diobe, te je dodao kako bi o tome trebalo izvijestiti Božu Marendića, voditelja Ureda za podjelu imovine, te konzultirati akademika Dušana Bilandžića, koji dobro poznaje taj problem i kao povjesničar i kao ekonomist.

Ivica Račan je odgovorio kako je bilo nekih razgovora o naknadi štete nastale uslijed zračnih napada NATO-a, međutim, presudno je ono što je dogovoreno u vrijeme događanja napada, za mandata bivše Vlade i saborskog saziva, prilikom davanja dozvole za preljetanje i korištenje hrvatskog zračnog prostora. Naknadno je vrlo teško to regulirati.

Odgovarajući na drugo pitanje zastupnika Bubala premijer je kazao kako je pitanje sukcesije vrlo komplicirano, budući da se osporava pravo na podjelu imovine Republici Hrvatskoj, kao pravnoj sljednici. Nedavno je održan sastanak Komisije za sukcesiju koja je razmatrala ta pitanja, a učinit će sve kako bi ishod bio pozitivan za Hrvatsku, bez obzira na kompleksnost ovog problema.

Ubrzo će Vlada prosljediti izvješće o stanju i problemima sukcesije, glede koje Hrvatska treba biti vrlo oprezna.

Ivan Lacković (HDZ) komentirao je sadržaj većine Dnevnika koje emitira Hrvatska televizija, a koji javljaju o uhićenjima, oslobođanjima, pa ponovnim uhićenjima. »Država i pravosudni sustav moraju vršiti svoju vlast, i toga smo svjesni, ali to je postalo previše, a Europa svoj pogled upire u Hrvatsku«. Zastupnik se negativno izrazio i o TV programu, koji nije pretjerano kvalitetan i slobodan, iako postoji Vijeće HRT-a, te je želio malo više emisija o kulturi.

Dr. Antun Vujić, ministar kulture, složio se kako i na HRT-u kultura dolazi zadnja na red. TV program najviše prati aktualne političke teme, senzacije ili pak potpuno marginalne stvari.

Ministar je zamolio za pomoć i razumijevanje u onome što bi Zagreb, kao glavni grad trebao imati, Galeriju suvremene umjetnosti.

Uz razumijevanje Vlade i prihvaćanjem novih poreznih zakona kultura bi dobila neusporedivo povoljniji položaj.

Incident na željezničkoj pruzi kod Knina; rekonstrukcija cestovnog pravca Zagreb – Split

Ante Dželalija (HDZ) zatražio je da mu članovi Vlade odgovore ima li kakvih saznanja o odgovornima za incident, odnosno nesreću na željezničkoj pruzi kod Knina, nedaleko od mjesta gdje su i 1991. godine postavljeni balvani, kad je vlak naleteo na željezničke pragove naslagane na prugu. Drugo pitanje je postavio

ministru pomorstva, prometa i veza, a vezano je uz cestu Zagreb – Split. Predložio je da se, dok autocesta ne bude dovršena, više novca utroši na rekonstrukciju te ceste koja je ključni prometni pravac. Proračunom za 1998. godinu bilo je predviđeno uložiti 180 milijuna kuna, za 1999. čak tri puta manje sredstava, dakle 60 milijuna, a proračunom za sljedeću godinu predviđa se utrošiti svega 13,5 milijuna. Zastupnik je svjestan velikih poteškoća s kojima se susreće Vlada, ali je molio da se ipak učini dodatni napor i pokuša uložiti u okolicu povezivanja Dalmacije sa Zagrebom.

Predsjednik Vlade **Ivica Račan** odgovorio je kako su poduzete sve potrebne operativne radnje kako bi se uhvatio počinitelj. Krivična istraga je otvorena, a adekvatno kažnjavanje počinitelja trebalo bi obeshrabrili poduzimanje sličnih radnji.

Mr. **Alojz Tušek**, ministar pomorstva, prometa i veza pojasnio je kako se ne radi o balvanima, već o željezničkim pragovima, s određenim ciljem. Istraga je u tijeku, krivične prijave protiv nepoznatih počinitelja su podignute.

Odgovarajući na drugo pitanje ministar je kazao kako je svjestan važnosti cestovnog pravca D1, no u proračunu za sljedeću godinu težište je ipak stavljeno na izgradnju autoce-

ste. No, u Ministarstvu pomorstva, prometa i veza potrudili su se učiniti preraspodjele u okviru predviđenih sredstava, budući da se stotinjak zastupnika iz različitih stranaka zalaže za to, i uspjeli osigurati sredstva koja neće biti toliko velika kao u 1998. godini, ali veća nego u 1999. godini.

Posljednji zastupnik koji je postavio pitanja bio je **Mato Šimić (HDZ)**, koji je upitao kada će Vlada uputiti u proceduru Zakon o Vukovaru u kojemu se već raspravljalo u Saboru. Stanovnici Vukovarsko-srijemske županije očekivali su pozitivne pomake, nakon što je u Vukovaru održana sjednica Vlade uoči Dana državnosti, međutim ni od zakona, ni od boljeg životnog standarda za sada nema ništa, dapače, situacija je sve gora i gora.

Drugo se pitanje odnosilo na isplatu mirovina prognanicima i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine, odnosno iz dijela Republike Srpske, koji su pravo na mirovinu ostvarili u toj državi. Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje im je, naime, isplaćivao mirovine temeljem Zakona o isplati mirovina korisnicima koje su to pravo ostvarili u republikama bivše SFRJ, u kojemu stoji da će se ona isplaćivati do uspostave platnog prometa između Republike Hrvatske i republika bivše SFRJ (članak 4.). Vla-

da je svojim zaključkom tu odredbu stavila izvan snage.

Zamjenik predsjednika Vlade Republike Hrvatske **Goran Granić** odgovorio je kako je Zakon o Vukovaru izradila Vlada i uputila ga u saborsku proceduru, a paralelno s tom inicijativom su zastupnici i gradonačelnik grada Vukovara uputili svoj prijedlog zakona, temeljem kojeg su postavljeni zahtjevi za obnovu grada koji premašuju mogućnosti i okvire koje je predlagala Vlada.

Trenutno se pokušavaju usuglasiti ta dva zakonska prijedloga, nakon čega će se dokument uputiti u saborsku proceduru, što će biti vrlo uskoro.

Velik dio tog zakonskog prijedloga već je uvršten u izmjene i dopune paketa poreznih zakona.

Republika Hrvatska izvršavala je svoje obveze temeljene na zakonu, odnosno isplaćivala su se mirovine korisnicima koje su to pravo ostvarile u republikama bivše države, međutim, platni je promet u BiH uspostavljen, ali problem nastaje jer Republika Srpska ne podmiruje obveze prema tim korisnicima. Vlada je prepoznala taj izrazito osjetljiv problem, te će pokušati pomoći tim ljudima u obliku socijalne pomoći, ali ne i mirovina, budući da za to nema ustavno ni zakonsko pravo.

I. K.

AKTUALNO PRIJEPODNE

Medijski rat; nezaposlenost

Zastupnik dr. **Anto Kovačević (HKDU)** postavio je dva pitanja i zatražio odgovore od ministra unutar-

njih poslova, **Šime Lučina** i premijera **Ivice Račana**. U prvom pitanju zapitao je ministra unutarnjih poslova je li točno da je dokument o utemeljenju medijskog monopola urednik Ivo Pukanić dobio od predsjednika Republike **Stjepana Mesića**. Zanima ga i zašto se čekalo s objavljivanjem nakon kojega su uslijedila uhićenja osumnjičenika.

U drugom pitanju zastupnik je uvodno podsjetio na statističke pokazatelje o broju nezaposlenih i socijalno ugroženih. Upitao je zatim premijera kada će konačno učiniti radikalni zaokret u politici i okrenuti se rješavanju socijalnih i gospodarskih pitanja.

Šime Lučin, ministar unutarnjih poslova napomenuo je da ne može odgovoriti odakle novinama rečeni doku-

ment, ali siguran je da nije dospio u ruke novinara posredstvom Ministarstva unutarnjih poslova. Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Ivica Račan, istaknuo je da je Vlada još u ve-
ljači ove godine pokrenula rješavanje problema umirovljenika, kao i socijalnih problema koji se prelamaju na leđima hrvatskih radnika i seljaka. Smatra da je i nadolazeći Proračun orijentiran prema što bržem gospodarskom napretku, iako se prioritetno moraju riješiti nagomilane »gospodarske ruševine« koje je zatekla nova Vlada. O tome je li ova Vlada učinila dovoljno na području socijalnih problema, najbolju će ocjenu dati birači na izborima, zaključio je premijer Račan.

Zakon o reviziji

Zastupnica **Ingrid Antičević – Marinović (SDP)** upozorila je na pojedine probleme koji prate poslove revizije u Hrvatskoj. Ukazala je i na slabosti koje prate takav posao, te ocijenila da strani stručnjaci upozoravaju na široke mogućnosti kršenja postojećeg zakona. Zatražila je od ministra financija dr. **Mate Crkvenca** i ministra pravosuđa dr. **Stjepana Ivaniševića** da odgovore što kane poduzeti da se spriječi izigravanje propisa.

Ministar Crkvenec ocijenio je da je u znatnom dijelu iznijetih navoda zastupnica bila u pravu. U pripremi je novi zakonski prijedlog o reviziji koji će odgovoriti na iznijete slabosti i propuste. Javio se i ministar Ivanišević te najavio da će provjeriti iznijete podatke i odgovoriti pisanim izvješćem.

Sloboda medija; zdravstvena zaštita

Zastupnica **Marija Bajt (HDZ)** prvo je zatražila objašnjenje o razlozima zbog kojih se Međunarodni sud u Haagu upliće u uređivačku politiku »Slobodne Dalmacije« i »Globusa«, te prijeti kažnjavanjem u slučaju objave iskaza zaštićenih svjedoka.

U drugom pitanju zatražila je da se razriješe nejasnoće i uskrate liječenja osobama koje su oboljele od multiskleroze i imaju potrebu za uzimanjem lijeka »beta – interferona«.

Odgovarajući na prvo pitanje ministar Ivanišević upozorio je da suradnja s Haaškim sudom ide preko Vlade Republike Hrvatske. Nakon što se upozna s prispjelim tekstom bit će moguće nagovijestiti slijedeće poteze koji se odnose na zaštitu svjedoka, a koji su svoj iskaz pohranili u Sudu.

Ministrica zdravstva dr. **Ana Stavljanić-Rukavina** upozorila je da su ovlaštene osobe hrvatskog zdravstva za zdravstveno osiguranje provele reviziju

listu lijekova. Isključili su one lijekove za koje su procijenili da nemaju odgovarajuće farmakološko djelovanje, a na tom se popisu našao i spomenuti lijek.

Čuvanje arhivske građe; carinska zaštita proizvoda

I zastupnik **Vladimir Šeks (HDZ)** iskoristio je mogućnost da postavi dva pitanja. U prvome se osvrnuo na potrebu izrade zakona kojim će se urediti uporaba arhivske građe i povjerljive dokumentacije iz arhiva središnjih državnih tijela i visokih dužnosnika. Budući da je rok za izradu ovoga zakona prošao, zatražio je da se odgovori što se namjerava poduzeti da se ne ignoriraju zaključci Zastupničkog doma. U svom drugom pitanju zatražio je odgovor na pitanje što Vlada poduzima u smislu dodatne zaštite domaće proizvodnje i zahtijeva koje nameće članstvo Hrvatske u WTO. Odgovor na prvo pitanje pružio je dr. **Antun Vujić**, ministar kulture u Vladi Republike Hrvatske. Napomenuo je da je u pripremi izrada izmjena i dopuna Zakona o arhivima. Do kašnjenja je došlo zbog sugestije radnih tijela koja traže da novi zakonski prijedlog bude usklađen s europskim zakonodavstvom. Ministar je ponudio zastupniku i izradu opširnijeg odgovora na ovo pitanje koje regulira standardnu problematiku postupanja s arhivskom građom.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** podsjetio je da u narednih 14 dana Ministarstvo poljoprivrede priprema tematsku sjednicu Vlade i to u domeni zaštitne regulative. Rezultati ove sjednice osjetit će se i u Zastupničkom domu jer Vlada namjerava podnijeti određena zakonska rješenja kojima bi se zaštitili interesi domaćih poljoprivrednika.

Migracije; poskupljenje struje

Zastupnik **Željko Pavlic (HSL)** upozorio je da se na prostoru Međimurske županije kreće veliki broj ilegalnih azilanata. Kako je moguće da ovi ljudi prelaze prostor čitave Hrvatske i zaustavljaju se tek na hrvatsko-slovenskoj granici, zapitao je zastupnik. U svom drugom pitanju uvodno je upozorio na veliko nezadovoljstvo građana zbog neodmjerene poskupljenja struje koje u nekim slučajevima prelazi i 100% iznos. Pita Vladu je li poznata sa svim negativnim aspektima ovakve poslovne politike elektroprivrede.

Ministar Lučin podsjetio je na probleme opremljenosti hrvatske granične policije, a dodatne poteškoće

predstavlja i činjenica da susjedne istočne zemlje nemaju vizni režim s Iranom, Kinom i Turskom, odakle prispjeva veliki broj migranata. Dogovori i mjere koje je hrvatska policija poduzela s njemačkom i austrijskom policijom jamče da će se ovi problemi uskoro početi efikasnije rješavati.

Potpredsjednik Vlade Slavko Linić je ocijenio da gospodarske reforme nisu lagane, a socijalna politika ne može se voditi u gospodarstvu. Provođenje ovih mjera bit će vrlo bolno za pojedine građane jer predstoje i nova usklađivanja, a ostaje da se zasebnim socijalnim programima pomogne plaćanje potrošene energije. Ocijenio je da će sljedeća godina donijeti i pozitivne rezultate budući da je u pojedinim granama gospodarstva moguć porast plaća, pa time i jačanje kupovne moći građana.

Porez na dobit; navijački vandalizam

Zastupnik **Marin Jurjević (SDP)** u prvom je pitanju zatražio odgovor na pitanje što Vlada namjerava poduzeti da ne dođe do najavljenog povećanja kamata na kredite. U drugom pitanju upozorio je na vandalsko ponašanje navijača uoči, za vrijeme i nakon utakmice Dinamo – Hajduk. Tri navijača Hajduka izbodena su nožem u tramvaju i liječnici se bore za njihov život. Traži da mu se odgovori na pitanje dokle je stigla istraga povodom navedenog tragičnog incidenta.

Potpredsjednik Vlade Slavko Linić ocijenio je da u slijedećoj godini neće doći do porasta kamatnih stopa, a moguća su i daljnja smanjenja. Takva politika mogla se naslutiti i iz pisma koje je uputilo Udruženje banaka Republike Hrvatske. Smatra da će se na odgovarajući način razriješiti i sve nejasnoće do kojih je došlo zbog temeljene želje Vlade Republike Hrvatske da obračuna s ucjenama i prijetnjama oko povećanja kamata.

Ministar unutarnjih poslova **Šime Lučin** naveo je da se ozlijeđene osobe nalaze izvan životne opasnosti, te ocijenio da će istraga dovesti do počinitelja. Dodao je da je za navedenu utakmicu angažiran veliki broj policajaca koji su obavljali naložene zadatke na stadionu, ali i izvan njega.

Zaštita okoliša; proizvodnja u šibenskom TLM-u

Zastupnik **Boris Kandare (HSP)** upozorio je da brojni tankeri koji plove Jadranom prevoze opasni teret te zbog

takvih okolnosti prijeti i ekološka katastrofa. Podsjetio je na navedeni ekološki incident kod Slunja, te zapitao Vladu kada namjerava predložiti Zakon o plovnim koridorima kako bi se smanjio visoki rizik tijekom transporta.

U svom drugom pitanju zastupnik je upozorio na sve nelogičnosti oko isključenja struje u šibenskom TLM-u, koje je provela Hrvatska elektroprivreda zbog neplaćenih dugovanja. Pita koliki su razmjeri štete takve poslovne politike.

Ministar pomorstva, prometa i veza, **Alojz Tušek** odgovorio je na prvo pitanje i ocijenio da se ovaj problem može riješiti samo još boljim nadzorom i pojačanom kontrolom kvalitete brodova koji obavljaju taj promet. Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** ukratko je rekapitulirao sve poslovne probleme koji su tištali šibenski TLM. Smatra da je potrebno pronaći i odgovarajuće strateške partnere, a utvrdit će se i razmjeri štete koja je učinjena iskapčanjem struje.

Izgradnja prometnica; plaće stečajnih upravitelja

Zastupnik **Branislav Tušek (SDP)** upozorio je na probleme stanovnika sela Gradišta u Požeško-slavonskoj županiji koji žive u blizini kamenoloma. Gradeći druge, uništena je njihova cesta, pa mještani traže da se prestane s oštećivanjem prometnica. Upozorio je da javno poduzeće Hrvatske šume ima sekundarnu prometnicu kroz šumu, koju izbjegavaju jer je svega dva kilometra duža od uništene asfaltirane ceste.

U svom drugom pitanju traži da se objave iznosi novčanih naknada koje primaju stečajni upravitelji. Ocijenio je da istu naknadu dobivaju uspješni upravitelji, ali i oni koji nisu pridonijeli ozdravljenju preuzete tvrtke.

Na prvo postavljeno pitanje Vlada je najavila odgovor u pisanom obliku, a na drugo je pitanje odgovorio ministar **Ivanišević**. On je najavio kompletiranje traženih podataka, nakon kojih bi uslijedio precizan odgovor pisanim izvješćem.

Izgradnja mosta; radne dozvole za estradu

Zastupnik **Željko Glavan (HSL)** zatražio je da se izgradi most kojim bi mjesto Hrvatsko u Gorskom kotaru dobilo izravnu prometnu vezu s područjem Republike Hrvatske. Sada stanovnici ovih krajeva moraju stizati u veće centre zaobilaznim putem, preko Republike Slovenije. Problem dodatno komplicira i hrvatska policija koja nije dozvolila prijelaz roba preko

malograničnog prijelaza Zamost. U svom drugom pitanju zastupnik je upozorio na najezdu šunda koji prati nastupe estradnih djelatnika iz SR Jugoslavije. Pita zašto nema nikakvog reda kod dobivanja radnih viza koje teško stižu do poslovnih ljudi iz Europe, ali brzo i hitno do pjevača koji dolaze iz navedene države.

Na prvo pitanje odgovorio je ministar **Lučin** te najavio pisani odgovor nakon upoznavanja s detaljima koji su navedeni u pitanju. I premijer **Račan** je odgovorio da će uslijediti pisani odgovor. Javio se i ministar rada i socijalne skrbi **Davorko Vidović** i dao odgovor oko izdavanja radnih dozvola za nastupe zabavljača iz Jugoslavije.

Odobrenje se mora osigurati od tri ministarstava, a Ministarstvo rada i socijalne skrbi izdaje radnu dozvolu nakon što su prethodno osigurane odgovarajuće dozvole od Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva kulture.

Kriteriji Haškog suda; sudbina kolektivnog ugovora

Zastupnik **Anto Đapić (HSP)** ocijenio je da pojedine izjave europskih političara potvrđuju bojazni o postojanju dvostrukoga kriterija prema Hrvatskoj i Srbiji, kada je riječ o suradnji s Haškim sudom. Zapitao je premijera **Račana** kani li diplomatski reagirati na izjavu gospodina **Romana Prodi**ja. U svom drugom pitanju zastupnik je ocijenio da je Vlada oštetila javne službenike jer nije ispunila preuzete obveze iz kolektivnog ugovora. Traži da se imenuje odgovorna osoba za nastalo stanje, te pita što se kani napraviti da se izbjegne opći štrajk.

Odgovarajući na prvo postavljeno pitanje, premijer **Ivica Račan** se složio da izjave koje je prenio tisak nisu prihvatljive za hrvatsku Vladu koja odbacuje dvostruke standarde. Potpredsjednica Vlade **Željka Antunović** ocijenila je da je kao predstavnica Vlade koji je poslodavac, ona pregovarala sa sindikatima, pa drži da osobno odgovara za sve ono što je potpisano u kolektivnom ugovoru. Ovaj je ugovor, ocijenila je zastupnica, Vlada u potpunosti poštivala, pa su netočne one tvrdnje koje navode suprotno. Sporne su božićnice i darovi za djecu, ali ove obveze Vlada nikada nije potpisala već je rekla da će ih pokušati realizirati ukoliko budu osigurana sredstva u proračunu. U tijeku je postupak mirne nje pa se treba nadati da će se izbjeći najavljeni štrajk, koji je zapravo neosnovan, zaključila je potpredsjednica Vlade. Potpredsjednik Vlade **Slavko**

Linić dao je dodatni odgovor na potpitanje zastupnika **Đapića** o mogućnosti povrata novčanih prihoda i usklađivanja plaća s plaćama javnih poduzeća. Smatra da je Vlada u nekoliko navrata upozoravala na kršenje dogovorene politike u trgovačkim društvima. Ocijenio je da ipak postoji mogućnost dogovora između predstavnika uprava i sindikata. Vlada želi pridonijeti izjednačavanju uvjeta iz kolektivnog ugovora za sva trgovačka društva za koje je odgovorna.

Nejasni poslovi tajnih službi

Zastupnik dr. **Zdenko Franić (SDP)** prokomentirao je pisanje tiskanih medija o suradnji pojedinih hrvatskih tajni službi i američke CIA-e. Prema mišljenjima novinskih analitičara, pojedinci su ovu suradnju zloupotrijebili zbog osobne koristi i šverca radioaktivnih tvari. Zapitao je Vladu ima li spoznaja o ovim nedopuštenim poslovima kojima se narušavaju domaći zakoni i međunarodne konvencije. Zbog ovih radnji trebalo bi na granične prijelaze uvesti uređaje za detekciju radioaktivnih tvari.

Ministar **Lučin** odgovorio je da policija uz ostale vidove nedopuštene trgovine istražuje i navedeni slučaj. Istraga je u tijeku pa je teško dati preciznije informacije.

Sanacija banaka; izlet u Beograd

Zastupnik **Vlado Jukić (HSP)** pitao je kada će po simboličkoj cijeni biti ustupljen dio dionica dosadašnjim dioničarima Croatia banke. Od Vlade je zatražio i da prokomentira odlazak neprimjereno velike grupe gospodarstvenika u Beograd. Na tom su se skupu čule i neprihvatljive izjave koji podsjećaju na nekadašnji period »bratstva i jedinstva«.

Potpredsjednik **Linić** objasnio je da prestankom Zakona o sanaciji banaka prestaju vrijediti i obveze države. Konstatirao je da su pojedini dioničari ostvarili svoja prava, a prestankom Zakona pojedinci neće biti u mogućnosti ostvariti ista prava.

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske, **Ivica Račan** odgovorio je na drugi dio pitanja, te ustvrdio da se gospodarstvenici moraju voditi ekonomskim kriterijima. Pojedine izjave u nekim su momentima bile neodmjerene, ali nitko do sada nije prozivan niti za mnogo neodmjerene izjave.

Glasovanje na izborima; nošenje oružja

Zastupnica **Zdenka Babić – Petričević (HDZ)** zapitala je Vladu kakve

mjere kani poduzeti prema ministru za europske integracije koji je na izborima 1990. dva puta glasovao. U drugom je pitanju opisala incident u kojemu je zastupnik Županijskog doma dr. Vojislav Stanimirović nakon prometnog incidenta navodno izvadio pištolj i usmjerio ga na sina hrvatskog branitelja i logoraša iz Vukovara. Smatra da bi Vlada trebala i u tom slučaju pokazati istu mjeru predostrožnosti kao i prema ostalim građanima kojima je oduzimano oružje zbog sličnih situacija.

Odgovarajući na prvo postavljeno pitanje, premijer Račan je najavio razgovor s ministrom, a nakon toga će moći preciznije odgovoriti na upit. Budući da se iste godine glasovalo za tri doma, treba vidjeti jesu li uistinu prekršena izborna pravila. Pismeni odgovor najavio je i ministar Lučin odgovarajući na drugo pitanje zastupnice Babić-Petričević.

Pomoć žrtvama rata; cijena struje

Zastupnik **Damir Kajin (IDS)** podsjetio je da je u Njemačkoj utemeljena zaklada koja namjerava obešteti osobe koje su bile žrtve nacizma, zatvarani u logore ili na prisilnom radu. Zapitao je kako nadležna ministarstva mogu posredovati i pomoći žrtvama u ostvarivanju svojih prava. U drugom je pitanju zatražio da se sve odgovorne osobe pridržavaju dogovora o 25% poskupljenju struje. Ocijenio je da su poskupljenja u konačnici mnogo veća pa bi HEP trebao preispitati ovakvu poslovnu politiku.

Ministar Ivanišević je zatražio pisanu obavijest te obećao da će njegovo ministarstvo pomoći u ovim poslovima. Dodao je da dio poslova ide preko Ministarstva vanjskih poslova pa bi trebalo koordinirati zajedničke postupke. Na drugo je pitanje odgovorio potpredsjednik Vlade dr. **Goran Granić**. Nije točno da je Vlada odobrila poskupljenje u traženom iznosu već se suglasila s cijenom i reformom načina prodaje električne energije za domaćinstva.

Prenamjena vojarni prema potrebama lokalne zajednice

Zastupnik dr. **Ante Simonić (HSS)** zatražio je da se zemljište koje zauzima vojarna »Trsat« u Rijeci prenamijeni i dodijeli fakultetima Riječkog sveučilišta. Zapitao je kada će doći do iseljavanja i može li se useljavanje novih korisnika provesti u etapama.

Na ovo je pitanje odgovorio zamjenik ministra obrane, **Zlatko Gareljić**.

Istaknuo je da je u tijeku rasprava o cjelovitom planu preustroja kao i izrada procjene obrambenih sposobnosti Republike Hrvatske unutar kojega se razmatra i razvoj infrastrukture. Objekti važni za obranu ostat će u sastavu oružanih snaga, dok će se preostali suvišni prostori komercijalizirati ili prepustiti na upravljanje jedinicama lokalne uprave ili Ministarstvu znanosti i ostalim institucijama koje imaju slične potrebe.

Potpredsjednik Granić je dodao kako će Vlada Republike Hrvatske ubrzo izaći s prijedlogom korištenja ili prodaje ovih prostora. Odmah nakon ove odluke sve potrebne obavijesti bit će prosljeđene svim nadležnim odborima Zastupničkog doma.

Granica sa SR Jugoslavijom; mirovine

Zastupnik **Želimir Janjić (HSL)** upozorio je na poteškoće hrvatskih državljana koji žive u Iloku, uz granicu s Jugoslavijom. Zbog postupka određivanja državne granice dolazi do neželjenih situacija i susreta s pripadnicima jugoslavenske vojske na pojedinim spornim lokalitetima. Radi se o dijelovima gdje građani obrađuju svoju zemlju ili sjeku drva u šumi. U drugom je pitanju zatražio očitovanje Vlade oko prava umirovljenika koji primaju svoje novčane naknade iz Bosne i Hercegovine. Zašto Vlada nije prihvatila prijedlog nadležnog ministarstva da se ovi umirovljenici subvencioniraju, zapitao je zastupnik.

Nadležna komisija radi na preciziranju i utvrđivanju granica, potvrdio je premijer Račan. Ovo pitanje sačinjava segment problema normalizacije odnosa sa susjednom državom, a ovi poslovi neće uvijek biti jednostavni ni lagani. Potpredsjednica Vlade **Željka Antunović** je objasnila da se ne mogu subvencionirati mirovine ovih umirovljenika jer za to ne postoje zakonska uporišta ni u zakonu, niti u Ustavu. Smatra da svi građani Republike Hrvatske imaju pravo na socijalnu solidarnu pomoć. Navedeni problem Vlada nastoji riješiti i putem pregovora sa susjednom državom.

Gospodarske stranputice; sanacija PIK-ova

Zastupnik **Željko Malević (SDP)** upozorio je na velike probleme koji prate procese privatizacije i gospodarskog poslovanja u Osijeku. Ocijenio je da postoji ozbiljna bojazan da je vlasnik pojedinih gospodarskih subjekata Josip Gucić došao do vlasništva načinom koji nije u skladu sa zakon-

skim propisima. Smatra da treba spriječiti nastavljanje kriminalnih radnji i izvlačenje novca iz Republike Hrvatske. U svom drugom pitanju tražio je da se pojasne vrlo kontroverzni poslovi sanacije bivših PIK-ova jer se radi o značajnoj svoti državnog novca odvojenoga za rečenu namjenu. Dodatni je problem, ocijenio je zastupnik što bi sanaciju trebali provesti isti ljudi koji su i doveli do sadašnjih problema.

Nakon što je predsjedavajući apelirao na suzdržavanje od kvalifikacija sve dok sudovi ne izreknu pravomoćnu presudu, na postavljena je pitanja odgovorio potpredsjednik Vlade **Slavko Linić**. Ocijenio je da se trgovina i preprodaja imovine ubraja u dozvoljene transakcije, a evidentno da dio odgovornosti za propale investicije treba pripisati i donedavnoj neuspješnoj poslovnoj politici bivše Vlade i poslovnim bankama. Predstoje dogovori sa Zagrebačkom bankom i traženje zajedničkih rješenja za sudbinu pojedinih trgovačkih društava. Ukoliko je u opisanom slučaju prekršen bilo kakav zakon, slučaj će preuzeti nadležni pravosudni organi.

Što se tiče budućnosti PIK-ova, Vlada Republike Hrvatske je odlučila pomoći u financijskoj konsolidaciji jer to predstavlja najkorisnije rješenje. Vlada je najveći povjerenik u slučaju stečaja pa su i ove činjenice predstavljale dodatni argument za donesenu odluku. Osigurana sredstva koristit će se za racionalizaciju broja zaposlenih, a lokalne banke trebaju predložiti partnere koji žele uložiti vlastita sredstva u ovaj posao.

Izmjene Zakona o autorskim pravima; otkup stanova

Miroslav Korenika (SDP) upitao je kani li Vlada predložiti izmjene i dopune Zakona o autorskim pravima iz 1991. godine, konkretno članka 91., koji govori o tome tko i na koji način ima pravo određivati visinu naknade autorskih prava. Naime, to je dosad bilo u ingerenciji Upravnog odbora Agencije za zaštitu autorskih muzičkih prava koja određuje relativno visoke iznose te naknade a ceh plaćaju osiromašeni obrtnici, odnosno dobar dio ugostitelja.

Željko Pecek, ministar obrta, malog i srednjeg poduzetništva, informirao je zastupnike da je u suradnji s Ministarstvom turizma osnovana međuresorska radna grupa koja će, zajedno s Obrtničkom komorom, inicirati izmjene spomenutog zakona, kako bi se u što kraćem vremenu stanje na tom području promijenilo nabolje.

Obrazlažući pitanje adresirano premijeru, odnosno ministru pravosuđa, zastupnik **Korenika** je podsjetio na činjenicu da je temeljem uredbe o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju Republike Hrvatske iz 1991. godine, utvrđena zabrana raspolaganja nekretninama u vlasništvu tijela, institucija, poduzeća i drugih pravnih osoba sa sjedištem u republikama bivše Jugoslavije. To se, dakako, odnosi i na Republiku Sloveniju, ali Vlada uvijek može određenu nekretninu izuzeti od zabrane raspolaganja, kaže zastupnik. Njegovo se pitanje odnosilo na stanove u vlasništvu poduzeća koja su imala sjedište izvan Republike Hrvatske (samo na području grada Varaždina postoji desetak takvih stanova) u kojima žive hrvatski državljani. Naime, prema hrvatskim zakonima ti građani, iako su imali stansko pravo, dosad nisu mogli otkupiti te stanove. Zastupnika, stoga, zanima je li Vlada s tim u svezi kontaktirala sa slovenskom Vladom, odnosno hoće li, pod kojim uvjetima i kada i navedeni građani steći pravo otkupa stanova.

Ministar pravosuđa dr. **Stjepan Ivanišević** izjavio je da se zabrana raspolaganja nekretninama sve donekad nije odnosila na kupovinu stanova u vlasništvu pravnih osoba s područja bivše Jugoslavije. Međutim, redovna procedura otkupa tih stanova donekle je zaustavljena nedavnim donošenjem jednog nepreciznog zaključka Vlade. Izrazio je uvjerenje da će Vlada uskoro imati taj zaključak na dnevnom redu (zatražio je da se o tome očituje) te da će se nastaviti s davanjem suglasnosti na otkup spornih stanova.

U svom ponovnom javljanju zastupnik je upozorio da su odavno prošli rokovi u kojima su se takvi stanovi mogli otkupiti po povlaštenoj cijeni. Naime, građani o kojima je riječ nisu imali pravo otkupiti stanove temeljem istog zakona koji je vrijedio i za ostale hrvatske državljane. To znači da će ih eventualno moći otkupiti po tržišnim kriterijima, negodavao je **Korenika**.

To je točno, ali to je bila dosadašnja praksa, izjavio je ministar **Ivanišević**. Želi li se u tom pogledu nešto promijeniti, trebalo bi izmijeniti zakon kojim je to regulirano, zaključio je na kraju.

Financiranje cestogradnje; prava umirovljenika policajaca

Što Vlada namjerava konkretno učiniti na gospodarskom i prometnom planu na području Dalmacije, zanimalo je **Matu Jukića (HDZ)**, budući da,

kako reče, iz projekcije državnog proračuna za 2001. – 2003. godinu to nije vidljivo. Naime, unatoč slaboj prometnoj povezanosti dalmatinskih županija gdje je, inače, lociran najveći broj gospodarskih subjekata neizvjesne budućnosti, s velikim brojem djelatnika, bez tržišta i dr. u Prijedlogu državnog proračuna za iduću godinu strateški prometni pravci prema Dalmaciji svedeni su na minimum, tvrdi zastupnik. Tu tvrdnju potkrijepio je podacima da za cestu Sveti Rok – Split te zaobilaznice Sinja i Knina nije predviđena ni kuna, dok je za cestu D1 planirano 13 a za splitsku zaobilaznicu svega 18 mln. kuna. Sudeći po tome izgleda da se Vlada ponaša prema Dalmaciji prema onoj narodnoj: »što južnije to tužnije«, zaključio je.

Odgovarajući na to pitanje potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** pojasnio je da se ova Vlada, zatekavši velike dugove i financijsku nedisciplinu u zemlji, morala opredijeliti za izmirenje dugova a ne za razvoj. To je razlog, kaže, što su u predloženom Proračunu prisutna određena ograničenja. Budući da nemamo vlastite akumulacije koja je potrošena na raskoši i na nered, cestogradnja u Hrvatskoj će se ubuduće financirati izravnim zaduživanjem izvan proračuna. Naime, Vlada predlaže da se formira trgovačko društvo ili dioničko društvo za ceste i da se temeljem izravnih financijskih aranžmana, za gradnju cestovnih pravaca osigura uz daleko povoljnije uvjete strana akumulacija (zbog toga sredstva za tu namjenu ne vidimo u državnom proračunu). U zaključnom dijelu odgovora potpredsjednik Linić je naglasio da će se svi postojeći ugovori o izgradnji spomenutih cestovnih pravaca realizirati, samo na malo drugačiji način. To znači da će se ostvariti sve ono što je bilo predviđeno na planu cestovne infrastrukture, radi što bolje prometne povezanosti između Zagreba te srednje i južne Dalmacije.

Nezadovoljan odgovorom zastupnik je primijetio da su, unatoč besparici, za investicije u ostalim dijelovima Hrvatske ipak predviđena određena sredstva. Za Dalmaciju, međutim, nije rezervirano gotovo ništa, iako to područje nosi i najveći dio turističkih kapaciteta.

Po riječima potpredsjednika Linića u Proračunu su planirana skromnija sredstva za cestogradnju i druge investicije zato što je trebalo smanjiti potrebno opterećenje gospodarstva (u protivnom, neće oživjeti gospodarska aktivnost i neće se moći otvarati nova radna mjesta). Osim toga, trebalo je

predvidjeti i novi trošak na ime povrata dugova umirovljenicima, temeljem presude Ustavnog suda, zatim vrlo visoke izdatke za socijalnu, ogroman broj nezaposlenih, visoke plaće državnim činovnicima, itd. I, ono što je najbitnije, trebalo je platiti 10 odnosno 9,5 mlrd. kuna duga iz proteklih godina. Tu je i obveza vraćanja 10 mlrd. dolara duga koji je ostvaren a nije uloženi u gospodarstvo ni u infrastrukturu, i to u vrlo kratkim rokovima i uz visoke kamate, pogotovo ako računamo na tuđu akumulaciju. Obrativši se zastupniku **Jukiću** na kraju je rekao: »Cestovne pravce koje spominjete pronaći ćete u programima i planovima trgovačkih društava za ceste«.

Drugo pitanje zastupnik **Jukić** je uputio ministru unutarnjih poslova **Šimi Lučinu**. Uvodno je spomenuo da je tijekom prošle godine otišlo u mirovinu oko 2000 hrvatskih policajaca i to prije 8. prosinca kada je stupio na snagu novi zakon. Primitkom rješenja o visini mirovine u kolovozu ove godine ustanovili su značajne razlike u odnosu na mirovine njihovih kolega koji su umirovljeni ranijih godina (98., 97., itd.). Zastupnika interesira je li MUP ili netko iz Vlade nešto konkretno poduzeo po tom pitanju (prigodom prosvjednog skupa na Markovom trgu primio ih je zamjenik premijera gospodin **Granić** i obećao »da će vidjeti što se može učiniti«) i kada će biti izjednačena prava umirovljenih policajaca?

U odgovoru na to pitanje **Šime Lučin**, ministar unutarnjih poslova, konstatirao je da se radi o jednoj u nizu nepravdi koje su zatekli preuzevši vlast 3. siječnja. Naime, spomenutih djelatnicima MUP-a rečeno je da će ići u mirovinu temeljem jednog zakona a, nažalost, »dokačio« ih je drugi. Međutim, Ministarstvo unutarnjih poslova, u suradnji s Ministarstvom rada i socijalne skrbi te Ministarstvom financija radi na tome da se te nepravde, barem djelomično, isprave (već je pripremljen odgovarajući prijedlog zakona).

Budući da zakonski prijedlog o kojem je riječ nije na dnevnom redu posljednje sjednice Hrvatskog sabora u ovoj godini, **Vesna Škare-Ožbolt (DC)** upitala je Vladu ima li namjeru predložiti izmjene i dopune Zakona o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba i ovlaštenih službenih osoba. **Šime Lučin** je pojasnio da je taj zakonski prijedlog već izrađen samo ga još treba usuglasiti s ministarstvom rada i socijalne skrbi te financija. Nakon toga bit će upućen Vladi, odnosno u saborsku proceduru.

U obrazloženju svog drugog pitanja zastupnica je navela da, prema najno-

vijim pokazateljima, između 10 i 15 posto povratnika u istočnu Slavoniju i Baranju ponovno napušta svoje domove, ali ovoga puta zbog nezaposlenosti, siromaštva i loših uvjeta života (neki roditelji čak djecu ispisuju iz škole jer nemaju novaca ni za golo preživljavanje). Njeno konkretno pitanje odnosilo se na područje Baranje, gdje je, uz sve navedene probleme, najavljeno i odustajanje od plinifikacije. Naime, generalni direktor INA-e, gospodin Dragičević, došao je u Osijek i poručio da INA nema namjeru graditi plinovod kroz Baranju, iako je ranija uprava pripremila kompletnu dokumentaciju za početak radova. Zastupnicu zanima može li Vlada utjecati na to da INA promijeni svoju odluku, kako Baranja ne bi ostala u 19. stoljeću.

Po riječima potpredsjednika Vlade **Slavka Linića** jedan od razloga zbog kojih je došlo do značajnog zastoja u investicijskoj politici i investiranju u Republiku Hrvatsku, zasigurno su kapitalna trgovačka društva ili energetska, poput INA-e, HEP-a, Željeznice i HT-a (nažalost, ni oni nisu bili dovoljno investicijski aktivni). Međutim, Vlada RH nastoji konsolidirati politiku cijena i riješiti tržišne elemente za utvrđivanje cijena, zbog toga što u idućoj godini računa na pojačanu gospodarsku i investicijsku djelatnost tih trgovačkih društava. Hoće li Baranja biti plinificirana ili ne znat će se tek nakon usvajanja njihovih planova za 2001. godinu, zaključio je Linić.

Izgradnja splitske obilaznice; troškovi članova Vlade

Ivica Tafra (HDZ) želio je znati zbog čega još uvijek nisu otpočeli radovi na trećoj fazi splitske obilaznice, na relaciji od Lovrinca do Stobreča (to pitanje postavljeno je u ovom Domu već nekoliko puta). Je li moguće – pita zastupnik – da sredstva osigurana za tu namjenu završe u proračunskoj masi, ako radovi ne krenu do kraja mjeseca?

Ministar pomorstva, prometa i veza **mr. Alojz Tušek** potvrdio je da su radovi na toj dionici trebali započeti ovog mjeseca. Kao što je poznato, Povjerenstvo je nakon provedenog natječaja odabralo najpovoljnijeg ponuđača, ali sljedeća tri su se žalila. Ministarstvo financija je u žalbenom postupku ocijenilo da prva dva ne udovoljavaju uvjetima natječaja nego tek treći, konkretno »Lavčević«. Iako zakon nije decidiran kad je riječ o takvoj situaciji (natječaj se može ali i ne mora ponoviti) investitor je odlučio da se ide na ponovni natječaj. Po riječima ministra Tušeka u najkraćem mogućem postupku odabrat će se najpovoljniji ponuđač i

uslijedit će potpisivanje ugovora (novac je osiguran).

Zadnjih nekoliko mjeseci, kaže zastupnik **Tafra**, u medijima se podigla velika »prašina« oko troškova zastupnika u Hrvatskom saboru. Zanima ga koliko su troškovi Vlade, odnosno pojedinih ministara, njihovih zamjenika i pomoćnika.

U sveopćem naporu da živimo realnije i racionalnije trošimo svi moramo dati svoj doprinos, naglasio je premijer **Račan**. Dodao je još da Vlada može izvjestiti javnost o troškovima pojedinih članova, za što snosi i odgovornost, kao i pojedini zastupnici za njihove izdatke.

Sporne formulacije u Deklaraciji Zagrebačkog summita

Kako je Vlada mogla dopustiti da u završni tekst Deklaracije Zagrebačkog summita uđe konstatacija da je: »2000. godina započela demokratskim promjenama u Hrvatskoj, nakon predsjedničkih i parlamentarnih izbora, a nastavila se pobjedom demokratskih snaga u SR Jugoslaviji na izborima 24. rujna«, upitao je premijera **Ante Beljo (HDZ)**. Nije li tom izjavom dana pljuska svim hrvatskim biračima i strankama koje su sudjelovale na nekoliko demokratskih izbora od 1990. godine do siječnja ove godine – pita zastupnik. Spomenuo je i to da se u Deklaraciji šefovi država i vlada pet zemalja obvezuju da će sklapati konvencije o regionalnoj suradnji koje predviđaju politički dijalog, regionalno područje slobodne trgovine, itd. Naime, u točki 4. tog dokumenta stoji da je cilj uspostaviti uravnoteženo područje slobodne trgovine između tih država i Europske unije sukladno pravilima Svjetske trgovinske organizacije. Ne radi li se ovdje o daljnjem izjednačavanju krivnje između žrtve i agresora, o smanjivanju hrvatskih plaća na razinu onih u Albaniji, o prodoru skupih zapadnih proizvoda na hrvatsko tržište bez carine i o jeftinoj radnoj snazi s istoka i dr. pita Beljo.

Bez obzira na spomenutu formulaciju, demokratske snage su u Hrvatskoj pobijedile, no upitno je jesu li pobijedile i u Srbiji (to će se tek vidjeti), konstatirao je premijer **Račan**.

Izjavio je, također, da za hrvatsku Vladu sadržaj tog dokumenta nije neprihvatljiv, osobito stoga što u njemu ne vidi opasnost po hrvatski stav da naš put u Bruxelles mora biti individualan, a ne vezan uz regionalne uvjete. Naime, dvojbe oko toga su otklonjene, neovisno o interpretaciji hrva-

tske ili engleske verzije Deklaracije, kaže **Račan**. Dodao je još da, što se tiče ekonomske suradnje s Jugoslavijom, hrvatska Vlada, a zasigurno ni Hrvatski sabor, pritom neće dozvoliti dvostruke kriterije, odnosno dopustiti da ta suradnja ugrožava ambiciju Hrvatske da neopterećena regionalnom suradnjom uđe u euroatlantske integracije.

U svom ponovnom javljanju zastupnik **Beljo** je negodovao što cjelovit tekst ovog dokumenta nije objavljen u hrvatskom tisku (tek prije tri dana dobio ga je u Ministarstvu vanjskih poslova i to na engleskom jeziku). Nije važno, kaže, hoće li Hrvatska ući u Europsku zajednicu pet dana prije od Srbije i Makedonije ili obratno. Radi se prije svega o ispunjavanju uvjeta o regionalnom pristupu, a tek onda o zajedničkom ulazu u Europsku zajednicu. Smeta ga i to što se u točkama 1. i 4. Deklaracije BiH i Hrvatska izjednačavaju se SR Jugoslavijom.

Premijer je ponovio da Vlada ne vidi problem u sadržaju ovog dokumenta. Dakako, o formulacijama se može raspravljati, ali nema smisla otvarati raspravu te vrste, zaključio je.

Pristup EU prema prostoru bivše Jugoslavije; strategija razvitka Hrvatske

Mr. Nevio Šetić (HDZ) rekao je da ga građani pitaju zašto je Vlada RH pristala, među ostalim, prihvatiti strategiju Europske unije prema prostoru bivše Jugoslavije, s izuzetkom Slovenije i dodatkom Albanije, pod pojmom zapadni Balkan, kada Hrvatska kao srednjoeuropska zemlja ni po čemu ne spada na Balkan.

U uvodnom obrazloženju svog drugog pitanja konstatirao je da nakon gotovo godinu dana vladanja nove Vlade još uvijek nema jasnih pokazatelja gospodarske i socijalne stabilnosti zemlje (unatoč izbornom obećanju). Naime, standard građana pada, troškovi obitelji za osnovne životne potrebe sustavno rastu (poskupjeli su benzin, plin, struja) isto tako i broj nezaposlenih, itd. Zastupnika interesira koja je to strategija gospodarskog i socijalnog razvitka Republike Hrvatske koja će građanima omogućiti viši standard.

Po riječima premijera **Račana** Vlada ne prihvaća pojam zapadni Balkan, ali ga niti ne dramtizira, kao što se to radilo u prethodnom razdoblju. Poznato je, kaže, da je Hrvatska srednjoeuropska, mediteranska i dijelom balkanska država. Međutim, za nas je daleko važnije od njenog definiranja u zemljopisnom smislu, da iz naše unutarnje

politike izbacimo Balkan u onom političkom smislu. Ponovio je da je za Hrvatsku neprihvatljiv regionalni pristup i da u tom pogledu nema opasnosti što se tiče hrvatske državne politike.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** procjenjuje da će trebati godinu dana pa i više da Vlada, zajedno s ostalim socijalnim partnerima i institucijama u Republici Hrvatskoj, predloži zajedničko rješenje strategije razvitka zemlje. Do tog trenutka pokušava ostvariti plan i program koji je bio prezentiran i ovdje u Hrvatskom saboru. Nema sumnje, kaže, da u sadašnjim okolnostima građanima nije lako preživjeti, odnosno vezati kraj s krajem. Ključno je, pitanje, međutim, je li situacija gora, ista ili nešto bolja u odnosu na stanje zatečeno u siječnju ove godine. Podsjetio je na činjenicu da je tada registriran drastičan pad bruto domaćeg proizvoda i gospodarskih aktivnosti, velika nezaposlenost (samo u 1999. godini porasla je za 12 posto) brojne insolventne osobe s enormnim iznosom, potpuni zastoj i pad izvoza, deficit u deviznoj bilanci, visoki troškovi rada i ulazni troškovi u trgovačkim društvima, a učešće sive ekonomije procijenjeno je na više od 25 posto. Nakon deset mjeseci situacija se bitno promijenila. Naime, registriran je rast društvenog bruto proizvoda i gospodarskih aktivnosti, zaustavljeno nekontrolirano trošenje sredstava državnog proračuna, nezaposlenost se još uvijek povećava, ali sporije nego lani, (porasla je za 1,5 posto) smanjen je broj insolventnih osoba i iznos blokiranih sredstava, zabilježen rast izvoza i poboljšano stanje u deviznoj bilanci. Nažalost, ti trendovi su u ovom trenutku samo pozitivni i nisu dali dovoljno efekata na rast neto plaća i očekivani pad cijena domaće proizvodnje. Očekuje se, međutim, da će primjena porzne reforme u idućoj godini napokon rezultirati smanjenjem cijena domaćih proizvoda, čemu bi trebala pridonijeti i konkurencija određenih stranih proizvoda. Privatizacijski procesi, nakon konsolidacije portfelja, napokon bi trebali omogućiti povećanje zaposlenosti. Zahvaljujući upravo odnosu između plaća i cijena proizvoda koji će se nuditi na tržištu, uvjeti života građana u Republici Hrvatskoj trebali bi postati podnošljiviji, zaključio je na kraju.

Komentirajući premijerov odgovor mr. **Šetić** je izrazio mišljenje da bi se ova Vlada trebala jače usprotiviti tome da nas svijet doživljava kao dio zapadnog Balkana (to se može zapitati na desku Europske unije) to više jer je

jedna od strategija naše politike bila upravo namjera da se izvučemo iz tog »grotla«. U nastavku je ponovio svoje mišljenje da zasad nema na vidiku strategije razvitka koja bi jamčila gospodarski i socijalni boljitak, a čini se da u dosadašnjim koncepcijama ima dosta nelogičnosti. Primjerice, ranije se strogo obračunavalo s onim predsjednicima uprava koji nisu davali tvrtke u stečaj, da bi se tri – četiri mjeseca nakon pokretanja tog postupka radnicima isplaćivale plaće iz proračuna.

Najvažnije je učiniti sve u našem unutarnjem gospodarskom i političkom životu da nikome u Europi ne damo povoda da nas tretira u politički regresivnom, pejorativnom smislu kao Balkan, zaključio je **Ivica Račan**.

Po navodima **Slavka Linića**, potpredsjednika Vlade, sanacije koje je provodila bivša Vlada nisu poznate nigdje u tržišnoj ekonomiji. Spomenuo je da su privatnici, dobrim dijelom, dobili ogromne svote iz proračuna, bez da se mijenjala vlasnička struktura i posloводство u tim trgovačkim društvima. Govoreći o tome što se trenutno događa u dijelu vlasničkog portfelja, napomenuo je da je Vlada jasno naznačila da želi nositi teret odgovornosti vlasnika. To znači da smo, kao vlasnici, dužni osigurati isplate plaća, ako ne otvorimo postupke stečajeva i ne preпустimo rješavanje problema trgovačkih društava sudu, koji bi trebao naći mogućnost preustroja i rješavanja odnosa između dužnika i vjerovnika. Prema tome, iz proračuna se ne osiguravaju sredstva za plaće tih radnika, ali Fond za privatizaciju, koji predstavlja Vladu odnosno hrvatsku državu u vlasničkom portfelju, osigurava komercijalne uvjete za funkcioniranje tih trgovačkih društava. I dok god se ne donesu odluke o stečaju, isplate plaća se osiguravaju na osnovi komercijalnih ugovora između poslovnih banaka, Fonda i trgovačkih društava. Drugim riječima, u upravljanje imovinom uneseno je malo više ekonomije koje do ovog trenutka, nažalost, nije bilo, naglasio je Linić.

Kadrovska politika; reprogramiranje kredita turističkog gospodarstva

Obrazlažući pitanje upućeno ministru prosvjete i športa, **Ivo Baica (HDZ)** je naveo da je u lipnju ove godine župan Šibensko-kninske županije raspisao natječaj za popunu slobodnog službeničkog mjesta pročelnika Ureda za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu. Iako je kandidatki-

nja ispunjavala sve opće i posebne uvjete iz natječaja, ministar je bez obrazloženja uskratio svoju suglasnost za njeno postavljanje. To se ponovilo i u listopadu, kad je raspisan novi natječaj, iako je i nova kandidatkinja ispunjavala sve uvjete. Zastupnik napominje da kandidatkinje o kojima je riječ nisu članovi ni jedne političke stranke i da su predložene isključivo na osnovi njihove stručne sposobnosti. Zanima ga koje bi to druge uvjete, pored onih propisanih zakonom, trebao ispunjavati kandidat za službeničko mjesto pročelnika (bi li morao biti politički podoban odnosno član jedne od stranaka vladajuće koalicije?).

Do kuda se stiglo s reprogramom kreditnih zaduženja turističkog gospodarstva – glasilo je drugo pitanje zastupnika **Baice**.

Odgovarajući na prvo pitanje dr. **Vladimir Štregar**, ministar prosvjete i športa, pojasnio je da je njegovo Ministarstvo uskratilo suglasnost jednoj od kandidatkinja zbog toga što nije bila izabrana za ravnateljicu škole, s obzirom na stanovite primjedbe prosvjetne inspekcije (drugu suglasnost bi trebalo dati Ministarstvo kulture). Obećao je zastupniku da će ga o razlozima zbog kojih nije dana suglasnost drugoj kandidatkinji izvijestiti pismeno.

Mr. **Pave Župan-Rusković**, ministrica turizma, izjavila je da su reprogrami dugova turističkog gospodarstva dogovoreni sa svim bankama te da trenutno banke pojedinačno dogovaraju sa svakom pojedinom tvrtkom. Kasni jedino HBOR i to stoga što se najprije mora zadužiti da bi mogao reprogramirati svoje kredite turističkim tvrtkama. Uskoro se očekuje ponuda koju će dobiti iz inozemstva, nakon čega će se znati konačni uvjeti reprograma, naglasila je ministrica.

Rješenje za pripadnike 66. pukovnije; stambeno zbrinjavanje privremenih korisnika objekata

Ranko Meštrović (SDP) želio je znati na koji način će se riješiti status branitelja i dragovoljaca koji su, kao pripadnici 66. pukovnije (33. bojna) gradili autoput. Naime, posljednju plaću primili su za Božić prošle godine i od tada nemaju nikakva prava (ni zdravstveno ni mirovinsko osiguranje) a ne znaju ni gdje su im radne knjižice.

Problem na koji upozorava zastupnik je očiti primjer nereda u kojem su najveću cijenu platili upravo oni koji su u Hrvatskoj radili na crno, primijetio je zamjenik premijera dr. **Go-**

ran Granić. Naime, knjižice spomenutih branitelja su, navodno, u Ministarstvu obrane, ali oni nikada nisu evidentirani kao zaposlenici. Napomenuo je da Vlada intenzivno radi na iznalaženju rješenja koje će biti prihvatljivo za sve (problem bi trebao biti riješen do kraja godine).

Svoje drugo pitanje zastupnik **Meštrović** adresirao je ministarstvima za zaštitu okoliša i prostorno uređenje te za javne radove, obnovu i graditeljstvo. Spomenuo je da u Karinu žive uglavnom prognanici, invalidi i doseljenici i to najčešće u srpskim kućama koje su vlasništvo jugoslavenskih građana. Zanima ih kada će moći ostvariti pravo na otkup tih kuća (radi se, uglavnom, o divljoj gradnji) i kada će dobiti građevinske parcele jer su spremni i sami ulagati u gradnju kuća (to se odnosi na Obrovac). S druge strane, u Benkovcu imaju isparcelirane čestice, ali čekaju napatuk Vlade o njihovoj podjeli.

Po riječima **Venka Ćurlina**, zamjenika ministra za javne radove, obnovu i graditeljstvo, daljnja sudbina spomenutih objekata u Karinu ovisi o tome tko ih koristi i čije su bili vlasništvo. Budući da se radi o privatnom vlasništvu, oni koji ih koriste moraju te objekte napustiti i predati ih vlasnicima (to je regulirano Zakonom o područjima od posebne državne skrbi). Oni koji u Hrvatskoj nemaju druge imovine imaju pravo na alternativni smještaj u gotovom objektu, ili na dodjelu parcele i građevinskog materijala, naglašava Ćurlin. Ako su objekti o kojima je riječ dani na privremeno korištenje, bivši vlasnici imaju pravo na određenu naknadu za daljnje korištenje objekta, dok se slučaj ne riješi. U slučaju bespravnog useljenja odnosi između bivših vlasnika i sadašnjih korisnika objekta riješiti će se sudskim putem. Postoji i mogućnost da vlasnik proda svoj objekt Agenciji za promet nekretnina, koja ga može staviti na raspolaganje postojećem korisniku ili nekom drugom, prema važećim pravilima.

Po riječima gospodina Ćurlina situaciju u Karinu dodatno usložnjava i bespravna gradnja, neuknjiženost objekata itd. Problemi u Benkovcu su nešto drugačiji. Naime, dio porušenih objekata je obnovljen i stavlja se na raspolaganje bivšim korisnicima. Međutim, oni bi željeli stanovati u drugom mjestu, što povećava troškove, a i pitanje je same urbanizacije tog predjela.

Zastupnik je izrazio mišljenje da problem nije tako složen i da se 80 posto spornih slučajeva može riješiti.

Napomenuo je, također, da žitelji spomenutih mjesta kažu da je on prvi predstavnik vlasti koji je došao među njih (očito bi se puno toga riješilo boljom komunikacijom).

Donošenje nacionalnog znanstvenoistraživačkog programa; provedba Zakona o općem oprost

Kada će Hrvatska dobiti novi nacionalni znanstvenoistraživački program bez kojeg znanstvena zajednica u Hrvatskoj ne može pravilno djelovati (unatoč zakonskoj obvezi već dvije godine se nalazimo u pravnom vakuumu) upitao je **Tonči Tadić (HSP)**.

Ministar znanosti **Hrvoje Kraljević**, inače potpredsjednik Nacionalnog znanstveno-istraživačkog vijeća, potvrdio je da taj program nije donesen od 1998. godine (bila je predložena jedna verzija koju, zbog brojnih primjedbi, Nacionalno vijeće za znanost nije usvojilo). Tijekom 1999. godine nije napravljeno gotovo ništa, a nakon imenovanja nove Vlade održan je sastanak Vijeća na kojem je zaključeno da se raniji tekst doradi, s tim da se istaknu samo najvažniji prioriteti. Ministar je na kraju naglasio da nema nikakve zapreke za odvijanje znanstvene djelatnosti dok se ne donese spomenuti program.

Nema sumnje da se znanstvena aktivnost i dalje odvija svojim tijekom, kaže zastupnik Tadić. Međutim, ako ne postoji spomenuti program ne mogu se raspisivati projekti za narednu godinu i raspoređivati sredstva u proračunu.

To nije točno, tvrdi ministar **Kraljević**. Naime, Ministarstvo će tek zatražiti izvještaj o dosadašnjim projektima i na temelju toga predložiti potpisivanje aneksa ugovora za postojeće, a eventualno i za neke nove, dok ne bude usvojen novi nacionalni znanstveno-istraživački program. Pojasnio je da ranije nije zahtijevao od istraživača da daju izvještaj o dosadašnjem radu, jer se financiranje znanstvenih projekata nije odvijalo onako kako je bilo predviđeno proračunom za 1999. godinu.

Zastupnik **Tadić** upitao je ministra pravosuđa može li njegovo Ministarstvo pripremiti izvješće o provedbi Zakon o općem oprost. Naime, Klub zastupnika HSP-a je u prošlom sazivu Sabora u više navrata ishodio takvo obećanje resornih ministara, ali izvješće nikad nije došlo pred zastupnike. Ministar pravosuđa **dr. Stjepan Ivanišević** je rekao da on osobno nije dao takvo obećanje, ali ako zastupnici to

žele Ministarstvo će pripremiti traženo izvješće i prosljediti ga Saboru.

Politika plaća u javnom sektoru

Iako smo prošli rat i brojne tranzicijske probleme zadnjih 10 godina, odnosno od donošenja stabilizacijskog programa, vodila se politika stalnog, ali postupnog povećanja plaća, tako da Hrvatska danas, osim Slovenije, ima najviši prosjek plaća od svih tranzicijskih zemalja, primijetila je **dr. Ljerka Mintas-Hodak (HDZ)**. Međutim, sadašnja Vlada je već u ovoj godini, zbog štednje, smanjila ukupnu masu plaća za 5 posto, a u proračunu za 2001. godinu da je masa, navodno, smanjena za još 10 posto, što bi vjerojatno trebao biti primjer i za gospodarstvo. Nije li takva politika plaća upravo na liniji obaranja cijene radne snage u Hrvatskoj, kako bismo se izjednačili sa zemljama zapadnog Balkana i tako stvorili pretpostavke za zajedničko balkansko tržište, pita zastupnica premijera Račana.

Drugo pitanje s tim u svezi uputila je potpredsjednici Vlade, **Željki Antunović**. Podsjetila je najprije na to da u kolektivnom ugovoru o plaćama, božićnici i daru za djecu za 2000. godinu stoji, da će Vlada uskladiti visinu plaća u javnim i državnim službama s kretanjem plaća u trgovačkim društvima i javnim poduzećima u državnom ili pretežito državnom vlasništvu, te da će se tako usklađene plaće za listopad isplatiti u studenome 2000. godine. Također se navodi da su se ugovorne strane sporazumjele osigurati sredstva za božićnicu te dar za djecu, u prigodi Svetog Nikole, a ne kaže se da to ovisi o proračunskim sredstvima.

Zastupnica je spočitnula gospođi Antunović da nije rekla cijelu istinu ili da je prilikom potpisivanja kolektivnog ugovora odnosno njegovih aneksa u ožujku, travnju i kolovozu Vlada držala »figu u džepu«.

Premijer **Račan** opovrgnuo je njenu tvrdnju da su plaće u ovoj godini smanjene. Nije točno, kaže, da Vlada nastoji obezvrijediti cijenu rada. Naprotiv, njen je cilj da radnik bude što bolje plaćen, a da bi se to ostvarilo moramo imati uspješnije gospodarstvo, lišeno opterećenja i dugova koje nam je ostavila bivša Vlada. Stoga Vlada čini napore da se podmiri dio spomenutih dugovanja i otvori mogućnost za razvoj, ulaganja, nova radna mjesta, uspješnije gospodarstvo a time i bolje plaće.

Potaknuta optužbama zastupnice **Željka Antunović** je izjavila da u javnosti iznosi isključivo točne podatke. Naime, kolektivnim ugovorom potpi-

sanim u ožujku dogovoreno je smanjenje bruto osnovice plaća za 5 posto. To, u konkretnom slučaju, znači smanjenje povećanja koje je bivša Vlada potpisala krajem prošle godine (za 12 posto). Plaće su, znači, najprije porasle 12 posto, a onda je to povećanje smanjeno za 5 posto. Unatoč tome, u ovogodišnjem proračunu je za tu namjenu izdvojeno 5 posto više sredstava nego lani, na što je Vladu primorao potpisani kolektivni ugovor (to je u suprotnosti s efikasnom ekonomskom politikom).

Napomenula je, nadalje, da će Vlada realizirati ono što je predviđeno kolektivnim ugovorom za ovu godinu, odnosno isplatiti razliku plaća za listopad, studeni i prosinac (o tome su obaviješteni i sindikati i njihovo članstvo). Ne prihvaća, međutim, neosnovane zahtjeve za povećanje osnovice plaća u javnom sektoru od 8,5 posto za sljedeću godinu. Naime, hrvatska Vlada se bori za realna radna mjesta na način da se bori za efikasnost (to prije svega vrijedi za zaposlene u javnim službama) i zbog toga predlaže 10-postotno smanjenje mase sredstava za plaće u tom sektoru. To je, kaže, jedini način na koji možemo osigurati efikasnost i riješiti se onog realnog viška zaposlenih u tim službama koje su privilegirane i doista plaćene bolje nego gospodarstvo, zaključila je.

Nije točno da plaće u javnom sektoru nisu smanjene, rekla je u svom ponovnom javljanju **Ljerka Mintas-Hodak** (one su objektivno, realno smanjene već samim time što je ove godine registrirana inflacija od 7,5 posto). Pojasnila je, nadalje, da nije govorila o pojedinačnim plaćama nego o ukupnoj masi sredstava za plaće koja je ove godine smanjena za 5 posto. Postavlja se pitanje – kaže – trebamo li u prvom redu štedjeti na plaćama ili bismo prije toga morali smanjivati javnu potrošnju u svim drugim segmentima.

U nastavku je podsjetila na činjenicu da je kolektivni ugovor kojim se Vlada obvezala isplatiti božićnicu, s tim da se naknadno razgovara o njenoj visini, potpisan nakon donošenja ovogodišnjeg Proračuna. To znači da je namjerno prešućeno da sredstva za tu namjenu nisu predviđena u Proračunu, ili ih je netko zaboravio planirati.

U svom ponovnom javljanju **Ivica Račan** je potvrdio da su bruto plaće ove godine smanjene za 5 posto, ali da je efekt tog smanjenja vrlo brzo anuliran smanjenjem poreza na dohodak (masa sredstava za plaće je čak povećana). Odmah nakon toga smanjeni su – kaže – i doprinosi za zdravstveno i mirovinsko osiguranje (2 plus 2 posto)

što znači da plaće doista nisu smanjene. A što se tiče projekcije za iduću godinu, Vlada planira smanjenje mase plaća za državnu upravu od 10 posto, ali to ne znači da će se za toliko smanjiti i plaće pojedinih djelatnika (riječ je o mjerama za racionalizaciju državne uprave).

Željka Antunović je pojasnila da je govorila o osnovnom kolektivnom ugovoru (ne onom na koji se poziva zastupnica) u kojem piše da je Vlada obvezna isplatiti božićnicu i dar za djecu samo ako su osigurana sredstva u proračunu. A što se tiče osiguranja sredstava, računali su, kaže, na to da će se novac za tu namjenu predvidjeti rebalansom Proračuna. Dobro je, međutim, da to nije učinjeno, jer bi to bio preveliki teret za porezne obveznike.

Dr. Ljerka Mintas-Hodak je ustrajala na tvrdnji da nigdje u osnovnom kolektivnom ugovoru ne stoji da isplata božićnice i dara za djecu ovisi o tome jesu li osigurana sredstva u proračunu, iako je to objektivna činjenica. Budući da se Vlada kolektivnim ugovorom obvezala da će osigurati novac za tu namjenu, ali to nije učinila, znači da je potpisala nešto za što se unaprijed znalo da se neće realizirati, zaključila je zastupnica.

Visina naknade za roditelje; izjava ministra vanjskih poslova

Je li moguće – pita **Jadranka Kosor (HDZ)** – da Vlada neće odustati od smanjivanja naknada za roditelje i to u situaciji kad nam je natalitet ispod nule i kad je depopulacija prisutna u 18 hrvatskih županija. Prema nekim istraživanjima, nastavi li se taj trend u Hrvatskoj će 2050. godine biti jedva tri milijuna stanovnika, upozorava zastupnica.

Osvrnula se i na nedavnu izjavu ministra vanjskih poslova u Rimu, da će Hrvatska »ako se to od nje zatraži, pružiti humanitarnu pomoć žiteljima Srbije kojima predstoji teška zima«. Zanima je da li je to netko od nas već zatražio i, ako jest, iz kojih će izvora Vlada osigurati tu humanitarnu pomoć?

Želimo li iskoristiti povijesnu šasnu koju Hrvatska ima, moramo i proračun za iduću godinu učiniti realnim (to znači trošiti samo ono čime raspoložemo) osiguravajući na taj način podlogu za razvoj i kreiranje novih radnih mjesta, napomenuo je premijer **Račan**, odgovarajući na prvo pitanje zastupnice. Kako reče, ova Vlada energično odbija mogućnost da se visoki

izdaci koji nisu pokriveni realnim prihodima financiranju novim zaduženjima ili štancanjem novca, odnosno inflacijom. Zbog toga je naknadnim izmjenama i dopunama predloženog proračuna bila prisiljena smanjiti izdatke za javnu potrošnju za daljnjih 2,5 mlrd. za koje nema pokriće. To će se – kaže – uglavnom realizirati smanjivanjem tekućih izdataka, investicijske potrošnje i predloženim smanjivanjem izdataka za određena prava. Međutim, Vlada neće imati ništa protiv ako se u saborskoj raspravi zaključi da se u okviru realno raspoloživih financijskih mogućnosti mogu smanjiti neka druga prava da bi se pomoglo roditeljima.

Osvrnuvši se na drugo pitanje zastupnice Kosor primijetio je da je navedeni citat malo istrgnut iz konteksta (iz cjelovite izjave ministra vanjskih poslova ne može se izvući ovakav zaključak). Dodao je, također, da ni u proračunu za ovu, a ni za iduću godinu, nisu predviđena sredstva za humanitarne potrebe ove vrste, ali da će humana Hrvatska znati reagirati u slučaju neke katastrofe i sl.

Kreatori programa Dubrovačkog ljetnog festivala

Dubravku Šuica (HDZ) interesiralo je tko kreira program 52. Dubrovačkog ljetnog festivala i misli li ministar kulture, gospodin Vujić, zbog nastale situacije uzrokovane njegovim kadrovskim potezima, dati ostavku na ministarsko i mjesto predsjednika Vijeća tog festivala. Naime, najprije je dekretom, znači bez natječaja, na mjesto ravnatelja Festivala postavio stručnjaka, gospodina Prospera Novaka, da bi se ta manifestacija, navodno, depolitizirala, da bi ga ubrzo smijenio.

Dr. Antun Vujić, ministar kulture je odgovorio da se ne osjeća odgovornim za nastalu situaciju. Naglasio je da je gospodin Novak postavljen za ravnatelja Festivala u prvom redu zbog njegovih stručnih i drugih pretpostavki koje nisu ni dovedene u pitanje. Međutim, zbog razloga koji su javnosti dobro poznati morao mu se, kaže, zahvaliti. Bitno je, međutim, to da je program za iduću godinu već sastavljen (uskoro će biti objavljen) budući da se ekipa stručnjaka koji sudjeluju u njegovu kreiranju nije mijenjala. U planu je, kaže, i cjelovita preobrazba te manifestacije na način da se ona doista depolitizira (uostalom, na festivalu se u zadnje vrijeme nisu držali politički govori kao u nekim ranijim razdobljima). Predstojeća reforma festivalske kuće odnosno javne ustanove u kultu-

ri trebala bi stvoriti pretpostavke da taj festival bude istodobno dubrovački, moderan, da pridonosi razvoju turizma i gospodarstva u dubrovačkom kraju, ali i međunarodnoj promociji Hrvatske i samog grada Dubrovnika.

Dubravka Šuića je rekla da nije razumjela tko kreira program Dubrovačkog ljetnog festivala i da joj nije jasno što znači depolitizacija igara (po čemu je politika bila nazočna u samom programu igara). Po riječima ministra **Vujića** politika je, dakako, bila nazočna kada se uoči festivala govorilo o njegovom smislu i stvarima političke prirode, ali to se nastoji promijeniti. Politika je ono što definira program koji se, inače, sastavlja za nekoliko godina unaprijed (ovaj najnoviji još nije potpuno dovršen). A političko uplitanje u smislu vodstva festivalske kuće odnosno same manifestacije izbjegava se, kao što je i najavljeno, putem natječaja.

Školski savjetnici za pripadnike manjina; visoke najamnine školskih dvorana

Mr. Zdenka Čuhnil (HSS) podsjetila je na obvezu Ministarstva prosvjete i športa utvrđenu Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, da školama za pripadnike manjina osigura dovoljan broj savjetnika. Međutim, dvije češke osnovne škole i još desetak škola u kojima se njeguje češki jezik nemaju takvu stručnu potporu, a to pravo – kaže – nisu ostvarile ni ostale manjine. Zastupnica pita ministra kada će se to pravo početi realizirati, budući da je školska godina počela i da su prisutni problemi.

U svom drugom pitanju zastupnica je negodovala zbog skupe najamnine športskih dvorana na području Bjelovarsko-bilogorske županije, koje su ranije građene samodoprinosom, a u novije vrijeme proračunskim sredstvima lokalnih jedinica. Naime, športaši i športske zajednice plaćaju sat korištenja tih dvorana od 250 do 400 kuna. Zbog toga su one najčešće zatvorene, dok mladi borave u kafićima, a šport je gotovo zamro.

Dr. Vladimir Strugar, ministar prosvjete i športa je konstatirao da je zahtjev zastupnice za zapošljavanje savjetnika za češku nacionalnu manjinu opravdan, Ministarstvo dosad nije riješilo to pitanje, budući da je naslijedio oko 1.400 zahtjeva za otvaranje novih radnih mjesta, prema postojećem pravilniku (nakon toga je donesen i spomenuti zakon). Svi ti zahtjevi uvršteni su – kaže – u nekoliko skupi-

na prioriteta, među kojima se svakako nalazi i zahtjev za savjetnika za češku nacionalnu manjinu. Napomenuo je da će uskoro, u dogovoru s Vladom, ponuditi najpovoljnije rješenje.

Obećao je, također, da će Ministarstvo, u suradnji s lokalnom sredinom u Daruvaru, riješiti problem visokih najamnina športskih dvorana (dakako, korisnici moraju platiti struju, vodu i dr. ali ukupni troškovi ne moraju biti tako visoki).

Prodaja dionica »Večernjeg lista«

Je li Vlada sklopila bilo kakav sporazum sa »Styrijom« u vezi s prodajom dionica »Večernjeg lista« u vlasništvu Caritas funda – upitala je **dr. Zrinjka Glovacki-Bernardi (HSL)**. Zanimalo ju je i kakve su odluke Vlade RH i Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, vezano uz prodaju dionica »Večernjeg lista« Styriji i jesu li provedene.

Potpredsjednik Vlade **Slavko Linić** potvrdio je da je Vlada potpisala sporazum sa Styrijom koji austrijskom ulagaču, koji kupuje dionice »Večernjeg lista« od njihovog sadašnjeg vlasnika Caritas funda, jamči da će biti oštećen u slučaju da sudskim presudama Mirovinski fond postane vlasnik tih dionica. Pojasnio je da će u tom slučaju za Styriju biti otklonjen svaki rizik, što znači da će u tom trenutku Mirovinski fond, s obzirom na to da je dobio 19 mln. DEM kunske protuvrijednosti kod kupnje kod Caritas funda, biti oštećen za ta ulaganja. Dakako, uvjet su navedena sredstva u visini 19 mln. DEM kunske protuvrijednosti.

Po riječima potpredsjednika Vlade prodaja će biti ponovno objavljena i, bude li najpovoljniji, austrijski ulagač moći će i nadalje stjecati dionice u »Večernjem listu«. Budući da je potrebna konsolidacija »Večernjeg lista« naznačeno je da će njegovo daljnje ulaganje biti valorizirano i prihvatljivo za Mirovinski fond, bude li presuda u njegovu korist. Prema tome, sporazum je zaključen na taj način da se jamči sigurnost Styrije i njihova daljnjeg ulaganja. Sve ostalo vezano uz transakcije između Styrije i Caritas funda Vlada nije komentirala, niti je u tom dijelu mogla, bilo što učiniti, budući da je vlasnik tih dionica Caritas fund, kaže Linić. Međutim, sporazumom je jasno naznačeno da je za hrvatsku vladu daleko prihvatljiviji investitor koji misli ulagati i razvijati djelatnost »Večernjeg lista«, nego poslovi špekulacije i jeftino kupovanje od Mirovinskog fonda i preprodavanje. To znači da nam je za daljnji razgovor prihvatljiviji partner

Styrija nego Caritas fund, i to smo ovim sporazumom pokušali jasno naznačiti, kaže Linić. Naglasio je, također, da je Styrija svjesna Vladinih tužbi prema Caritas fundu, da prihvaća taj rizik i da će prihvatiti eventualna sudska rješenja koja budu išla u korist Mirovinskog fonda. Za Styriju je, kaže, vrlo bitno da ovaj sporazum jamči »ukidanje zabrane raspolaganja dionicama«. Naime, u dogovoru sa Styrijom u mogućnosti smo ukinuti zabranu raspolaganja budući da više nema rizika da Fond povрати svoje dionice jer je to Styrija prihvatila.

U svom ponovnom javljanju zastupnica je zahtijevala komentar završnog dijela tog sporazuma u kojem se ugovorne strane obvezuju da će se međusobno podupirati. Na koji način Styrija može podupirati hrvatsku Vladu – upitala je.

Po riječima **Slavka Linića**, svako daljnje ulaganje u bilo koji gospodarski subjekt u Republici Hrvatskoj na neki način znači podupiranje, odnosno ostvarenje programa Vlade RH. Naime, to jamči opstanak gospodarskih subjekata a ujedno je i vrlo jasna i nedvosmislena poruka svijetu da su ulaganja u Hrvatsku sigurna i da je Vlada RH partner s kojim strani ulagači itekako mogu računati. Osim toga, očekujemo da će doći i do otvaranja novih radnih mjesta, dodao je na kraju.

Poticajne mjere za područja od posebne državne skrbi; lažni diplomci

Marijan Maršić (HSS) podsjetio je na to da je na izvanrednoj sjednici u srpnju Zastupnički dom zadužio Vladu da u roku od 4 mjeseca izradi analizu sociološkog i gospodarskog stanja za sva područja Hrvatske koja nisu obuhvaćena Zakonom o područjima od posebne državne skrbi. Pritom je trebalo posvetiti posebnu pažnju područjima koja su bila izložena ratnim djelovanjima, s okupiranih područja, onima uz državnu granicu te krajevima s izrazitim gospodarskim i demografskim negativnim trendom (Vlada je trebala predložiti zakon o utvrđivanju poticajnih mjera za njihov ubrzan razvoj). Što je Vlada dosad učinila u skladu s navedenim zaključcima, pita Maršić. Njegovo drugo pitanje, postavljeno premijeru, je glasilo. »Kako teče proces provjere i što kanite poduzeti protiv dužnosnika za koje se dokaže da su lažni diplomci?«

Po riječima **Venka Čurlina**, zamjenika za javne radove, obnovu i graditeljstvo, radna verzija spomenutog propi-

sa je već dovršena (u zadnjoj je fazi usuglašavanje između Ministarstva javnih radova, koji je nositelj izrade, i ostalih nadležnih ministarstva) i upućen Vladinim koordinacijama. One će ga, nakon usuglašavanja, proslijediti Vladi a potom u saborsku proceduru.

Pojava lažnih diploma je ozbiljan problem pa je logično da je izazvao i veliko nezadovoljstvo u javnosti, konstatirao je **premijer Račan**. Nažalost, to je samo dokaz više o potrebi da se reformski zahvat učini i u području državne uprave. Stoga je na sjednici Vlade dogovoreno ne samo da se oni za koje se dokaže da su lažni diplomci razriješe dužnosti (to je u konkretnom slučaju i učinjeno) nego da se protiv njih pokrenu i krivične prijave, osobito kada takvo protuzakonito djelovanje izazove štetne posljedice. Ministarstva su zadužena da u roku od dva tjedna izvrše kontrolu i dostave izvješća o tome ima li u njihovim resorima takvih slučajeva (u užem kabinetu Vlade to je već napravljeno). S rezultatima te analize, po ministarstvima, zastupnici će biti naknadno informirani, obećao je premijer.

Sklapanje ugovora o slobodnoj trgovini s Mađarskom; vlasnička struktura »Jadran filma«

Mr. Ivu Škrabala (HSL) interesiralo je hoće li Ministarstvo poljoprivrede

i šumarstva napokon predložiti prihvatljivo rješenje, kako bi se uklonile zapreke za sklapanje ugovora o slobodnoj trgovini između Hrvatske i Mađarske. Naime, pregovori o tome traju već dvije godine pa se odugovlačenje s hrvatske strane u Mađarskoj počinje tumačiti kao promjena naše politike prema toj zemlji. Za uspjeh naših pregovora s Europskom unijom o pridruživanju i stabilizaciji, važno je da Hrvatska sklopi što više ugovora o slobodnoj trgovini, među kojima svakako ima prioritet ovaj s prijateljskom Mađarskom, napominje zastupnik. Osim toga, valja uzeti u obzir i činjenicu da se već najavljuje početak pregovora o takvom ugovoru između Mađarske i SR Jugoslavije.

Premijer **Ivica Račan** potvrdio je da spomenuti pregovori traju predugo ali, kako reče, krivicu za to ne snosi samo jedna strana (kad je riječ o Hrvatskoj ne može se okrivljavati samo Ministarstvo poljoprivrede). Naime, u takvom procesu pregovaranja svaka strana brani svoje gospodarske, a u ovom slučaju i poljoprivredne interese. Na kraju je izrazio uvjerenje da će sporazum o slobodnoj trgovini s Mađarskoj biti potpisan prilikom skorašnjeg posjeta njihova premijera Orbana Hrvatskoj.

Tko je većinski vlasnik, odnosno kakva je vlasnička struktura »Jadran filma« i ima li novi vlasnik kakve obve-

ze iz privatizacije prema domaćoj audiovizualnoj proizvodnji – glasilo je drugo pitanje zastupnika **Škrabala**.

Po riječima potpredsjednika Vlade **Slavka Linića**, početkom ove godine u Fondu za privatizaciju utvrđeno je da je nezakonitim radnjama većinski paket »Jadran filma« prodan jednom od privatizacijskih investicijskih fondova koji su vrlo brzo to vlasništvo prenijeli na sudionike u aktualnim aferama. Vlada je pokušala zaustaviti tu privatizaciju podnijevši zahtjev pravosuđnim organima za blokadu prava raspolaganja dionicama. Međutim, sud je odbio njihov zahtjev iako je propust ogroman (transakcije su učinjene bez mjerodavnih odluka nadležnih organa Fonda za privatizaciju). Neovisno o tome, Fond za privatizaciju i Ministarstvo kulture kreću s nizom parnica vezano uz sadašnje vlasnike i one koji su prenijeli to vlasništvo. Smatramo, naime, da je bilo zlouporaba zahvaljujući sprezi u vezama bivših odgovornih ljudi i onih koji su, na neki način, preuzeli »Jadran film«. Možda ćemo biti uspješniji u ovim drugim postupcima koji, nažalost, nisu kratkoročni, nego traju daleko više vremena od blokade prava raspolaganja dionicama, kaže Linić. Uvjereni smo da ćemo dobro organiziranim aktivnostima uspjeti osporiti sve ono što se događa u »Jadran filmu«, rekao je na kraju.

V. Ž.; M. Ko.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU UGOVORA O SVEOBUHVAATNOJ ZABRANI NUKLEARNIH POKUSA

Potvrđen nenuklearni status Hrvatske

Nakon što je Županijski dom Hrvatskog sabora uputio pozitivno mišljenje, kao i radna tijela obaju domova, zastupnici Zastupničkog doma jednoglasno su donijeli zakon kojim se potvrđuje Ugovor o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa.

O PRIJEDLOGU

Republika Hrvatska potpisnica je Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa, čiji je tekst usvojila Glavna skupština Ujedinjenih naroda na zasjedanju u New Yorku, 10. rujna 1996. godine. Od 160 zemalja koje su potpisale Ugovor, 5 je deklariranih posjednica nuklearnog oružja.

Temeljna obveza zemalja pristupnica Ugovoru sadržana je u članku 1., kojim se države obvezuju da neće obavljati nikakve pokusne eksplozije nuklearnog oružja niti bilo kakve druge nuklearne eksplozije i da će zabraniti i spriječiti svaku takvu nuklearnu eksploziju bilo gdje na području pod svojom jurisdikcijom.

65 zemalja je do sada ratificiralo Ugovor, međutim on još nije stupio na snagu, budući da je preduvjet za to da 44 poimenično navedene zemlje, potencijalno sposobne izvesti nuklearne pokuse, ratificiraju spomenuti dokument.

Sasvim je izvjesno da do toga neće doći jer Indija i Pakistan odbijaju pri-

stupiti Ugovoru, pa je u listopadu 1999. godine, po isteku roka od tri godine za ratifikaciju 44 države u Beču održana Konferencija o provedbi Ugovora. Države sudionice pozvale su Indiju i Pakistan da potpišu Ugovor, a preostale dvije nuklearne zemlje – budući da su Velika Britanija, Francuska i Rusija to već učinile – da ratificiraju Ugovor.

Za Republiku Hrvatsku politički je oportuno što prije ratificirati Ugovor.

Organizacija koje je ustrojena za provedbu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa radi kvaliteto, tehnički je opremljena i ispunjava zadaću ustrojavanja mreže od 321 mjerne postaje širom svijeta koje registriraju seizmičke, hidroakustičke

promjene i količinu radionuklida. Ovakvo ustrojen Međunarodni sustav motrenja povezan je s Međunarodnom bazom podataka putem najmodernijeg komunikacijskog sustava. Podaci dobiveni mrežom postaju za motrenje i sustava komunikacija obrađuju se u Tehničkom tajništvu i daju na korištenje članicama.

Ovakav verifikacijski sustav, uz predviđene inspekcije, osigurava izuzetno važan izvor znanstvenog i tehničkog povezivanja na globalnoj razini, služeći provedbi zabrane nuklearnih pokusa.

Zakonom o potvrđivanju Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa uredila bi se pitanja zabrane fizičkim i pravnim osobama u državi bilo gdje na njenom teritoriju, ili drugom mjestu pod njenom jurisdikcijom, poduzimanje bilo kakvih aktivnosti zabranjenih u tekstu Ugovora.

Predloženo je urediti i pitanje suradnje s ostalim državama strankama i pružanja odgovarajućeg oblika pravne pomoći, a Zakonom bi se država članica obvezala i na izvješćivanje Organizacije o poduzetom.

Radi ispunjenja Ugovora svaka država stranka treba imenovati, odnosno osnovati nacionalno tijelo, kao središnju točku za vezu s Organizacijom i ostalim državama potpisnicama.

Nacionalno središte za znanstveno-tehničku suradnju i komunikaciju u Republici Hrvatskoj osnovalo bi se, prema ovom zakonskom prijedlogu, sa sjedištem u Institutu »Ruđer Bošković«, a središte za provedbu diplomatskih i političkih poslova bilo bi u Ministarstvu vanjskih poslova.

Oprema za uključivanje u sustav komunikacija i motrenja jednokratno je trošak, dok bi iz državnog proračuna godišnje trebalo osigurati sredstva za obrazovanje stručnjaka i sudjelovanje na stručnim tečajevima i radionicama.

Zakon o potvrđivanju Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa predloženo je donijeti po hitnom postupku, budući da će se Konferencija o statusu i budućnosti Ugovora održati početkom iduće godine, te da bi za Hrvatsku bilo politički značajno sudjelovati kao punopravna članica.

RADNA TIJELA

Odbori ŽUPANIJSKOG DOMA za zakonodavstvo i za nacionalnu sigurnost i vanjsku politiku odlučili su predložiti Županijskom domu da utvrdi mišljenje kojim podržava donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora o sveo-

buhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa, a **Odbor ZASTUPNIČKOG DOMA za zakonodavstvo** također je uputio pozitivno mišljenje kojim predlaže Zastupničkom domu da donese Zakon o potvrđivanju Ugovora.

AMANDMAN

Zastupnik Zastupničkog doma dr. **Zdenko Franić (SDP)** podnio je amandman na članak 4. Prijedloga zakona o potvrđivanju Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa, kojim predlaže da se u zakonskom prijedlogu ne rješava pitanje određivanja sjedišta povjerenstva za provedbu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa. Zastupnik drži da je primjerenije ostaviti Vladi da naknadno, svojom odlukom o osnivanju nacionalnog povjerenstva, odredi mjesto njegovog sjedišta, u skladu s međunarodnom praksom.

RASPRAVA

Uvodno je pomoćnik ministra vanjskih poslova **Vladimir Matek** obrazložio zakonski prijedlog i osnovne intencije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa, a za raspravu se javio jedino **Zlatko Komadina (SDP)**.

Zastupnik je tom prilikom apelirao na Vladu da vodi računa o opsegu Nacionalnog povjerenstva koje će se osnovati za provedbu Ugovora. Prace-nje provedbe dovoljno je provoditi na nekoliko punktova u Europi, kazao je.

Nema potrebe za osnivanjem tijela istog opsega i istog djelokruga, koje će poslovati s istim troškovima u svim zemljama potpisnicama. Hrvatska će temeljem ratifikacije Ugovora ionako moći koristiti podatke.

Zastupnici su jednoglasno odlučili podržati donošenje Zakona o potvrđivanju Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa.

Ministar vanjskih poslova **Tonino Picula** uvodno je pred zastupnicima

Zastupničkog doma govorio o zakonskom prijedlogu, a nakon njega za govornicu je u ime Kluba zastupnika SDP-a stupio **dr. Zdenko Franić**.

Tom je prilikom kazao kako ratifikacija raznih ugovora i konvencija prođe saborsku proceduru relativno nezapazeno.

Provedba Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa ne zahtjeva naročito velika sredstva, ne zadiru u gospodarski, tehnološki i energetski razvoj Hrvatske, ali ima izrazito važnu političku dimenziju. Iako Republika Hrvatska nema nuklearne kapacitete i ne namjerava ih razvijati, široj je javnosti nepoznato, kazao je dr. Franić, da je bivša Jugoslavija razvijala svoj nuklearni program, pa Hrvatska danas ima problema s deponijem niskoradioaktivne šljake u Kaštel Gomilici. Eventualne ambicije Republike Hrvatske u odnosu na nuklearne programe vezane su usključivo uz njegovu miroljubivu uporabu.

Zastupnik je potom obrazložio način funkcioniranja, potrebitu opremu i prednosti pristupanja Ugovoru, prije svega mogućnost raspolaganja i pristupa bazi podataka.

Bilo bi korisnije da se Nacionalno povjerenstvo, tijelo koje će osnovati Vlada za provedbu Ugovora, bavi još i nekim drugim pitanjima nuklearne sigurnosti.

Dr. Franić je posebice naglasio vanjskopoličku važnost predmetnog dokumenta, budući da je on povezan i s radom Parlamentarne skupštine NATO-a. Pristupanje i ratifikacija Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa dodatno će osnažiti položaj Republike Hrvatske u Parlamentarnoj skupštini NATO-a i povoljno utjecati na punopravno članstvo u NATO-u, a to će pogodovati razvitku pozitivnog sinergizma i glede članstva u Europskoj uniji.

NATO, naime, potiče vlade zemalja članica da promiču individualni pristup u postupku pridruživanja zemalja koje kandidiraju za pristupanje Europskoj uniji.

U rujnu ove godine je održano 44. redovno zasjedanje Generalne konferencije Međunarodne agencije za atomsku energiju, u čijem radu je sudjelovala i Republika Hrvatska.

Agencija je izrazila primjedbe na Zakon o zaštiti od ionizirajućeg zračenja, koji je donio Hrvatski sabor, a osnovna je zamjerka bila da Republika Hrvatska nema ustrojeno tijelo koje bi se bavilo pitanjima nuklearne i radiološke sigurnosti. Slično tijelo, Hrvatski

zavod za zaštitu od zračenja, nalazi se pod Ministarstvom zdravstva, što doводи do sukoba interesa, budući da ono ima ingerencije za rad s tehnologijama koje i sama koristi i promovira, a ujedno daje i određena upravna rješenja.

Slična je situacija s Odjelom za nuklearnu sigurnost u sklopu Ministarstva gospodarstva. Međunarodna je praksa da se tijela koja se bave tim pitanjima ustroje direktno pod Vladom države. Takvo bi tijelo u Hrvatskoj tek trebalo ustrojiti, a najlogičniji bi način za to bio spajanjem Hrvatskog zavoda za zaštitu od zračenja i Odjela za nuklearnu sigurnost.

Međunarodna agencija za atomsku energiju izradit će pisani osvrt na Zakon o zaštiti od ionizirajućeg zračenja, koji je na snazi u Republici Hrvatskoj, na temelju kojeg bi trebalo poduzeti određene korake.

Tonči Tadić je, u ime Kluba zastupnika HSP-a i HKDU-a, kazao kako predmetni Ugovor ima iznimno značenje, ističući kako Republika Hrvatska nije zemlja koja planira nuklearno oružje, te kako se jedino provedbom ovog ugovora može zalagati za zabranu pokusa koji vode globalnom radijacijskom загаđenju.

Imao je primjedbu jedino na činjenicu da je Republika Hrvatska, u tekstu Ugovora svrstana među zemlje istočne Europe, ali vjeruje da se diplomatskim putem i aneksima može i to ispraviti.

Aneksima bi se i Mediteran, ili makar Jadransko more, mogao uvrstiti među nenuklearne zone, te dodatno regulirati pitanje nuklearnog naoružanja plovila, podmornica i nosača aviona. Nuklearne podmornice nanose veliku štetu zatvorenom eko sustavu Jadranskog mora.

Nadalje, pitanje je što se misli pod pojmom nuklearnog pokusa, jer nije precizirano, a vjerojatno se misli na eksploziju nuklearnog oružja pri fuzionom ili fuzionom nuklearnom procesu.

Sustav monitoringa ne pomaže pri detektiranju vrlo slabih nuklearnih eksplozija, a Ugovor se ne odnosi na zabranu korištenja prljave bombe, koja širi radioaktivni otpad tijekom eksplozije. Zastupnik je napomenuo kako to govori prvenstveno zbog mogućnosti da istočni susjedi Republike Hrvatske poduzmu tako nešto. Nejasno je i odnosi li se ovaj Ugovor, odnosno zakonski prijedlog na razvijanje nuklearnog naoružanja, dakle na testiranje nove generacije oružja ili na isprobavanje takvog oružja u praksi.

Napomenuo je kako se Hrvatska sve više približava NATO-u, te da će samim tim biti sve više involvirana u sustav vojnih vježbi. Dio njih će se zasigurno odvijati i na području Republike Hrvatske, pa bi trebalo inzistirati na tome da se izbjegavaju bilo kakve aktivnosti koje imaju veze s nuklearnim oružjem.

Republika Hrvatska bi trebala formirati posebno tijelo za nadzor provedbe Ugovora u Hrvatskoj i njenom okruženju. Glavnu ulogu bi trebali imati, uz stručnjake iz Ministarstva vanjskih poslova i Ministarstva obrane i stručnjaci s područja nuklearne fizike, pa drži kako bi dobro rješenje bilo da se sjedište tog tijela locira u Institutu »Ruđer Bošković«, kao što je to već predloženo u zakonskom dokumentu. Stručnjaci Instituta već su imali prilike surađivati s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju.

Budući da Hrvatska nema namjeru razvijati nuklearno oružje, može nepripravno doprinosti stručnošću u provedbi Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa.

Za riječ se potom javio ponovno **dr. Zdenko Franić**, ovaj put u svoje ime.

Republika Hrvatska nema instalirane instrumente za rutinsku i kontinuiranu kontrolu gama zračenja i za aktivnu i pasivnu neutronska detekciju na svojim graničnim prijelazima, što je osobito važno pri kontroli unošenja radioaktivnog otpadnog i nuklearnog materijala u zemlju. Talijanske novine

iznose podatke da se godišnje u Italiju unosi oko 5 tisuća tona radioaktivnog otpada, a hrvatski su tjednici svojedobno također objavili navode o švercu radioaktivnog otpada u Republiku Hrvatsku, a u koji su bile upletene i domaće tajne službe.

Ako se ovo pitanje ne uredi na zadovoljavajući način, šengenska granica sa Slovenijom bit će vrlo labava i pogodna za unošenje takvih materijala. Stoga je nužno formirati snažno tijelo koje će se baviti nuklearnom i radiološkom sigurnošću, koje se nalazi pod ingerencijom Vlade. Napomenuo je i kako pri rješavanju problema s nuklearnom elektranom Krško Republika Hrvatska nikako ne smije pristati na gubitak upravljačkog udjela, jer to tada znači i gubitak mogućnosti utjecaja na sigurnost, a elektrana je svega 40 kilometara zračne linije udaljena od Zagreba.

Uskoro će biti donesen i Zakon o ekološki zdravoj hrani, koji neće imati smisla ako se adekvatno ne regulira загаđivanje radioaktivnim materijalom.

Sva ta pitanja zahtijevaju hitne odgovore, kazao je dr. Franić i podsjetio kako su se grozne posljedice katastrofe u Černobilu osjetile i odnijele žrtve svega godinu dana poslije u brazilskom gradiću Gojani.

Ministar vanjskih poslova **Tonino Picula** je, na kraju rasprave u Zastupničkom domu, kazao kako će Vlada uvažiti sve ozbiljne primjedbe i prijedloge. Također je naglasio kako je status nenuklearne države vrlo bitan za vanjskopolitički identitet Republike Hrvatske, a ratificiranje Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa definitivno potvrđuje Republiku Hrvatsku kao ozbiljnu državu koja skrbi i o ovov problematici.

Zastupnici Zastupničkog doma Hrvatskog sabora jednoglasno su donijeli Zakon o potvrđivanju Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa.

I. K.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POSEBNIM POREZIMA NA OSOBNE AUTOMOBILE, OSTALA MOTORNA VOZILA, PLOVILA I ZRAKOPLOVE

U skladu s načelom pravednosti

Zastupnički dom Hrvatskoga sabora je većinom glasova, bez rasprave i hitnim postupkom donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove. Trošarinama su sada zahvaćeni i najjeftiniji osobni automobili, a posebni porezi za ostala vozila selektivno i progresivno su povećani. Osnovica je to ovog Zakona kojeg je predložila Vlada Republike Hrvatske.

O PRIJEDLOGU

Predloženim zakonom povećao bi se posebni porez na osobne automobile i motocikle, bez obzira na snagu motora i vrijednost. Promjena u odnosu na postojeći Zakon je u tome što bi se taj porez plaćao i na automobile i motocikle do 60 tisuća kuna vrijednosti, a povećala bi se i visina trošarine za ostale automobile selektivno i progresivno, ovisno o vrijednosti. Također se predlaže uvećanje posebnog poreza za 50 posto na osobne automobile i motocikle koji se ne smatraju novim u smislu postojećeg Zakona, a za sto posto za osobne automobile cilindra preko 1600 kubičnih centimetara i motocikle preko 250 kubičnih centimetara radi poticanja uvoza novih osobnih automobila i motocikala. Predlagatelj je naveo kako je Prijedlog zakona u skladu s načelom pravednosti, budući da će porez plaćati svi porezni obveznici ovisno o kupovnoj moći. Osnovna svrha predloženih zakonskih promjena je pravednije oporezivanje svih kupaca osobnih automobila, te povećanje prihoda Državnog proračuna za oko 207,6 milijuna kuna. Kako ne bi došlo do narušavanja pritjecanja sredstava u Proračun, zatraženo je da se ovaj Zakon donese hitnim postupkom.

RADNA TIJELA

Odbori ŽUPANIJSKOG DOMA za zakonodavstvo i za gospodarstvo i financije predložili su da Dom u prethodnom mišljenju ne podrži donoše-

nje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove.

Zakon su podržali odbori ZASTUPNIČKOG DOMA za zakonodavstvo, za financije i Državni proračun, te za gospodarstvo, razvoj i obnovu.

Odbor za financije i Državni proračun ujedno je ukazao na nejasnoću oko osnovice na koju će se obračunavati posebni porez za osobne automobile obujma cilindra 1600 i motocikle obujma 250 kubičnih centimetara. Odbor je iznio i prijedlog da se uopće ne plaća trošarina na automobile vrijednosti do sto tisuća kuna, a da za skuplje automobile trošarine progresivno rastu.

RASPRAVA

Uvodno je govorio pomoćnik ministra financija i ravnatelj Porezne uprave **Ivan Iveković**. Obrazložio je predloženi Zakon te s njime dodatno upoznao zastupnike.

Potom se za riječ javio **Dragutin Bračun (HDZ)**. Smatra da je svrha ovog Zakona samo punjenje Državnog proračuna te da će on onemogućiti promet starih automobila. Drugu konstataciju argumentirao je time što kada čovjek plati sve poreze na automobil neće imati interesa prodati ga u dogledno vrijeme. S druge strane kaže da se vraća ono što je bilo na snazi u bivšoj državi, a to je da ljudi neće raditi prijenose vlasništva automobila koji će kupiti. Podnio je i amandman kojim predlaže da se posebni porezi na automobile koji se ne smatraju novima primjenjuje na uvozne automobile i automobile u unutarnjem prometu poslije tri godine starosti.

Dva amandmana podnio je i **Žarko Katić (HSL)**. Prvim je predložio da se automobili vrijednosti do 50 tisuća kuna ne oporezuju posebnim porezi-

ma, te da se onima u vrijednosti od 50 do 100 tisuća kuna skine porez od 2 i pol tisuće kuna. Drugi amandman se odnosio na posebne poreze za automobile i motocikle koji se ne smatraju novima te za one automobile s više od 1600 kubičnih centimetara i motocikle s više od 250 kubičnih centimetara. Predviđeni posebni porezi smanjili bi se na pola te bi za »stare« automobile iznosili 25, a za automobile i motocikle navedenih kubnih centimetara 50 posto. Naglasio je da u današnje vrijeme automobil nije luksuz i da bi svakom trebalo omogućiti da kupi auto. Rekao je da se zalaže za povećanje sigurnosti prometa na cestama i zaštitu okoliša, a da samo noviji automobili ispunjavaju te standarde. Za predloženi Zakon smatra da je za jednu prosječno bogatu europsku državu koja ima 15 do 20 tisuća dolara bruto nacionalnog dohotka po glavi stanovnika, a ne za Hrvatsku koja ima jedva 4 tisuće.

Milan Markanjević (LS) smatra da nije dobro povećavati trošarine za rabljene automobile, jer su oni mahom iz zapadne Europe i nisu neispravni. Primjenom tih posebnih poreza, drži da će mnogi trgovci morati zatvoriti dućane, a dio zaposlenih izgubit će posao. Nije ni za povećanje trošarina uopće, jer vlasnici automobila dodatno plaćaju godišnji porez, zaključuje zastupnik, dodavši kako bi trebalo na neki drugi način puniti Proračun.

Nakon rasprave za riječ se ponovno javio pomoćnik ministra financija i ravnatelj Porezne uprave **Ivan Iveković**. Pojasnio je kako se posebni porez plaća samo jednom prilikom kupnje automobila ili motocikla. Konstatirao je potom da danas automobil nije posebni luksuz, ali da ih kupuju ljudi veće kupovne moći te smatra da je sasvim opravdano držati se principa pravednosti poreznog sustava. Shodno tome, gosp. Iveković nije prihvatio ni jedan amandman.

Amandmane je tada odbio i Dom, te se potom glasovalo o predloženom Zakonu.

Većina zastupnika Županijskog doma nije podržala donošenje ovog Zakona.

U Zastupničkom domu zakonski prijedlog je pojasnio ministar financija **dr. Mato Crkvenac**. Rekao je da su posebni porezi na automobile i

motocikle u Hrvatskoj niži u odnosu na susjedne zemlje, te da će to i ostati predloženim povećanjem. Smatra da onaj tko ima novaca za novi automobil, ima i za dodatni trošak koji će predstavljati vrlo važan prihod za Državni proračun. Što se tiče znatno većih trošarina za rabljene automobile i one većeg obujma cilindra od 1.600 kubičnih centimetara, objasnio

je kako se time želi stimulirati kupnja novih i manjih automobila.

Zastupnički dom je većinom glasova i bez rasprave prihvatio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove.

M. S.

PRIJEDLOG I KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O IZVRŠAVANJU KAZNE ZATVORA

Zastupnički dom Hrvatskoga sabora jednoglasno je i hitnim postupkom donio predloženu zakonsku izmjenu, kojoj je glavna značajka odgoda primjene Zakona o izvršavanju kazne zatvora do 1. srpnja 2001. godine.

Člankom 185. Zakona o izvršavanju kazne zatvora predviđeno je da on stupi na snagu 1. siječnja 2001. godine. Međutim, neka rješenja iz Zakona, kao ustroj kaznonica i zatvora, osnivanje trgovačkih društava te ovlasti suca izvršenja, procijenjena su kao teško primjenjiva u praksi. Stoga se predloženom izmjenom želi odgoditi primjena tog Zakona do 1. srpnja 2001. godine, zbog izrade Prijedloga izmjena i dopuna Zakona o izvršavanju kazne zatvora. Radi sprječavanja mogućnosti nastupanja štetnih posljedica ujedno je zatraženo da predlo-

ženi Zakon bude donesen hitnim postupkom.

Odbori ŽUPANIJSKOG DOMA za zakonodavstvo, i za pravosuđe, izbor i imenovanja predložili su da Dom podrži donošenje ovog Zakona.

I Odbori ZASTUPNIČKOG DOMA za zakonodavstvo i za pravosuđe zauzeli su pozitivan stav glede predložene zakonske izmjene.

Nakon uvodnog izlaganja pomoćnika ministra pravosuđa, lokalne uprave i samouprave **Vjekoslava Jazbeca** kojim je pojasnio predloženi Zakon, **zastupnici županijskog doma su jednoglasno i bez rasprave podržali njegovo donošenje.**

Predložene izmjene Zakona o izvršavanju kazne zatvora u Zastupničkom domu obrazložio je zamjenik ministra pravosuđa, uprave i lokalne samouprave **Ranko Marijan**.

Za raspravu se jedino u ime Kluba zastupnika SDP-a javila **Ingrid Antičević-Marinović (SDP)**. Rekla je da Klub u cjelini podržava predloženi Zakon te da smatra dobrim što Vlada pokušava pronaći najbolja rješenja izvršenja kazne zatvora ka putu do resocijalizacije. Osuđeniku se mora omogućiti da nakon izvršenja kazne nastavi normalno živjeti, a ne da se ponovno vrati u zatvor, zaključila je zastupnica.

Zastupnici Zastupničkog doma jednoglasno, sa 87 glasova »za« donijeli su Zakon o izmjeni Zakona o izvršavanju kazne zatvora.

M. S.

PRIJEDLOG ZAKONA O SPRJEČAVANJU ZLOPORABE OPOJNIH DROGA

Sveobuhvatne mjere za preveniranje i odvikavanje od ovisnosti

Nakon kraće rasprave županijski dom je na sjednici u prosincu podržao Prijedlog zakona o sprječavanju zloporabe opojnih droga, prosljeđivši primjedbe i prijedloge zastupnika Zastupničkom, koji bi ih trebao dostaviti predlagatelju (u tom

Domu tek predstoji rasprava o ovom zakonu).

Podsjetimo, donošenje ovog propisa je obveza utvrđena Nacionalnom strategijom suzbijanja zloporabe opojnih droga koju je Hrvatski državni sabor prihvatio 1996. godine.

Njime se uređuju: nadzor nad uzgojem biljaka iz kojih se mogu dobiti opojne droge, te nad izradom, posjedovanjem i prometom opojnih droga i tvari koje se mogu uporabiti za njihovu izradu, sustav postupaka za odvikavanje od ovisnosti, skrb i po-

moć ovisnicima i povremenim konzumentima opojnih droga te mjere za sprječavanje neovlaštene uporabe opojnih droga.

O PRIJEDLOGU

Pomoćnik ministrice zdravstva, **dr. Ante Barbir**, upoznao je zastupnike s predloženim rješenjima pa se i mi koristimo tim uvodnim izlaganjem umjesto prikaza zakonskog prijedloga. Informirao ih je da je Hrvatski sabor u lipnju ove godine podržao zaključak Vlade da Ministarstvo zdravstva bude nositelj aktivnosti oko izrade Nacrta zakona o sprječavanju zlorabe opojnih droga, budući da postojeći zakon o proizvodnji i prometu opojnih droga ne regulira sva pitanja koja je Hrvatska obvezna urediti prema konvencijama Ujedinjenih naroda čija je potpisnica. U izradi tog propisa sudjelovali su eminentni stručnjaci – pravnici, psiholozi, sociolozi i liječnici – a konzultirana su i nadležna ministarstva, Hrvatska gospodarska komora, Zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, Državno odvjetništvo te bivša Vladina Komisija za sprječavanje neovlaštene uporabe opojnih droga.

Po riječima dr. Barbira predloženi Zakon uređuje nadzor nad izradom, posjedovanjem i prometom opojnim drogama i tvarima koje se mogu uporabiti za izradu opojnih droga (prekursori, različita otapala i druge kemikalije) što je ne samo izričita obveza koja slijedi iz međunarodnih ugovora nego i ključno pitanje sustava sprječavanja masovne nezakonite izrade opojnih droga. Reguliran je i sustav postupaka za odvikavanje od ovisnosti, skrb i pomoć ovisnicima i povremenim uzimateljima opojnih droga te mjere za sprječavanje neovlaštene uporabe opojnih droga, a rješenja pojedinih pitanja izravno omogućuju ili olakšavaju primjenu propisa u nekim drugim područjima, (od kaznenog prava, međunarodne policijske suradnje, do reguliranja socijalne i zdravstvene skrbi ovisnika).

• Donošenje ovog zakona je obveza utvrđena Nacionalnom strategijom suzbijanja zlorabe opojnih droga iz 1996. godine.

Vodeći računa o racionalnosti predlagatelj je nova rješenja nastojao

uklopiti i povezati s već uspostavljenim ustanovama. Naime, povjerenstvo za sprječavanje neovlaštene uporabe opojnih droga predviđeno je kao krovno međuresorsko stručno tijelo za borbu protiv ovisnosti. Ono zamjenjuje postojeću Vladinu Komisiju, ali s novim konkretnim obvezama ustrojavanja sustava suzbijanja ovisnosti. Predviđeno je, naime, da Vlada osnuje specijaliziranu zdravstvenu ustanovu – Hrvatski zavod za prevenciju i skrb ovisnika o opojnim drogama, a postojeći županijski centri te Centar za prevenciju ovisnosti i skrb ovisnika Grada Zagreba postale bi njegove ustrojbene jedinice.

Prema nacionalnoj strategiji suzbijanja zlorabe opojnih droga, koju je 1996. godine prihvatio Hrvatski državni sabor, predloženi Zakon bio bi središnji normativni izvor, odnosno cjelovita legislativna osnova za djelovanje tijela državne vlasti, ustanova, udruga, zaklada, vjerskih zajednica te pravnih osoba i pojedinaca u suzbijanju negativnih posljedica neovlaštene uporabe opojnih droga, zaključio je dr. Barbir.

RADNA TIJELA

Prije rasprave u Županijskom domu Prijedlog zakona razmotrila su i podržala nadležna radna tijela tog Doma – **Odbor za nacionalnu sigurnost i vanjsku politiku, Odbor za unutarnju politiku i lokalnu samoupravu te Odbor za naobrazbu, znanost, kulturu i šport. Odbor za zakonodavstvo** međutim, nije proveo raspravu o tom dokumentu jer se, kako stoji u njegovom Izvješću, pozivu na sjednicu nije odazvao predstavnik predlagatelja.

RASPRAVA

Nakon uvodnog izlaganja pomoćnika ministrice zdravstva **Ante Barbira, Ratko Maričić (SDP)** napomenuo je na početku svog javljanja da je Odbor za naobrazbu, znanost, kulturu i šport, kojem predsjedava, podržao ovaj zakon, uz brojne primjedbe koje je prosljedio predlagatelju (nisu sadržane u pisanom izvješću tog radnog tijela). U nastavku je iznio stajališta Kluba zastupnika SDP-a koji je

također podupro donošenje ovog propisa. Upozorio je na činjenicu da se, unatoč opredjeljenju zakonodavca da se posjedovanje droge ne dislocira iz područja kaznenog djela u područje prekršaja, u članku 60. stanovito posjedovanje opojnih droga tretira kao prekršaj. Naime, predviđa se novčana kazna za osobe koje pri prijelazu državne granice posjeduju lijekove koji sadrže opojnu drogu, bez medicinske dokumentacije, ili u količini većoj od nužno potrebne za osobnu uporabu u trajanju do najviše 5 dana. Zastupnici SDP-a smatraju da bi takve slučajeve trebalo tretirati kao specifično posjedovanje, iako uzimanje lijekova koji sadrže opojnu drogu zapravo dovodi do ovisnosti. To više što medicinska dokumentacija nije definirana, a spomenuta odredba mogla bi Hrvatskoj štetiti na području turizma. U krajnjem slučaju, trebalo bi barem produžiti spomenuti rok od pet dana.

U nastavku je naglasio da njegovi stranački kolege pozdravljaju osnivanje Vladinog Povjerenstva za sprječavanje neovlaštene zlorabe opojnih droga, ali upozoravaju da bi trebalo precizirati da njegova osnovna zadaća nije praćenje primjene ovog zakona (za to postoje druge institucije sistema) nego rad na sprječavanju zlorabe opojnih droga. Slažu se, inače, s predloženom mogućnošću da dvije županije mogu osnovati zajednički centar za prevenciju ovisnosti i skrb ovisnika (to će pridonijeti racionalizaciji i stvaranju boljih kadrovskih uvjeta). Smatraju, međutim, da bi valjalo predvidjeti i da jedna županija može pripadati u dva centra (npr. geografski razvedena područja među kojima ne postoje dobre veze).

• Prevencija ovisnosti može se postići samo sveobuhvatnim mjerama koje će uključiti i rad u školama te s obiteljima.

Žarko Katić (HSL) je podsjetio na činjenicu da se ovim propisom reguliraju dva područja – prvi dio zakona odnosi se na proizvodnju i promet opojnih droga, što je dosad bilo regulirano bivšim saveznim zakonom koji je Hrvatska preuzela 1991. godine, a preostale odredbe na prevenciju ovisnosti i pomoć ovisnicima odnosno povremenim uzimateljima opojnih droga. U županijskim centrima – kaže – nemaju ozbiljnijih primjedbi,

već smatraju da zakon treba donijeti što prije, kao prijeko potrebnu podlogu za djelovanje tih centara i poduzimanje mjera za sprječavanje ovisnosti o opojnim drogama.

Zastupnik je u nastavku apelirao na predlagatelja da još jednom »pročešlja« prekršajne odredbe ovog zakona i uskladi ih s Kaznenim i Zakonom o prekršajima te ostalim propisima, kako bi se izbjegli problemi u primjeni. Naime, prema Kaznenom zakonu se za posjedovanje opojne droge ili navođenje drugih na trošenje i sl. može izreći novčana ili kazna zatvora do jedne godine, a ovim posebnim zakonom predviđa se samo novčana kazna. Nadalje, prema njegovom mišljenju članak 36. ovog propisa (regulira status i poslove Hrvatskog zavoda za prevenciju ovisnosti i skrb ovisnika, njegova tijela, sjedište, upis u sudski registar, donošenje Statuta, itd.) je dobrim dijelom suvišan, posebno stavci 4., 6., 8. i 9., budući da identične odredbe sadrži i Zakon o ustanovama. Po njegovom mišljenju zakonski tekst trebalo bi uskladiti i s promjenama Ustava te Konačnim prijedlogom zakona o policiji (termini »jedinice lokalne uprave i samouprave« te »redarstvena vlast«). Na kraju je naglasio da se cilj donošenja ovog zakona – preveniranje ovisnosti, može postići samo sveobuhvatnim mjerama koje će uključiti i rad u školama te s obiteljima. Naime, u okolnostima poprilične socijalne neimaštine roditelji su nerijetko okrenuti stjecanju sredstava za život, dok djeca ostaju prepuštena sama sebi ili ulici. Ova država mora pronaći sredstava i načine da se brine o mladima i budućim naraštajima, zaključio je.

Podržavši predloženi zakon **Aldo Skira (IDS)** je upozorio na to da članci 37. i 41. reguliraju ista pitanja. Primjerice, u prvom stoji da se sredstva za rad, prostor i oprema županijskih centara za prevenciju ovisnosti osiguravaju iz državnog i iz proračuna županija, odnosno Grada Zagreba, te iz drugih izvora, dok se u članku 41. navodi da se sredstva za provođenje mjera pružanja pomoći ovisniku i povremenom uzimatelju opojne droge osiguravaju u državnom proračunu, proračunima jedinica lokalne uprave i samouprave te iz drugih izvora. Nema sumnje, kaže zastupnik, da centri za prevenciju ovisnosti muku muče s financijama, budući da za taj posao treba osposobiti brojne kadrove, a valja platiti i edukaciju zaposlenih koji dolaze iz drugih centara ili čak iz drugih država. Zanima ga,

međutim, tko bi trebao pokrивati troškove terapijskog tretmana ovisnika iz drugih županija, odnosno moraju li to sufinancirati njihove županije ili će se i taj dio financirati proračunskim sredstvima.

Na početku svog javljanja mr. **Ankica Mamić (LS)** je izrazila žaljenje što u ovoj raspravi ne sudjeluje dr. Sakoman koji je davnih dana počeo upozoravati na opasnost od droge i stvarati prve timove na terenu za prevenciju ovisnosti. Izrazila je mišljenje da bi zakonom trebalo omogućiti zlorabu droga do kojih se može doći legalno – na recept. Naime, pacijenti koji u ljekarnama podižu narkotike na recept uredno se evidentiraju u knjigu narkotika, ali mnogi ovisnici običu po nekoliko liječnika i u različitim ljekarnama dnevno podignu i po 10-20 bočica heptanona. Tako je, primjerice, lani u Karlovcu jedna osoba u mjesec dana legalno dobila na recept 296 bočica heptanona (na ilegalnom tržištu jedna bočica košta 100-300 DEM).

Dr. **Ivan Marijanović (HDZ)** izrazio je zadovoljstvo što je u članku 173. Kaznenog zakona ostao stavak 1. prema kojem se posjedovanje droge tretira kao kazneno a ne prekršajno djelo. Drži, naime, da će to ipak obeshrabriti mlade ljude da lako posežu za opojnim drogama čija se epidemija širi i u našim prostorima. Podsjetio je na to da je proteklih godina Nacionalni odbor za provođenje strategije suzbijanja zlorabe droga puno radio na ovoj problematici i to u skučenim prostorima i s minimalnim sredstvima. Zbog toga smatra da je i njihov angažman rezultirao ovakvim zakonom kojim je vrlo dobro i pregledno uređena ova složena i kompleksna materija. Posebno je zadovoljan odredbama o osnivanju Hrvatskog zavoda za prevenciju i skrb ovisnika o opojnim drogama s točno određenim ciljevima, zadacima i ustrojebom (vidljivo je da su i županijski centri ustrojbene jedinice tog zavoda) te činjenicom da je prvi put regulirano tko snosi troškove rada te institucije. Prekršajne odredbe bi trebalo još malo proanalizirati kako bolesnici u terminalnim fazama malignih bolesti, koji su prisiljeni koristiti lijekove koji sadrže opojnu drogu, ne bi bili izloženi nepotrebnim neugodnostima na granici. Vladino povjerenstvo bi moglo predložiti liječnicima da takvim bolesnicima izdaju posebne iskaznice (poput onih za dijabetičare), sugerira zastupnik.

Materija koja se regulira ovim zakonom važna je i za druge propise,

od kaznenog prava do socijalne skrbi i međunarodne policijske suradnje, napominje **Kruno Peronja (HDZ)** te naglašava da posebnu pozornost valja obratiti usklađivanju termina s drugim propisima radi lakše primjene. Dakako, ozbiljnost ovog zakona proizlazi i iz ovlasti koje su predviđene u provođenju nadzora nad njegovom primjenom. Prema predloženom, upravnim nadzor nad provedbom zakona i provedbenih propisa obavljala bi, u okviru svog djelokruga, nadležna ministarstva (rada i socijalne skrbi, zdravstva, poljoprivrede i šumarstva, gospodarstva i financija). Osim toga, jasno je i čvrsto postavljen i inspekcijski nadzor, te razrađen sustav novčanih kazni. Nameće se pitanje, međutim, hoće li osnivanje Hrvatskog zavoda za prevenciju ovisnosti i skrb ovisnika značiti i centralizaciju koja će eliminirati kreativnost lokalne uprave. Zastupnika je prvenstveno zanimalo hoće li podružnice u koje će biti pretvoreni županijski centri zadržati i sve zaposlenike. Naime, ako županijska poglavarstva sklapaju ugovor s Vladom o sufinanciranju rada tih podružnica u zakonu bi trebalo naglasiti i da mogu utjecati na zapošljavanje i njihov razvoj na terenu. Svakako bi trebalo voditi računa o tome da se razvoj županijskih centara, odnosno podružnica Zavoda prilagodi mentalitetu kraja, odnosno broju ovisnika i financijskim mogućnostima pojedine županije, kaže zastupnik. U svakom slučaju, ovaj zakon treba što prije donijeti, s tim da ga se na prikladan način medijski poprati, zaključio je.

• *Kadrovi i materijalni troškovi centara za prevenciju ovisnosti financirat će se iz Državnog proračuna, s tim da županije osiguraju prostorne uvjete.*

Zahvalivši sudionicima u raspravi na primjedbama i sugestijama dr. **Ante Barbir** je napomenuo da je dr. Sakoman, kao voditelj stručnog tima unutar Vladine Komisije, sudjelovao u izradi predloženog zakona. Dodao je još da se Vlada RH obvezala da će se kadrovi i materijalni troškovi centara za prevenciju ovisnosti financirati iz Državnog proračuna s tim da županije osiguraju prostorne uvjete. Naime, Državni zavod je i formiran upravo zato da prati rad županijskih centara te da zajedno provode mjere

predviđene Nacionalnom strategijom suzbijanja zloporabe opojnih droga. Drugim riječima, županijski centri su radna tijela. Državnog zavoda, a budući da najbolje poznaju situaciju na

terenu, sami bi trebali predložiti kadrovsku strukturu.

Nakon ove rasprave Županijski dom je jednoglasno podržao Prijedlog zakona o sprječavanju zloporabe

opojnih droga, uputivši primjedbe i prijedloge zastupnika Zastupničkom domu, s molbom da ih prosljedi predlagatelju.

M. Ko.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POVEĆANJU MIROVINA RADI OTKLANJANJA RAZLIKA U RAZINI MIROVINA OSTVARENIH U RAZLIČITIM RAZDOBLJIMA

Rješenje u skladu s gospodarskim mogućnostima

Zastupnički je dom prihvatio zakonom predložena rješenja o načinu ispunjavanja odluke Ustavnog suda. S njima se Županijski dom nije složio i uputio negativno očitovanje na Vladin prijedlog.

O PRIJEDLOGU

Evo što je predlagatelj naveo u svom obrazloženju uz zakonski prijedlog.

1. Mirovine koje su ostvarene do 31. prosinca 1998. godine povećavaju se u rasponu od 0,5% do 20%. Postotak povećanja je 20% – za mirovine ostvarene do 1994. godine, 17% ili 20% – za mirovine ostvarene u 1995. godini, 10,4% 17% ili 20% – za mirovine ostvarene u 1996. godini i 7,3% 10,4%, 17% ili 20% – mirovine ostvarene u 1997. godini, te 0,5% 3,4%, 9,5% ili 12,4% za mirovine ostvarene u 1998. godini.

2. Dodatak uz mirovinu od 100 kn i 6% prema Zakonu o prenošenju sredstava državnog proračuna fondovima mirovinskog i invalidskog osiguranja te usklađivanju mirovina, nastavit će se isplaćivati umirovljenicima do propisanog roka (31. prosinca 2002.).

3. Prema ovom Zakonu povećat će se mirovine koje su osiguranici ostvarili prema mirovinskom stažu i plaćama. Zbog toga će se umirovljenicima koji ostvaruju minimalnu mirovinu (od 1. srpnja 2000. 1.484,40 kuna), odnosno zaštitni dodatak uz mirovinu (razlika od mirovine ostvarene temeljem staža i plaća do granične svote za određivanje zaštitnog dodatka uz mirovinu koja iznosi 1.093,96 kn) isplaćivati veća mirovina tek ako, povećana mirovina prema predlo-

ženom Zakonu, premaši raniju svotu ukupnog mirovinskog primanja korisnika mirovine.

Određen broj dosadašnjih korisnika zaštitnog dodatka (oko 170.000) odnosno korisnika minimalne mirovine (oko 50.000), nastavit će i nadalje primati jednaku svotu kao i ranije, ako je njihova mirovina, određena prema stažu i plaćama, nakon povećanja prema predloženim postocima, i nadalje manja od svote ranijeg mirovinskog primanja (mirovine sa zaštitnim dodatkom, odnosno minimalne mirovine).

4. Korisnicima mirovine na koje se odnosi ovaj Zakon (oko 800.000) mirovina će se povećati za iznos koji će ovisiti o propisanom postotku povećanja mirovine i visini mirovine. Korisnici koji su ostvarili mirovinu do 31. prosinca 1994. putem povećanja mirovine ostvarit će još 2,4 mirovine godišnje, a manje će ostvariti korisnici mirovina koji su ostvarili mirovinu nakon 1. siječnja 1995., a kojima se mirovina povećava za niži postotak.

5. Prosječna mirovina, za rujan 2000. iznosi 1.278,08 kuna (oko 38% prosječne plaće), a s dodatkom od 100 kn i 6% oko 42% prosječne plaće. Prema predloženom Zakonu prosječna mirovina povećat će se na oko 44%, što je s dodatkom od 100 kuna i 6% oko 48% prosječne plaće.

6. Mirovine prema predloženom Zakonu mogu se povećati najviše do iznosa najviše mirovine određene prema propisima koji su se primjenjivali do 31. prosinca 1998. (od 1. srpnja 2000. najviša mirovina iznosi 4.833,93 kuna, a s dodatkom uz mirovinu od 100 kuna i 6% iznosi 5.181,81 kuna).

• Prosječna mirovina za rujan iznosi 1.278,08 kuna (oko 38 posto prosječne plaće) s dodatkom od 100 kuna i 6 posto, oko 42 posto prosječne plaće. Prema predloženom zakonu prosječna mirovina povećat će se na oko 44 posto, što je s dodatkom od 100 kuna i 6 posto oko 48 posto prosječne plaće.

Dakle, sadašnjim korisnicima najviše mirovine kojih ima približno 2000, mirovina se neće povećati prema ovom Zakonu, a u slučaju ako bi mirovina određena od mirovinske osnove i mirovinskog staža, nakon povećanja prema predloženom Zakonu iznosila više od svote najviše mirovine, odredit će se mirovina u toj najvišoj svoti.

7. Trošak primjene ovog Zakona u 2001. godini iznosi oko 2.158 milijuna kuna, a u 10 godišnjem razdoblju oko 23.087 milijuna kuna. Izdaci su procijenjeni pod pretpostavkom usklađivanja mirovina od oko 6% godišnje. Trošak primjene ovog Zakona nastavlja se i nakon isteka 10 godina (jer se povećana mirovina doživotno isplaćuje i redovito usklađuje), ali ti troškovi imaju tendenciju pada zbog smanjivanja broja umirovljenika kojima je povećana mirovina prema ovom Zakonu. Izdaci prema ovom Zakonu financirat će se iz državnog proračuna. U suprotnom, ako bi se povećani izdaci financirali samo iz

doprinosa, stopa doprinosa morala bi se povećati za oko 3,5 postotnih poena.

8. Zbog povećanja mirovinskih izdataka uzrokovanih primjenom ovog Zakona, udjel mirovinskih izdataka u bruto domaćem proizvodu povećat će se s oko 13,3% u 1999., na preko 14% u 2001., te će biti među najvišima u svijetu (uz Italiju i Austriju). Prosjek udjela mirovinskih izdataka u bruto domaćem proizvodu razvijenih država je 10-11%.

RADNA TIJELA

Zakonski prijedlog razmotrila su radna tijela saborskih domova i o njemu se očitovala.

Odbor ŽUPANIJSKOG DOMA za zakonodavstvo, u svome je mišljenju podržao donošenje zakona, a **Odbor za unutarnju politiku i lokalnu samoupravu**, nakon rasprave nije donio zaključak.

Odbor ZASTUPNIČKOG DOMA za zakonodavstvo podupro je donošenje zakona i podnio amandmane kojim traži da se nomotehnički uredi izričaj te nepravilno upotrijebljen izričaj uskladi s prijašnjim tekstom.

Osim toga, Odbor je predložio predlagatelju da preispita odredbu stavka 2. članka 6. u dijelu kojim se predviđa povećanje mirovina bez priloženog rješenja jer smatra da bi umirovljenici trebali imati uvid u dio iznosa mirovine koja predstavlja povećanje i imali mogućnost podnošenja žalbe. **Odbor za rad, socijalnu politiku i zdravstvo** je o Prijedlogu zakona raspravio kao matično radno tijelo. Sjednici Odbora bili su nazočni predstavnici Ministarstva rada i socijalne skrbi, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, sindikata umirovljenika Hrvatske, Zajednice udruga matice hrvatskih umirovljenika i Društva »Hrvatski umirovljenik«. Prisutni predstavnici umirovljenika iznijeli su niz primjedbi na predloženi Konačni prijedlog zakona.

Smatraju da se predloženim načinom ne rješava pitanje vraćanja duga, niti pitanje usklađivanja mirovina, nego se samo djelomično otklanjaju razlike u visini mirovina, nastale u različitim vremenskim razdobljima. Traže izmjenu članka 1. Konačnog prijedloga zakona sukladno iznesenim primjedbama, jer se Konačnim prijedlogom zakona ne

izvršava Odluka Ustavnog suda RH u cijelosti.

Drže da se nastale razlike, između ostalog, posljedica pogrešno utvrđenih valorizacijskih koeficijenata u razdoblju od 1994. do 1998. godine, te upitnim način na koji je utvrđena prosječna plaća svih zaposlenih u RH u jednoj godini.

Pojedini predstavnici umirovljenika predložili su da se dio sredstava po tzv. »Malom zakonu« uključi u sredstva za otklanjanje razlika u 2001. i 2002. godini, što bi omogućilo potpunije usklađivanje mirovine. Dodatak od 100,00 kuna plus 6 posto lipanjske mirovine od 1998. godine i dalje bi se, prema ovom prijedlogu, isplaćivalo korisnicima zaštitnog dodatka.

Istovremeno Sindikat umirovljenika Hrvatske mišljenja je da i ovakav Konačni prijedlog zakona otklanja razlike u mirovinama te predlaže da ga se usvoji u što kraćem roku, te razmotri pitanje ukidanja instituta najviše mirovine.

U raspravi, članovi Odbora utvrdili su da se umirovljenici nalaze u doista teškom socijalnom stanju, te da je teško otkloniti sve nastale nepravilnosti proizašle iz primjene protuustavnih uredbi od 1993. do 1995. godine. Ovaj Konačni prijedlog zakona otklanja razlike u mirovinama u skladu sa gospodarskim mogućnostima, rekli su, te da se radi o socijalno i materijalno izbalansiranom Konačnom prijedlogu zakona i socijalno prihvatljivom.

Pojedini članovi Odbora izrazili su žaljenje što Konačni prijedlog zakona ne predlaže i usklađivanje mirovina individualnih poljoprivrednika ostvarenih prema Zakonu o mirovinskom i invalidskom osiguranju individualnih poljoprivrednika. Mišljenja su, da je gotovo 80.000 ovakvih umirovljenika jedna od ugroženijih kategorija umirovljenika.

Neophodno je, čim prije, krenuti i sa daljnjom provedbom mirovinske reforme, mišljenje je nekih članova Odbora.

Utvrđivanjem postotaka za povećanje mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih do 31. prosinca 1998. godine i utvrđivanjem osnovice za povećanje mirovina, uređuje se način povećanja mirovina, a to dovodi do poboljšanja materijalnog i socijalnog položaja korisnika mirovina i izvršavanja Odluke Ustavnog suda RH od 12. svibnja 1998. godine, čulo se u raspravi.

RASPRAVA

»Pismoželja«

Zastupnicima se obratila **Ružica Terze**, pomoćnica ministra rada i socijalne skrbi i ukratko navela osnove predloženog zakonskog teksta.

Nakon toga prvi se za riječ javio u ime Kluba zastupnika HSS-a **Srećko Kljunak** i stao iza traženja Hrvatske stranke umirovljenika navedenih u deset točaka.

Mr. **Ankica Mamić (LS)** je zatražila pojašnjenje stavka 2. u članku 2., Prijedloga, a tiče se rješenja o obiteljskim mirovinama. Osnova pitanja je – veže li se rješenje i za godine prije navedene 1994. godine.

Odgovoreno je, jer nije bilo prijavljenih za raspravu. Naime, **Ružica Terze** je rekla kako je poznato da je obiteljska mirovina pravo koje se ostvaruje nakon smrti osiguranika ili korisnika mirovine. Prema tome, odredba upućuje da na visinu mirovine utječe godina kada je osiguranik umro. Ako je to bilo 1994. godine od nje se određuje obiteljska mirovina, a onda i povećanje.

Što se tiče primjedbe zastupnika Kljunka gospođa Terze je takav niz primjedaba i prijedloga nazvala pismoželjom koja je izvan svakog koncepta zakona i gospodarskih mogućnosti države.

Osobno je, kao član povjerenstva Vlade, sudjelovala u izradi zakona i s ekipom stručnjaka pokušala načiniti izračun kojim bi se pratila odluka Ustavnog suda. Proizlazi da je cjelokupni mirovinski sustav, sustav spojenih posuda koji bi trebao pratiti sve generacije umirovljenika. Ne smije biti razlike u ostvarivanju prava i dolaziti do narušavanja odnosa te diskriminirane generacije. Napomenula je da se ovim Prijedlogom ne otklanjaju sve učinjene nepravde, te da se konceptijski postavlja u okvire gospodarskih mogućnosti.

Srećko Kljunak (HSS) je naglasio da treba ispoštovati Zakon o provedbi odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 12. svibnja 1998. godine jer su u tom smislu išla predizborna obećanja.

U ispravku navoda **Kruno Peronja (HDZ)** je rekao da je posljedica odluke Ustavnog suda ponovno uspostavljanje pravnog režima usklađivanja mirovina prema kretanju plaća svih zaposlenih, te da je uređen odredbama članka 30., 42., 47. i 48. Zakona o osnovnim pravima iz mirovinskog i invalidskog osiguranja.

Umirovljenike zanima hoće li se poštivati odluka Ustavnog suda, rekao je, i kao što reče – mišljenja je da neće. Međutim, smatra kako treba jasno reći da je osnovni razlog takvog Prijedloga u ograničenoj gospodarskoj mogućnosti, i ne treba ga pripisivati lošoj odluci Vlade jer je, govoreći da će vratiti umirovljenicima i više nego dug iznosi unaprijed znala da obećanje nije moguće ispuniti.

Ivana Sućec-Trakoštanec (HDZ) je bila zaprepaštena obrazloženjem zakonskog prijedloga jer je podsjeća na govor tvrdog HDZ-ovca, i pogotovo uporabom riječi »otimačina«. Rekla je da će glasovati protiv jer smatra da su umirovljenici prevareni, a prijedlog ni sadržajno nije ono što su oni čekali.

Zastupnica je bila zadnji sudionik rasprave pa se glasovalo o zakonskom prijedlogu. Većina je bila »protiv« (28), »za« je bilo 13 zastupnika, a »suzdržanih« 5 zastupnika.

Prijedlog prisutan u javnosti

Zastupnicima u Zastupničkom domu se obratio ministar rada i socijalne skrbi **Davorko Vidović** i o zakonskom prijedlogu rekao da je toliko prisutan u javnosti da se čini kao da svi već znaju o čemu se radi. Ipak je pojasnio da je riječ o prijedlogu koji regulira jedno od najtežih pitanja, a u financijskom smislu o obvezi koju je preuzela Vlada rekavši da će je izvršiti u narednim godinama.

Već se u Prijedlogu proračuna moglo vidjeti da se planira za oko 800 tisuća ljudi poboljšati životni standard, rekao je ministar, naznačivši da se radi o problemu koji je iskazan u studiji svjetske banke kao tip socijalne nejednakosti, u čemu je Hrvatska među najvišima u Europi.

U izradi zakona sudjelovali su predstavnici umirovljeničkih udruga i bitno pridonijeli poboljšanju teksta, pogotovo u smislu pravednijeg obeštećenja umirovljenika. Naime, u raz-

doblju od 1994. do 1998. godine došlo je do nerazmjera u iznosima mirovina, iako su podloge bile ista plaća i staž a umirovljenje do 1994. godine.

Uostalom, na tu je činjenicu upozorio i Ustavni sud presudom donijetom 12. svibnja 1998. godine, kada je utvrdio da su doista učinjene razlike i da ih je potrebno otkloniti.

Krenulo se s namjerom da se otklone sve prepreke ali je izračunom utvrđena mogućnost da bi tijekom 10 godina bilo isplaćeno 23 milijarde i 87 milijuna kuna, a povećanje bi se nastavilo doživotno.

Za najveći broj umirovljenih do 1994. godine povećanje će biti oko 20 posto ili za četvrtinu sadašnjih primanja.

Izračuni od kojih se odustalo pokazali su da je dug veći od gospodarskih mogućnosti, te je ministar iznio stav Vlade koja drži da se predloženim zakonskim rješenjima ostvaruju odluke Ustavnog suda.

Nakon ministarova uvodnog izlaganja, **Snježana Biga-Friganović** je iznijela stav Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo. Nakon toga se prešlo na raspravu klubova zastupnika. Prva je bila u ime Kluba zastupnika HDZ-a dr. **Ljerka Mintas-Hodak**. Ona je iz intervjua gospodina Malogorskog, čelnika Hrvatske matice umirovljenika saznala da su pregovori s Vladom trajali pet mjeseci i završili ucjenom po kojoj moraju prihvatiti predloženi model jer u protivnom neće biti isplate počevši sa 1. siječnjom 2001. godine, te da će za to biti odgovorni.

Zastupnica je bila mišljenja da su umirovljenici prevareni jer je vladajuća šestorka obećala u roku 6 mjeseci, najdulje 2 godine, od dolaska na vlast u potpunosti izvršiti odluku Suda, te da je Vlada učinila maksimalno. Međutim, uslijedila je ogorčena reakcija sindikata umirovljenika jer smatra da se Prijedlogom ne uklanjaju stvarne razlike, ne prihvaćaju istinu da Vlada daje najviše što može, kao ni nametnutu odgovornost.

Hrvatske umirovljeničke udruge prišle su izradi svog prijedloga ali na nj Vlada nije obratila osobitu pozornost, premda su se rješenja zadržala u okviru planiranih 2,2 milijarde kuna za 2001. godinu. Stoga se nameće pitanje – jesu li prijedlozi umirovljenika uistinu bili toliko neprihvatljivi, te rješava li se pitanje duga umirovljenicima, kao što to kaže ministar Vidović. Zbog dvojbi, udruge neće odustati od svojih zahtjeva.

Tražiti će da se preformulira odredba u članku 1. i kaže da se samo dijelom ostvaruje odluka Ustavnog suda.

• Nameće se pitanje – jesu li prijedlozi umirovljenika uistinu bili toliko neprihvatljivi, te rješava li se pitanje duga umirovljenicima, kao što kaže ministar Vidović.

Klub podržava pozitivnu namjeru Vlade, rekla je zastupnica, da se poboljša materijalni i socijalni položaj umirovljenika, i uvažava činjenicu da su mirovine preniske, te napominje da je nažalost njihov udjel u opće društvenoj raspodjeli velik i sve se drastičnije reflektira. I dalje će se, smatra, ako se hitno ne pristupi mirovinskoj reformi i rješavanju problema izvanproračunskih fondova, utjecati na sposobnost ulaganja države u razvoj i zapošljavanje.

Upozorila je na postojanje uzajamne veze između smanjenja doprinosa za mirovine, snižavanja plaća korisnicima državnog proračuna i smanjenja osnovice za naplatu doprinosa.

Premda slijedi povećano izdvajanje za isplatu mirovina, pita – čemu ono ako umirovljenici nemaju osjećaj da će time biti ispravljena nepravda, a pogotovo ako ocjenjuju da se predloženim modelom otklanja jedna a uvodi druga diskriminacija među kategorijama umirovljenika.

Klub drži da se radi o nepromišljenom obećanju vladajuće šestorke i da je na neodgovarajući način i bez konsenzusa s umirovljeničkim udruagama dala rješenja u Prijedlogu koji, unatoč znatnim sredstvima, ne ispunjava u cijelosti odluku Ustavnog suda o povratu duga.

Zbog nezadovoljstva ponuđenim rješenjem ostatak će suzdržani, rekla je zastupnica Mintas-Hodak.

Ne ispunjava se predizborno obećanje

Javlajući se za ispravak netočnog navoda, **Milanka Opačić (SDP)** je rekla da u sporazumu s umirovljenicima nema roka za povrat duga, pa pretpostavlja da zastupnica misli na zakon koji je svojedobno bio u raspravi. No, tada se radilo o iznosu koji je bilo moguće vratiti.

Dr. **Ljerka Mintas-Hodak** je rekla da je o suradnji s umirovljeničkim udruagama pročitala u novinama a u predizborne riječi Račana i Budiše,

da će dug u potpunosti biti vraćen u dvije godine, potpuno je sigurna.

Za repliku se javio **Josip Leko (SDP)**. Podržao je nastojanje kolegice Hodak da objektivno procijeni situaciju u kojoj se našla Vlada i upozorio je da treba uzeti u obzir naslijeđeno stanje. Naime, podsjetio je da je u sanaciju banaka uloženo 50 milijardi kuna, da je država preuzela 20 milijardi duga banka kao javni dug na teret poreznih obveznika, da se Vlada susrela sa stalnim porastom nezaposlenosti i već postojećim od 21 posto. Inozmeni dug je bio 9 i pol milijardi dolara a isto toliko domaći.

Uzimajući u obzir te činjenice, nastojanja Vlade da vrati dug umirovljenicima imaju moralnu i političku težinu.

Odgovorila je dr. **Ljerka Mintas-Hodak** naglašavajući da su predstavnici šesterke znali za većinu poteškoća države, te da je imala u vidu činjenicu da je Vlada učinila maksimum. Što se tiče političkog postupka vidjet će ih na sljedećim izborima.

U ime Kluba zastupnika HSLs-a **Darinka Orel** je podržala predloženi zakonski prijedlog. Konstatirala je da su prethodne vlade svojim uredbama zakinule umirovljenike i rekla da dug postoji još od svibnja 1998. godine te da odluku Ustavnog suda nisu ni pokušali riješiti.

Ovim je Prijedlogom, drže u Klubu, Vlada ponudila maksimum, koji može ispuniti s obzirom na stanje u gospodarstvu. Prijedlogom se utvrđuje povećanje mirovina i otklanjanje razlike u razini mirovina pojedinih generacija umirovljenika; utvrđuje se osnovica za povećanje mirovina; način provođenja zakona preko Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje; osiguravaju se sredstva za isplatu povećanja mirovina u državnom proračunu.

S obzirom na to da je ispunjenje obveze povrata duga povezano s gospodarskim mogućnostima, zastupnica je iznijela pokazatelje, prema kojima je nizak omjer broja korisnika mirovina u odnosu na broj osiguranih, odnosno zaposlenih i iznosi 1:1,3, dok je u svijetu 1:3. Od ukupnog broja umirovljenika (milijun) samo je polovica tj. 500 tisuća u starosnoj mirovini, a ostali primaju invalidske ili obiteljske mirovine. Samo 16 posto umirovljenika ima puni mirovinski staž, a gotovo 70 posto mlađe je od 59 godina, pa proizlazi da imamo najmlađe umirovljenike na svijetu. Čak 196.400 korisnika prima mirovine

stečene pod povoljnim uvjetima i treba ih revidirati.

Osim umirovljenika, u socijalnoj je kategoriji 360 tisuća nezaposlenih od čega čak 161 tisuća nezaposlenih mladih ljudi, dok oko 130 tisuća radi ali ne prima plaću. Za oko 400 tisuća zaposlenih plaća se najniža osnovica doprinosa, pa financijska policija i inspekcija trebaju posjetiti te firme. Nedopustiva su izuzeća u zdravstvenom osiguranju, primjerice – 80 posto je izuzeto od plaćanja participacije, umirovljenici ne plaćaju porez na dohodak (od 2500 tisuća kuna), a zaposleni na daleko nižu osnovicu.

Misli stoga da je vrijeme da se primijeni ustavno načelo jednakosti i pravednosti i pristupi uvođenju rada u javne financije. Nadalje, u Hrvatskoj će se primjenom ovog zakona udjel mirovinskih izdataka u bruto domaćem proizvodu povećati sa 13 na 14 posto (u razvijenim državama je 10 do 11 posto) a izdaci za mirovine povećati, uz redovnih 20 milijardi kuna za 2,2 milijarde kuna.

S dolaskom na vlast promjena stava

U javljanju za repliku **Drago Krpina (HDZ)** je rekao da se slikom socijalnog i gospodarskog stanja kao argumentom, vlast želi opravdati pred umirovljenicima zašto ne može provesti predizborni sporazum. Dok je u vrijeme rata isplata mirovina izostajala zbog težine situacije, koalicijske su stranke u predizborno vrijeme uvjeravale umirovljenike da gospodarske prilike nisu krive što mirovine zaostaju nego da ih je pokrao HDZ.

• Slikom socijalnog i gospodarskog stanja kao argumentom vlast se želi opravdati pred umirovljenicima zato što ne može provesti predizborni sporazum.

Replicirajući, **Darinka Orel (HSLs)** je upozorila da u vrijeme donošenja odluke Ustavnog suda, u svibnju 1998. godine nije bilo rata pa je postojala mogućnost da HDZ pokuša riješiti dug umirovljenicima. To isto koalicijske stranke unatoč naslijeđenoj teškoj situaciji čine, rekla je.

U ispravku netočnog navoda dr. **Ljerka Mintas-Hodak** je navela da je Vlada postupila po odluci Ustavnog suda i donijela Zakon o usklađivanju

mirovina i drugih novčanih primanja iz mirovinskog i invalidskog osiguranja koji će se primjenjivati do 2002. godine, a radi se o 100 kuna i 6 posto. I prije toga, donesen je zakon da se izvrši odluka Suda ali ne kao što je shvatila ova Vlada da se izjednače mirovine iz različitih razdoblja.

Usljedio je ispravak netočnog navoda u kojem je **Drago Krpina** rekao da su 1997./8./9. godine bile poratne kada je hrvatski narod izdvajao goleme sredstva da bi uklonio teške posljedice velikosrpske agresije. Smatrao je potrebnim naglasiti da je razoreno više od 100 tisuća kuća, što zastupnica možda nije vidjela i osjetila, rekao je.

Poznate su joj ratne i poratne prilike, odgovorila je **Darinka Orel** jer je žena dragovoljca Domovinskog rata.

U ime Kluba zastupnika HSS-a, govorio je dr. **Zvonimir Sabati**, i naglasio da su umirovljenici iznimno značajna socijalna kategorija čija stečena prava nisu godinama poštovana.

Posebno je upozorio na dobnu strukturu umirovljenih i činjenicu da je višegodišnje neispunjavanje zahtjeva umirovljenika rezultiralo odlukom Ustavnog suda od 12. svibnja 1998. godine.

Po mišljenju zastupnika, ovaj je Prijedlog pokazatelj opredjeljenja za funkcioniranje pravne države i nastojanja da se smanje nepravde koje traju još od 1993. godine, a ogledaju se u usklađenju mirovina prema kretanju nominalnih plaća svih zaposlenih, i riješi nerazmjer u iznosima mirovina između pojedinih generacija umirovljenika.

Podsjetio je da se već u raspravi o proračunu Klub zauzeo za iznalaženje načina kako povećati mirovine, jer bi se one ionako vratile u proračun.

Međutim, u ovom su Prijedlogu, u odnosu na prvo čitanje, izostavljene mirovine za poljoprivrednike čime im je učinjena nepravda. Klub se tome ozbiljno protivio, rekao je, to stoga što su mirovine individualnih poljoprivrednika ostvarene do 31. prosinca 1994. godine približno jednako zastale za rastom plaća kao i mirovine radnika i obrtnika ostvarenih do tog datuma. Iz tih razloga drži da bi njihove mirovine ostvarene do 30. lipnja 1997. godine trebale biti obuhvaćene povećanjem prema predloženom zakonu. Podsjetio je da je prosječna mirovina poljoprivrednika u rujnu ove godine iznosila 575,00 kuna.

Nadalje, zastupnik smatra da nije opravdano da povlaštene mirovine nemaju ograničenja, a zarađene imaju, te se zauzeo da se zaustave razlike koje nastaju isključivo danom umirovljenja. Naime, žele se ukinuti razlike između starih i novih umirovljenika.

Ogroman napor

Damir Kajin je u ime Kluba zastupnika IDS-a rekao da se čini ogroman napor da se donekle otklone razlike u razini mirovina, nastale donošenjem uredbi u vrijeme obnašanja dužnosti premijera Nikice Valentića. No, ni nakon prestanka važenja uredbi nisu se izvršavale obveze da se provede usklađivanje, a zatim i iznađe način obeštećenja umirovljenika za sve vrijeme dok su bili na snazi propisi o usklađivanju mirovina s kretanjima plaća svih zaposlenih u republici Hrvatskoj.

Predmijeva da se svi slažu kako mirovine treba uskladiti s kretanjem plaća i da se iznađe način kako obeštetiti umirovljenike.

Iako se dosadašnje neusklađivanje mirovina može opravdati mjesečnom inflacijom i do 30 posto činjenica je da nije provedena odluka Ustavnog suda. Stoga je upravo zadatak Vlade da mirovine budu usklađene s kretanjem plaća i time umirovljenici budu obeštećeni.

• Iako se dosadašnje neusklađivanje mirovina može opravdati mjesečnom inflacijom, ostaje činjenica da nije provedena odluka Ustavnog suda.

No, muči pitanje koliko je država u stanju ispuniti traženo, u uvjetima najvećeg deficita, velikog broja umirovljenika, nerazmjera u broju zaposlenih i umirovljenika, te alarmantnog podatka o različitom postupku naplate doprinosa za pravne osobe i umirovljenike.

Činjenica je da neće biti moguće provesti odluku Suda i u kratkom vremenu, izvršiti isplatu jer bi se država našla pred bankrotom.

Razmatrajući problem, i u predborno vrijeme IDS je bio mišljenja da prvenstveno treba mirovine uskladiti s prosječnom plaćom i priznati povrat duga putem različitih olakšica.

Ovaj potez Vlade da osigura predložena sredstva u iznosu 2,1 milijardu kuna smatra hrabrim i poštenim pothvatom i drži taj iznos sadašnjim maksimumom. Ne može se složiti da se umirovljenicima daju mrvice, reagirao je na rečeno te se zauzeo da se nastavi s primjenom tzv. malog zakona.

Što se tiče ponuđenih rješenja priklonio se onome umirovljenika, da mirovine stečene do 1. siječnja budu usklađene prema istoj prosječnoj plaći pri čemu bi se povećanja kretala od 36,9 posto do 2,17 posto i ostali u predviđenom okviru raspoloživih sredstava.

Iskazao je nezadovoljstvo činjenicom da zakon ne obuhvaća mirovine tzv. vojnih umirovljenika, čije su mirovine 1991. godine prepolovljene i poljoprivrednika čije iznose u prosjeku 500 kuna.

Smatra prijeko potrebnim započeti s cjelokupnom radikalnom mirovinskom reformom jer planirani iznos teško može pratiti porast plaća i troškova života. No ono što u ovom prijedlogu smatra ključnim je satisfakcija koju su njome umirovljenici dobili.

Starost treba biti dostojanstvena

Ljerka Mintas-Hodak je u ispravku netočnog navoda rekla da je zlonamjerno citirana. Naime, postavila je pitanje jesu li umirovljenici opet prevareni time što su po nekima dobili mrvice ili je Vlada učinila, a misli da jest, najviše što je mogla. Ujedno se ispravila i navela Zakon o prenošenju sredstava državnog proračuna.

Riječ je dobio Klub zastupnika SDP-a. **Milanka Opačić** je rekla da je u postojećoj gospodarskoj situaciji Vlada učinila veliki napor da osigura 2,2 milijarde kuna godišnje da poveća mirovine i otkloni razlike u mirovinama. Pribroji li se i 100 kuna plus 6 posto iznos dosiže do 4 milijarde kuna.

Vlada je prišla predloženom rješenju jer je potpisala sporazum i obvezala se umirovljenicima u roku 6 mjeseci od dolaska na vlast donijeti zakon u skladu s odlukom Ustavnog suda i radi socijalno osjetljivog pitanja i stava da najstarija populacija mora imati dostojanstvenu starost.

Zastupnica je podsjetila na ocjenu Ustavnog suda prema kojoj su od srpnja 1993. do prosinca 1997. godine mirovine rasle gotovo dvostruko ma-

nje od plaća i dug iznosi 36 milijardi kuna a s kamatama penje se na 42 milijarde kuna. To je 85 posto proračuna, što nije moguće odmah vratiti a što znaju i umirovljenici.

Premda bi bilo najbolje da se izvrši izračun individualnog duga za to sada nema mogućnosti u Mirovinskom fondu i smatra da je bolje odmah povećati standard umirovljenika.

Premda bi bilo najbolje da se izvrši izračun individualnog duga za to sada nema mogućnosti, stoga treba odmah povećati standard umirovljenika.

Stupanj pravednosti je mogao biti i veći s podjelom vrijednosnih papira ali ona ne bi bila tako brza. Što se tiče isplate u dionicama o kojima je Vlada također razmišljala napominje da ih nema u vrijednosti 42 milijarde kuna, te podsjeća na ružna iskustva prodaje dionica kada su umirovljenici bili izigrani.

Što se tiče umirovljeničkih udruga napominje da je većina suglasna s prijedlogom i mišljenja je da će biti zadovoljni. Onima koji su izrazili bojazan od obustavljanja isplate temeljem »malog zakona« (100,00 kuna i 6 posto) odgovara time što je Vlada i ove godine pokazala socijalnu osjetljivost pa će i te 2003. godine kada bi prestao biti na snazi.

U ime Kluba zastupnika HNS-a i LS-a, **Darko Šantić** je pozdravio napore Vlade i osvrnuo se na prijedloge Matice umirovljenika, na uzroke postojećeg stanja i izrečene prijedloge s naglascima na potrebi da sve mirovine od 1. siječnja 2001. godine budu usklađene prema jednoj i istoj prosječnoj plaći svih zaposlenih u Republici Hrvatskoj, da se poveća iznos u proračunu jer drže da predloženi nije dovoljan za povećanje osnove zamolivši ministra da se o njima očituje.

Time je iscrpljena rasprava klubova zastupnika i započeta rasprava u trajanju 10 minuta.

Drago Krpina je povukao paralelu od prije godinu dana kada su umirovljeničke udruge vjerovala u obećanja i ovo vrijeme kako reče – prevare. Zastupnik je na sva pitanja koja si je postavljao o rješavanju problema duga umirovljenika odgovorio negativno. Naime proizlazi da nema pro-

vedbe odluke Ustavnog suda, ni provedbe potpisanog sporazuma, neće biti vraćeno 36 milijardi kuna u roku 2 godine, jedino će biti moralno obeštećeni.

Prema mišljenju zastupnika ovim se rješenjem podcjenjuje umirovljenike, jer mnogi neće doživjeti ispunjenje zakona (svake godine ih umire 50 tisuća), a o tome je, smatra predlagatelj mislio. Prema tome, neće biti vraćeno 23 milijarde a mirovine će se smanjiti ukidanjem tzv. malog zakona.

Zastupnik tvrdi da je ovaj zakon svjesna predizborna prijevara jer dodaje – nije sramota ne moći dati nego dati obećanje, a ne ispuniti ga.

Vilim Herman (HSLs) je replicirao videći u riječima zastupnika Krpine još jednom podsmijeh sudbini i dostojanstvu umirovljenika, dodajući – »karikatura radi karikaturu«, što od zastupnika Krpine nije neočekivano.

U tome je **Drago Krpina** vidio reakciju na politički gubitak i ukazao na njegov kućni odgoj. Ujedno je prigovorio što zastupnik Herman nije bio opomenut.

Mladen Godek (HSLs) je reagirao na riječi zastupnika Krpine da govori kao neutralna osoba, što u problemu o kojem se govori, mišljenja je, on i njegova stranka nikako ne mogu biti neutralni.

Dr. **Ljerka Mintas-Hodak** je prigovorila zastupniku Hermanu što je vrijeđao HDZ koji je kako reče, u 10 godina nastojao u danim mogućnostima poboljšati status umirovljenika.

Drago Krpina je u replici gospodina Godeka prepoznao potvrdu da je govorio istinu.

Marija Bajt (HDZ) je bila mišljenja da se predloženim Zakonom neće ni približno ispuniti očekivanja korisnika mirovina, prigovorila je što su neopravdano isključeni poljoprivrednici koji imaju najnižu mirovinu. Za njih bi trebalo izraditi posebne kriterije za povećanje mirovina, ali

nikako ih izostaviti, rekla je. Polazeći od rješenja u članku 3. (utvrđena je osnovica za povećanje mirovine a to je bez zaštitnog dodatka) drži da će se umanjiti ili potpuno poništiti povećanje mirovine kod velikog broja umirovljenika koji koriste zaštitni dodatak uz mirovinu a on je često i veći od mirovine.

Ukazala je na odgovor ministra Vidovića da je apsolvirana odluka Ustavnog suda. Boji se, rekla je, da umirovljenici bez potrebnog rješenja uz mirovinu neće ni vidjeti da je došlo do primjene zakona.

Ovim je javljanjem iscrpljena rasprava pa je riječ dobio ministar rada i socijalne skrbi **Davorko Vidović**. Na početku je naznačio da će odgovoriti na pitanja i primjedbe i da se neće osvrutati na uvrede i uvredljive riječi za socijalni položaj ljudi koji zaista teško žive, te na pokušaje politizacije. Kao što je poznato, rekao je, prijedlog je uputila umirovljenička udruga i o njima se raspravljalo. Među razlozima zbog kojih nisu prihvaćeni nalazi se mogućnost ukidanja dodatka od 100 kuna i 6 posto osim za korisnike zaštitnog dodatka; 2003. godine došlo bi do smanjenja mirovina za 12 posto a doveo bi i do novih disproporcija na štetu novih mirovina; bili bi oštećeni i poljoprivrednici jer bi im se ukinuo dodatak a ne bi se povećala mirovina. Ne treba zanemariti ni troškove koje bi provedba izazvala, rekao je ministar, te ukazao na jedino moguće rješenje u tom slučaju – da bi se nekome dalo treba drugome uzeti. Prijedlog umirovljeničke udruge povećao bi planirani iznos koji Vlada u ovom trenutku ne može prekoračiti. U deset godina bi iznosio 30 ili 45 milijardi kuna. Osim toga, proizlazi da bi rješenje bilo povoljnije za visoke nego niske mirovine, a pogotovo bi došlo do pada za korisnike zaštitnog dodatka. Najneprihvatljivije je za umirovljenike da bi se isplata produžila za godinu dana.

Demagogiju koja se mogla čuti – smatrao je ministar – moglo se pobiti

činjenicom da Vlada u ovim uvjetima predlaže povećanje od 20 posto i to za 800 tisuća umirovljenika od ukupno milijun, a povećanje uslijedi već u siječnju.

Bila je izrečena primjedba o neispunjavanju odluke Ustavnog suda pa ministar odgovara da je Prijedlog doista sukladan toj odluci u kojoj se izriječom govori o gospodarskim mogućnostima zemlje i ukidanju disproporcije. Ne govori se o dugu nego se radi o kolokvijalnom nazivu.

Što se tiče poljoprivrednika doista je došlo do promjena u odnosu na prvotni prijedlog, zato što su njihove mirovine određivane i usklađivane prema posebnim propisima pa kod njih nije došlo do disproporcije kao što se dogodilo u mirovinama radnika i obrtnika.

Razlog tako niskima iznosima je u malom stažu i kasnom početku uplata i niskim osnovicama. Ovaj se zakon ne odnosi na djelatne vojne osobe, branitelje, zastupnike i poljoprivrednike jer se njihove mirovine obračunavaju po drugim zakonima.

Uz naglasak na namjerama ovog zakonskog prijedloga ministar je dopustio potrebu da se u budućnosti načini cjelokupna mirovinska reforma. »Ovime će se ukloniti evidentna nepravda, razlike među umirovljenicima i doći će do povećanja mirovina za najveći broj umirovljenika, a zadovoljstvo koje će proizaći bit će najveća potvrda ispravnosti predloženih rješenja«, rekao je ministar.

U ime Vlade bio je suglasan s amandmanima Odbora za zakonodavstvo, pa se glasovalo o Konačnom prijedlogu zakona o povećanju mirovina radi otklanjanja razlika u razini mirovina ostvarenih u različitim razdobljima u tekstu kako ga je predložio predlagatelj zajedno s prihvaćenim amandmanima. Prihvaćen je sa 55 glasova »za« i 26 »suzdržanih«.

M. P.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PODRUČJIMA ŽUPANIJA, GRADOVA I OPĆINA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Fažana – nova općina

Zastupnički je dom jednoglasno, uz nazočnost zainteresiranih građana Fažane, donio izmjenu i dopunu Zakona kojim se osniva nova općina Fažana (dosad naselje u općini Vodnjan) u Istarskoj županiji.

O Prijedlogu ovog zakona – a predlagatelji su **Jadranka Katarinčić-Škrlić (HSLs)** i **mr. Drago Kraljević (SDP)** zastupnici u Zastupničkom domu – pisali smo u Izvješćima, broj 276. na str. 53; pod naslovom: »Podrška utemeljenoj inicijativi mještana Fažane«.

I Županijski je dom većinom glasova dao pozitivno mišljenje o ovom zakonskom prijedlogu. Vlada Republike Hrvatske protivila se donošenju ovog zakona i u svom mišljenju navela da do donošenja novog Zakona kojim će se cjelovito urediti teritorijalno ustrojstvo neće podržavati pojedinačne inicijative za osnivanje novih jedinica lokalne samouprave.

O PRIJEDLOGU

Osnivanjem Općine Fažana omogućilo bi se stanovnicima tog naselja pravo na lokalnu samoupravu koja je osigurana u članku 128. Ustava, odnosno pravo odlučivanja o potrebama i interesima od lokalnog značenja, a osobito o uređivanju naselja i stanovanja, komunalnim djelatnostima, o brizi za djecu, socijalnoj skrbi, kulturi i tjelesnoj kulturi, sportu i tehničkoj kulturi, te zaštiti i unapređenju prirodnog okoliša i boljem razvoju turizma. Naselje Fažana raspolaže s hotelom s 30 ležaja, odmaralištem, u kućnoj radinosti ima cca. 1600 ležajeva. Pored toga postoji i čitav niz pratećih sadržaja potrebnih za razvoj turizma. Tu je i blizina otočja Brijuni.

Zakonom se ispravlja učinjena nepravda prema stanovnicima naselja Fažana, zbog nepriznavanja općine.

Donošenjem ovog Zakona lokalno stanovništvo novoosnovane općine bolje bi skrbilo o razvoju svog područja, što bi pozitivno utjecalo i na susjedna područja.

Osnivanje općine Fažana sukladno je načelima Europske Povelje o lokalnoj upravi i samoupravi, koju je prije

tri godine ratificirao Hrvatski sabor (»Narodne novine«, broj 14/97).

U Konačnom prijedlogu zakona o izmjeni i dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj nema razlike između rješenja koja se predlažu u odnosu na rješenja koja su bila predložena Prijedlogom zakona, odnosno radi se isključivo o promjeni formalno-pravne naravi. Naime, u Konačnom prijedlogu izostavljeno je naselje Valbandon jer je omaškom izostavljeno i prilikom donošenja Zakona o naseljima, što su predlagatelji previdjeli, stoji u obrazloženju ovog zakonskog prijedloga.

RADNA TIJELA

Nadležni odbori ŽUPANIJSKOG DOMA **Odbor za zakonodavstvo, Odbor za Ustav i Poslovnik te Odbor za unutarnju politiku i lokalnu samoupravu** nisu imali primjedbi na predloženi zakon i predložili su Domu da podrži njegovo donošenje.

Većinom glasova donošenje ovog zakona podržao je i **Odbor za zakonodavstvo ZASTUPNIČKOG DOMA, Odbor za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost te Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav**. Potonje radno tijelo drži da će se ovim zakonom koji cjelovito uređuje teritorijalno ustrojstvo RH odnosno njegov preustroj, obuhvatiti i novonastale općine.

RASPRAVA

U Županijskom domu uvodno je govorila **Jadranka Katarinčić-Škrlić (HSLs)**, jedna od predlagatelja zakona, te naglasila da je ovaj Konačni prijedlog zakona sadržajno isti tekstu iz prvog čitanja. Jedina razlika je formalno-pravne naravi – izostavljeno je naselje Valbandon i općinu Fažana činit će samo naselje Fažana a ne i

naselje Valbandon (nije sadržano u Zakonu o naseljima).

Istaknula je da je ovaj prijedlog i legalan jer je u skladu s Ustavom i pozitivnim propisima RH i legitiman jer iza njega stoji 1.606 potpisa građana koji traže formiranje općine Fažana. Radi se o općini koja predstavlja cjelinu, ima svoj povijesni, kulturološki i sociološki identitet. Predložena bi općina imala 3.500 stanovnika i godišnji proračun od 8,5 milijuna kuna i po tim kriterijima spadala bi među veće općine u Istarskoj županiji. Izdvajanjem naselja Fažana iz sadašnje općine Vodnjan ne ugrožava se opstojnost te potonje općine, naglasila je predlagateljica iznoseći o tome brojčane podatke.

Rasprave nije bilo pa se prešlo na glasovanje. Većinom glasova Županijski je dom na temelju članka 81. stavak 2. Ustava RH izglasalo Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u RH.

Ne ugrožava se opstojnost općine Vodnjan

I u Zastupničkom domu najprije je uvodno govorila **Jadranka Katarinčić-Škrlić** u ime predlagatelja te pozdravila građane Istre, koji su bili nazočni raspravi o ovoj točki dnevnog reda i zainteresirani za ishod (građani buduće općine Fažane i predstavnici Peroja, Galižane i Vodnjana). Ponovila je da je tijekom rasprave o ovom zakonskom prijedlogu isticala da se formiranjem nove općine Fažane ni na koji način ne ugrožava opstojnost općine Vodnjan.

Ranko Marijan, zamjenik ministra pravosuđa prenio je stajalište Vlade Republike Hrvatske o ovom zakonskom prijedlogu. Nakon rasprave na sjednici Vlade čuli su se različiti stavovi. Vlada je zaključila da do donošenja novog zakona kojim će se cjelovito urediti teritorijalno ustrojstvo RH neće i ne može podržati pojedinačne

inicijative za osnivanje novih jedinica lokalne samouprave. Upravo zbog toga protivi se donošenju ovog zakona.

Mr. **Nevio Šetić (HDZ)** govorio je u ime Kluba zastupnika HDZ-a koji je razmotrio predloženi Zakon i nema ništa novo za dodati u odnosu na prvo čitanje. Usprkos stajalištu Vlade ovaj Klub smatra da su ispunjene sve pravne i druge norme za donošenje ovog zakona. Najvažnije je što su se za takvu općinu izjasnili građani (73 posto) – smatra ovaj Klub zastupnika i podržava donošenje zakona.

I Klub zastupnika HKDU-a/HSP-a podržava predloženi zakon i to snažno, rekao je **Anto Kovačević (HKDU)** govoreći u ime tog Kluba. Pitao je ujedno zašto vježbati strogoću na malo istarskoj općini te pozdravio nazočne građane Istre, zaželio im sretne božićne i novogodišnje blagdane.

Valter Drandić (IDS) ispravio je predgovornika rekavši da Fažana neće biti mala istarska općina već jedna od većih istarskih općina.

Legitimno pravo i legalno uporište

Dr. **Vilim Herman (HSLs)** govorio je u ime Kluba zastupnika HSLs-a a pridružio se i izrečenim božićnim čestitkama građanima (Fažane) nazočnima sjednici i onima što će im se ispuniti želja za općinom. Ovo je izuzetno važan ljudski i građanski trenutak jer su građani Fažane došli ovdje pokazati svoj interes i izraziti ga u Parlamentu. Njihovo je nastojanje legitimno a nema ni jedne pravne zapreke o tome da njihov zahtjev nema legalno uporište. Naglasio je da se radilo o jednoj političkoj intervenciji koja se događala na prostoru Fažane i Brijuna i građani nisu imali pravo na kvalitetan život (prolaz vojnih brodova, osiguranje, itd.).

• Ovo je izuzetno važan ljudski i građanski trenutak jer su građani Fažane došli pokazati svoj interes i izraziti ga u Parlamentu. Njihovo nastojanje je legitimno s legalnim uporištem.

Lucija Debeljuh (SDP) govorila je u ime Kluba zastupnika SDP-a koji podržava donošenje ovog zakona. Pozdravila je prisutne građane i zaželjela budućoj općini Fažana da radi na dobrobit i na interesu svih žitelja.

Ljubica Lalić (HSS) naglasila je da je i Klub zastupnika HSS-a razmatrao predloženi zakon i u argumentima za njegovo donošenje našao i duh HSS-a. Uvijek smo promišljali na način da svatko uz gospodarsku opravdanost ima pravo odlučivati o svojim pitanjima i samostalno rješavati svoje probleme. I **Darko Šantić (HNS)** u ime Kluba zastupnika HNS-a, LS-a uputio je čestitke nazočnim građanima i njihovoj toliko željenoj općini.

Počela predizborna kampanja

Valter Drandić (IDS) govorio je u ime Kluba zastupnika IDS-a koji ne samo da podržava ovakvo formalno osnivanje novih općina već se zalaže za suštinu lokalne i buduće regionalne uprave: veće ovlasti i više novca.

Primijetio je da je mislio da će se ova odluka donijeti jednostavno ali vidi da je počela predizborna kampanja u koju se želi uključiti i IDS. U Istri i Hrvatskoj danas postoji više inicijativa za nove općine a stav je IDS-a principijelan: zalaže se da se ne ide u stvaranje novih općina (kakav je i stav Vlade) prije nego što se donese

zakonska infrastruktura o lokalnoj i regionalnoj samoupravi.

Mnogi su građani nestrpljivi i misle da bi u svojim općinama bolje rješavali probleme i bolje živjeli ali treba imati na umu da i sada ima općina koje nisu u stanju funkcionirati u postojećem sustavu. No, Fažana je specifično područje, dugo godina zanemareno i izolirano, sputavanog razvoja, zbog funkcije koje je imalo otočje Brijuni.

U Fažani su velika očekivanja građana i IDS jasno podržava ovu inicijativu 1.600 građana, rekao je zastupnik među ostalim, poručujući da će se IDS uključiti u sve ono što podrazumijeva politički sustav jedne općine. Zaželio je na kraju sve najbolje novoj općini uz poruku da građani ne dopuste da budu instrumentalizirani u cilju političkih promocija i parcijalnih interesa nekih stranaka već da se okrenu aktivnosti za bolji život svih građana Fažane.

Mr. **Ivo Škrabalo (HSLs)** rekao je kako nema potrebe da dugo govori o Prijedlogu koji se pokazao potpuno opravdan. Osvrnuo se na stajalište Vlade i naglasio da se život opire generalizacijama i da ide mimo birokratskih rokova. Krajnje je vrijeme da se donese novi Zakon jer će, s obzirom na predstojeće lokalne izbore i tako biti moratorij na stvaranje novih općina.

Jadranka Katarinčić-Škrlić zahvalila je u ime građana na izraženoj podršci predloženom zakonu a zatim je rasprava bila zaključena.

Zastupnički je dom jednoglasno, sa 81 glasom donio Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Predsjednik Hrvatskog sabora i predsjedatelj Zlatko Tomčić čestitao je prisutnim građanima Fažane i njihovim sumještanima i poslao pozdrave iz Hrvatskog sabora.

D. K.

PRIJEDLOG ODLUKE O IZMJENAMA I DOPUNAMA POSLOVNIKA ZASTUPNIČKOG DOMA HRVATSKOGA SABORA S PRIJEDLOGOM DA ZASTUPNIČKI DOM HRVATSKOGA SABORA RASPRVI O PRIJEDLOGU ODLUKE NA SVOJOJ 9. SJEDNICI PO POSTUPKU ZA RASPRUVU O KONAČNOM PRIJEDLOGU ZAKONA

Većinom glasova i bez rasprave Zastupnički dom je prihvatio Odluku o izmjenama i dopunama svog Poslovnika. Predlagatelj je bio Odbor Zastupničkog doma za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

Zastupnički dom Hrvatskoga sabora donio je 9. studenoga 2000. godine Promjenu Ustava Republike Hrvatske na temelju koje je uveden parlamentarni sustav, te ovlasti Hrvatskoga sabora jačaju u sustavu diobe vlasti. Izmijenjen je također i naziv Hrvatski državni sabor u Hrvatski sabor.

U svezi s navedenim promjenama Ustava bilo je potrebno izmijeniti i Poslovnik Zastupničkog doma Sabora radi njegove usuglašenosti s novim ustavnim odredbama. Razlog predloženih promjena Poslovnika je i taj što su u njegovoj provedbi uočene neke nedorečenosti pojedinih odredbi koje su otežavale djelotvoran rad Zastupničkog doma.

Izmjenama i dopunama Poslovnika konkretno se predlaže urediti sljedeća pitanja:

- konstituiranje Zastupničkog doma,
- djelokrug predsjednika, Predsjedništva i radnih tijela,
- postupak iskazivanja povjerenja Vladi,
- postupak donošenja zakona o kojima Zastupnički i Županijski dom ravnopravno odlučuju,
- postupak kada Županijski dom vraća zakon na ponovno odlučivanje Zastupničkom domu,
- postupak donošenja organskih zakona,

– postupak podnošenja amandmana od predlagatelja akta u tijeku odlučivanja o podnesenim amandmanima,

– nemogućnost govora zastupnika nakon što su svi zastupnici koji su se prijavili za raspravu završili govor,

– mogućnost govora predstavnika klubova zastupnika nakon što su svi zastupnici završili govor,

– mogućnost objedinjavanja rasprave o dvije ili više točaka utvrđenog dnevnog reda,

– potrebite većine glasova za donošenje akata,

– vremena u kojima se održava redovito zasjedanje Zastupničkog doma te na čiji zahtjev Zastupnički dom može izvanredno zasjedati,

– mogućnost da klubovi, ovisno o broju članova, zaposle djelatnika na poslovima savjetnika, iz Stručne službe Sabora ili izvan nje, a na teret sredstava Hrvatskog sabora, te

– usklađivanje naziva Sabora s ustavnim odredbama.

Odbori ZASTUPNIČKOG DOMA za zakonodavstvo i za obrazovanje, znanost i kulturu podržali su donošenje izmjena i dopuna Poslovnika Zastupničkog doma po predloženom postupku.

Odbor za zakonodavstvo ukazao je samo na dvije stvari. Prvo je odredba članka 3. gdje smatra da treba preispitati rješenje jer je dvojbena da više savjetnika imaju klubovi s više članova. Drugo na što je skrenuta pozornost je zapošljavanje djelatnika iz Stručne službe Sabora, budući da su oni već zaposleni.

Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu osvrnuo se samo na članak 16., kojim se usklađuje rad Županijskog doma s ustavnim promjenama. Članovi Odbora drže kako bi predlo-

ženom promjenom Zastupnički dom »morao« čekati na prethodna mišljenja Županijskog doma, čak i u slučajevima kada Županijski dom to nije dužan dati.

Luka Trconić (HSS) predložio je da se iza članka 24. doda članak 24a. kojim bi zastupnik, nakon što se javio za povredu Poslovnika te nije bio zadovoljan objašnjenjem predsjedatelja, mogao o tome zatražiti mišljenje Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

I **Dubravka Horvat (SDP)** predložila je dodavanje novog članka. Njime bi se obvezao Odbor za predstavke i pritužbe da jednom godišnje podnosi izvješće o svom radu Zastupničkom domu.

Tri amandmana podnio je **Josip Leko (SDP)**. Odredbama prvog bi se, ukoliko je na suprotnost amandmana s odredbama Ustava upozorio član Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav, prekinula sjednica i isti Odbor bi potom održao sastanak. Cijeli postupak bi se pokrenuo samo u slučaju ukoliko taj član ima potporu trećine članova Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav. Drugim amandmanom zastupnicima bi se oduzela mogućnost da zatraže riječ kako bi se osvrnuli na navod izlaganja (replika) predstavnika Vlade. Zadnji zastupnikov amandman odnosio se na dio koji govori o prigovoru protiv stegovne mjere udaljavanja sa sjednice. Predlaže da mišljenje o tom prigovoru daje Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav.

Sve amandmane predstavnik predlagatelja je prihvatio, a zatim su, većinom glasova (81) prihvaćene izmjene i dopune Poslovnika Zastupničkog doma.

M. S.

IZVJEŠĆE O RADU KOMISIJE ZA VRIJEDNOSNE PAPIRE REPUBLIKE HRVATSKE ZA 1999. GODINU I PRVIH ŠEST MJESECI 2000. GODINE – SAŽETAK IZVJEŠĆA

Više investicija u 2001. godini

Zastupnički dom Hrvatskoga sabora jednoglasno je prihvatio Izvješće Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske za 1999. i prvih šest mjeseci ove godine. Glavna značajka Izvješća je da tržište kapitala u Hrvatskoj, koje je uvijek razvitka tržišnog gospodarstva, ima poteškoća te da ono slabo funkcionira, a glavni razlog toga je neusklađen zakonodavni okvir.

O IZVJEŠĆU

Pravni položaj, zadaci i organizacija Komisije

Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske je stalna, neovisna pravna osoba osnovana radi uređivanja i nadziranja izdavanja te trgovanja vrijednosnim papirima. U obavljanju poslova utvrđenih zakonom Komisija odgovara Hrvatskom saboru, koji imenuje članove Komisije. Tijekom 1999. godine Komisija je održala ukupno 44 sjednice, a u prvih šest mjeseci 2000. godine 22 sjednice. Akti koje Komisija donosi su konačni i protiv njih nema redovnih pravnih lijekova, već samo upravnih sporova.

Rad Komisije u 1999. i prvih šest mjeseci 2000. godine

Komisija je tijekom razdoblja koje je obuhvaćeno ovim Izvješćem sustavno radila na izradi deset zakonskih i podzakonskih akata koji proizlaze iz njene uloge koju ima na tržištu kapitala te danih zakonskih ovlaštenja.

Tijekom 1999. godine i prvih šest mjeseci 2000. godine Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske izdala je ukupno 22 rješenja o odobrenju prospekata o izdavanju dionica. U istom razdoblju evidentirano je 20 izdavanja dionica privatnim plasmanom. 15 tih izdanja je provedeno u 1999. godini, a pet u razdoblju siječanj – lipanj 2000. godine. Ukupna vrijednost emisija dionica u 1999. iznosila je 1.540.901.763,32 kune, a u šest mjeseci ove godine iznos je bio 477.446.446,32 kune. Isto tako Komisija je pratila izvršavanje obveze izvješćivanja fizičkih i pravnih osoba

o pribavljanju i otpuštanju vrijednosnih papira izdavateljima. Tako je od početka rada Komisije pa do 30. lipnja ove godine zaprimljeno više od 500 obavijesti o promjenama strukture vlasništva, s time da broj obavijesti raste iz godine u godinu.

Komisija za vrijednosne papire u navedenom razdoblju je izradila i objavila pravilnike kojima je propisala oblik i sadržaj tromjesečnih financijskih i poslovnih izvješća, način njihove dostave te dostupnost navedenih izvješća javnosti. Osnovna svrha uvođenja zakonske obveze tromjesečnog izvješćivanja je povećanje transparentnosti i likvidnosti tržišta kapitala te pravovremene informiranosti svih sudionika o financijskim i poslovnim pokazateljima društava čijim se dionicama trguje. Pojašnjeno je kako su ta izvješća od osobite koristi individualnim i institucionalnim investitorima, brokerima, menadžerima investicijskih fondova, analitičarima, bankarskim stručnjacima, ali i upravi samog društva – obveznika.

Budući da zakon o investicijskim fondovima dopušta osnivanje otvorenih i zatvorenih fondova, u Republici Hrvatskoj je zaključno sa 30. lipnjem 2000. registrirano pet otvorenih i dva zatvorena investicijska fonda. Preduvjet za otvaranja bilo kojeg fonda je osnivanje društva za upravljanje investicijskim fondovima, te je Komisija do 30. lipnja 2000. godine izdala 16 rješenja o odobrenju poslovanja društva za upravljanje investicijskim fondovima. Od ukupnog broja tih društava dva nisu poslovala, a dva još nisu osnovala investicijske fondove, dok je sedam njih podnijelo zahtjev za sudjelovanje u kuponskoj privatizaciji, te su im i odobreni. Sukladno Zakonu o privatizacijskim investicijskim fondovima, Komisija je pratila i trošenje sredstava s računa jamstvenog pologa koji je namijenjen isključivo za osnivanje i upravljanje privatizacijskim investicijskim fondom. Isto tako, Komisija je izradila Pravilnik o procjeni vrijednosti prikupljenih dionica u postupku osnivanja privatizacijskog investicijskog fonda. U Izvješću je navedeno kako je Komisija 18. veljače 1999. godine izdala, za sedam društava za upravljanje investicijskim fondovima, rješenja o odobrenju osniva-

nja i upravljanja privatizacijskim investicijskim fondom. Potom su se svi privatizacijski fondovi upisali u sudski registar i sukladno Zakonu o privatizacijskim investicijskim fondovima tijekom ožujka 1999. uvrstili su dionice fonda na Varaždinsko tržište vrijednosnicama. Ta su društva obvezna izrađivati i Komisiji dostavljati vlastita financijska izvješća i financijska izvješća svakog fonda kojim upravljaju i to tromjesečna, polugodišnja, devetomjesečna i godišnja. Naglašeno je i da proces restrukturiranja društava koja se nalaze u portfelju PIF-ova nije krenuo intenzitetom kako se to očekivalo, budući da su rijetki slučajevi restrukturiranja koje provode PIF-ovi, osim u nekim pojedinačnim slučajevima. Izvješće dalje navodi kako su novčana sredstva ostvarena prodajom poduzeća iz portfelja privatizacijskih investicijskih fondova uložena u depozite banaka, obveznice kojih je izdavatelj Republika Hrvatska te trezorske zapise i mjenice Ministarstva financija.

• Potrebno je što hitnije uskladiti propise kako bi se stvorio adekvatni zakonski okvir koji bi omogućio nesmetani rad Komisije i eliminirao mnogobrojne nedoumice i kontradikcije.

U 1999. godini Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske izdala je 25, a u 2000. godini 6 rješenja o izdavanju dozvole društvima za poslovanje vrijednosnim papirima. Uz to obavljala je i poslove izdavanja dozvola za obavljanje poslova ovlaštenog posrednika u trgovini vrijednosnim papirima. Tih dozvola u 1999. i prvih šest mjeseci 2000. izdano je 83, a 53 izdana rješenja odnosila su se na produljenje dozvole. Istaknuto je da su koncem izvještajnog perioda 92 osobe imale važeću dozvolu za obavljanje poslova posrednika u trgovini vrijednosnim papirima. 7. prosinca 1999. godine Komisija je donijela rješenje o odobrenju prospekta za uvrš-

tavanje Globalne obveznice Republike Hrvatske za naknadu imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine u službenu kotaciju Burze te 18. svibnja 2000. rješenje o odobrenju prospekta o uvrštenju 405.494 redovne dionice na ime, izdavatelj kojih je Brodogradilište »Viktor Lenac«, d.d. Rijeka, u službenu kotaciju Burze. Što se tiče ukupnog prihoda društava koja su poslovala u obje promatrane godine, 22 su ostvarila porast u 1999. u odnosu na 1998., a 18 društava je zabilježilo manji ukupni prihod.

U izvještajnom razdoblju Komisija je obavljajući svoju nadzornu funkciju otvorila ukupno 220 predmeta. Od navedenog broja 122 predmeta odnose se na 1999. godinu, dok se na prvu polovicu 2000. godine odnosi njih 98. Postupak nadzora proveden je na 167 predmeta, od čega je 113 iz 1999. godine, a 54 su iz ove. Do 30. lipnja 2000. ostala su otvorena ukupno 53 predmeta, od čega se devet odnosi na predmete iz 1999. godine. U promatranom razdoblju podneseno je ukupno 186 prijava, 118 prekršajnih i 68 kaznenih. Sudovi nadležni za rješavanje tih prijava donijeli su pravomoćna rješenja za 38 prijava, od čega ih je 20 iz 1998., 16 iz 1999. te dva iz ove godine. U 21 slučaju okrivljenici su proglašeni krivim te je na taj način u korist Državnog proračuna uplaćeno 1.302.157,60 kuna.

Institucije tržišta kapitala u Republici Hrvatskoj

U Izvješću se navode tri tržišta kapitala u Hrvatskoj. To su Zagrebačka burza d.d. Zagreb, Varaždinsko tržište vrijednosnica d.d. Varaždin i Središnja depozitarna agencija d.d. Zagreb.

Zagrebačka burza je osnovana 1991. godine i jedina je registrirana burza u Republici Hrvatskoj. Statut i akte Burze odobrava Komisija, a trenutni broj članova Burze je 36 društava za poslovanje vrijednosnim papirima koji su disperzirani po cijeloj državi.

Varaždinsko tržište osnovano je 1993. godine, a Statut i akte tržišta također odobrava Komisija. Tržište broji 33 društava za poslovanje vrijednosnim papirima.

Središnja depozitarna agencija osnovana je 1997. i jedina obavlja poslove depozitiranja nematerijalnih vrijednosnih papira te poslove prijetoja i namire sklopljenih transak-

cija s tim papirima u Republici Hrvatskoj. Rad Agencije regulira Komisija.

Tržište kapitala u 1999. godini i prvih šest mjeseci 2000. godine

Kriza koja je bila prisutna na hrvatskom tržištu tijekom 1998. produbljena je u 1999. godini u kojoj su negativni trendovi toliko narasli da se može ustvrditi kako je gospodarstvo u recesiji. To se očitovalo u smanjenju prometa vrijednosnim papirima, na volumen trgovanja, na općeniti pad cijena te na smanjenje tržišne kapitalizacije. Nakon održanih parlamentarnih i predsjedničkih izbora tijekom siječnja i veljače 2000. došlo je do očekivanog povećanja stranih i domaćih ulaganja, zbog smanjenja političkog rizika, što pokazuju i usporedni podaci o trgovanju na Zagrebačkoj burzi za prvih šest mjeseci 1999. i 2000. godine. Ipak, navodi se u Izvješću, nije došlo do većih stranih ulaganja, koja se očekuju tijekom 2001. godine. Komisija će u daljnjem razdoblju, u cilju stvaranja uvjeta za razvitak tržišta kapitala, svoje djelovanje prvenstveno usmjeriti na poboljšanje regulative i smanjenje sistemskog rizika.

Međunarodne aktivnosti Komisije

Posebno je istaknuto članstvo u International Organisation of Securities Commissions (IOSCO), koja je krovna institucija regulatora tržišta kapitala u svijetu. Komisija je redovna članica te organizacije od kraja 1997., a aktivna je i u radu Europskog regionalnog odbora te Odbora za tržišta u razvoju. Najznačajniji događaji u svezi s međunarodnom aktivnosti Komisije u izvještajnom razdoblju su:

- organizacija međunarodnog seminara Odbora za tržište u razvoju IOSCO-a,
- prisustvovanje godišnjoj skupštini IOSCO-a, svibanj 1999. u Lisabonu,
- prisustvovanje godišnjem sastanku Europskog regionalnog odbora IOSCO-a, rujna 1999. u Krakovu,
- prisustvovanje godišnjoj skupštini IOSCO-a, svibanj 2000. u Sydneyu,
- sklopljen Memorandum o razumijevanju s Upravom za vrijednosne papire Republike Austrije u svibnju 2000.,

– suradnja s regulatorima tržišta kapitala u okviru »Pakta o stabilnosti«, te

– suradnja između komisija država jugoistočne Europe (ESCI).

Financijsko izvješće za 1999. godinu i prvih šest mjeseci 2000. godine

Komisija je neovisna pravna osoba koja nema svojih proračunskih korisnika, tako da nije primila ni dalje prosljedila transfere i subvencije. Na pojedinim pozicijama u Proračunu osigurano je u 2000. godini daleko manje sredstava nego prošlih godina, te je Komisija posvetila pažnju rezanju troškova gdje god je to bilo moguće.

Plan aktivnosti Komisije za poboljšanje stanja na tržištu

Komisija smatra da bi radi poboljšanja zakonodavnog okvira tržišta kapitala trebalo izraditi novi Zakon o izdavanju i prometu vrijednosnim papirima i Zakon o postupku preuzimanja dioničkih društava, izraditi Pravilnik o računovodstvu društava za poslovanje vrijednosnim papirima, izraditi Pravilnik o minimalnoj likvidnosti društava za poslovanje vrijednosnim papirima te uskladiti postojeće regulative s principima IOSCO-a i direktivama Europske unije.

Kao mjere za smanjenje sistemskog rizika tržišta kapitala navodi se razvoj institucionalnog okvira tržišta kapitala, razvoj funkcije nadzora nad svim sudionicima na tržištu uz poboljšanje efikasnosti nadzora, povećanje transparentnosti izdatnika vrijednosnih papira i svih ostalih sudionika tržišta, poticanje sudjelovanja trgovačkih društava na tržišta kapitala povećanjem transparentnosti te edukacija svih sudionika tržišta, a posebno tzv. malih investitora.

Na kraju je Komisija za vrijednosne papire navela i što drži doprinosom Vlade u poboljšanju stanja na hrvatskom tržištu, a to je poticanje privatizacije državnih poduzeća putem prodaje preko Zagrebačke burze i poticanje strukturalne reforme, posebno mirovinskog i zdravstvenog sustava.

RADNA TIJELA

Odbori ZASTUPNIČKOG DOMA za financije i Državni proračun te za gospodarstvo, razvoj i obnovu podržali su Izvješće o radu Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske.

Odbor za financije i Državni proračun iznio je i slijedeće primjedbe i mišljenja. Ukazano je na to da je kompletan sistem koji regulira tržište vrijednosnih papira presložen i neprikladan uvjetima koji kod nas vladaju, te bi trebalo osnovati jedno tijelo za koordinaciju rada financijskog sektora. Pored toga trebalo bi izraditi nacionalnu strategiju razvoja financijskog sektora, a postoje i nedostaci u zakonskoj regulativi, smatra Odbor. Vlada i Hrvatska narodna banka morale bi istražiti razloge zbog kojih u Hrvatskoj nema intenzivnijeg rasta investicijskih fondova, a uz to intenzivirati promociju i reklamiranje tih fondova. Nije zadovoljavajuće ni stanje na financijskom tržištu, posebno tržištu kapitala jer se potrebne radnje za funkcioniranje tog tržišta sporo odvijaju. Primijećeno je i kako još uvijek nema dovoljno saznanja u gospodarstvu o aktivnostima koje provodi npr. Središnja depozitna agencija. Odbor je izrazio stav kako stanje gospodarstva utječe na mrtvljivost koje vlada na tržištu vrijednosnih papira i ne smije se dopustiti da zakonska regulativa bude kočnica za razvijanje tog tržišta. Pozitivnim je ocijenjeno donošenje niza pravilnika, kao i pokretanje postupka za izmjenom zakona, međutim i s tim se kasni, iskazano je na kraju rasprave Odbora.

MIŠLJENJE VLADE

Vlada Republike Hrvatske nije imala primjedaba na Izvešće o radu Komisije za vrijednosne papire.

RASPRAVA

ZASTUPNIČKI DOM

Uvodno je govorio **Ivica Smiljan**, predsjednik Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske, te je dodatno pojasnio predloženi materijal.

Stav i mišljenje Odbora za financije i Državni proračun iznio je predsjednik Odbora **Jadranko Mijalić**. Ujedno je obrazložio i sve primjedbe i prijedloge koji su izneseni na raspravi Odbora glede Izvešća Komisije.

Raspravu je u ime Kluba zastupnika HDZ-a otvorio **Ivan Šuker (HDZ)**. Rekao je da će Klub podržati ovo Izvešće, jer je ono korektno i

dobro napravljeno. Dodao je kako se postavlja jedno pitanje, a to je da imamo tržište bez vrijednosnih papira, odnosno bez robe, te je to usporedio s vodenicom na potoku u kojem nema vode. Predložio je stoga da bi se tom tržištu, određenim zakonskim propisima, trebalo omogućiti da raspolaže dionicama. Što se tiče razvoja financijskog sektora, zastupnik drži kako bi ta nastojanja trebalo objediniti u sklopu jednog koordinatnog tijela, a ne da se tim poslovima bave Ministarstvo financija, HNB, Komisija i drugi. Nacionalne strategije financijskog sektora uopće nema, kaže gosp. Šuker, te tvrdi kako bi se upravo tome trebalo težiti to više što su već sve napravili i pripremili MMF, SAD i Europska unija. Istaknuo je i to što određena zakonska regulativa nije usklađena. Smatra da su investicijski fondovi u Hrvatskoj u »povojima«, a upravo, njih drži glavnima u transformaciji našeg mirovinskog i zdravstvenog sustava. Negativnim je ocijenio i promociju Hrvatske kao zemlje u kojoj vlada kriminal. Mišljenja je da takvo što samo odbija investicijske fondove. Razlog što investicijskih fondova nema u Hrvatskoj vidi i u nepostojanju portfelja u koji bi investicijski fondovi mogli ulagati, a nema ni državnih zadužnica i kreditnih instrumenata poduzeća, zaključio je zastupnik. Na kraju je rekao kako misli da će s uvojenim prijedlozima koje je iznio u ime Kluba Izvešće Komisije za 2000. i 2001. godinu biti mnogo bolje od ovoga.

• Trebalo bi više raditi na promoviranju malog dioničarstva te na edukaciji stanovništva glede dionica.

Treba istaknuti da je u Hrvatskoj tržište vrijednosnim papirima još uvijek nerazvijeno te da postoji zazor od takvog oblika trgovine, rekao je u ime Kluba zastupnika SDP-a mr. **Zorko Vidiček (SDP)**. Najvažniji problem, koji sputava rad Komisije za vrijednosne papire, ipak vidi u neusuglašenosti pojedinih propisa koji reguliraju ili djelomično zadiru u to područje. Smatra da je potrebno što hitnije uskladiti propise kako bi se stvorio adekvatni zakonski okvir koji bi omogućio nesmetani rad Komisije i eliminirao mnogobrojne nedoumice i kontradikcije. Kao problem je istaknuo i funkcioniranje Središnje depozitarne agencije, jer kaže, da tržište

kapitala bez nje ne može funkcionirati. Što se stvaranja tijela koje bi koordiniralo rad Ministarstva financija, HNB-a i Komisije tiče, mišljenja je da takvo što ne treba, jer da te poslove koordiniraju Vlada i Sabor. Potrebno je stvoriti stabilnu gospodarsku situaciju i pouzdan pravni sistem te će onda tržište vrijednosnih papira funkcionirati, drži gosp. Vidiček. S obzirom na to da je Komisija predložila plan aktivnosti za poboljšanje stanja na tržištu vrijednosnih papira, Klub zastupnika SDP-a prihvatit će ovo Izvešće, zaključio je zastupnik.

Za ispravak netočnog navoda javio se **Ivan Šuker (HDZ)** te je rekao da je nezgodno kada ljudi imaju napisane govore i ne slušaju što se govori prije njih. Pojasnio je kako nije predložio osnivanje tijela koje bi bilo iznad svih, nego tijelo koje bi koordiniralo rad svih navedenih institucija.

Netočni navod tada je ispravio i mr. **Zorko Vidiček (SDP)**. Naglasio je da, bio njegov govor napisan ili ne, nije govorio gluposti. Stav Kluba zastupnika SDP-a je da Hrvatskoj ne treba nikakvo tijelo za koordinaciju budućih da taj posao obavlja Vlada, pojasnio je zastupnik.

Značaj koji ova rasprava o tržištu kapitala ima u Zastupničkom domu odražava značaj tržišta kapitala u Hrvatskoj, a on je vrlo mali, smatra **Zlatko Mateša (HDZ)**. Bez financijskog tržišta i tržišta kapitala, nema tržišnog gospodarstva, a ono se ne može uvesti nikakvim zakonima, zaključuje zastupnik. Ukazao je i na to da naše kompanije ne vole ići na burzu i biti uvrštene u kotaciju, jer burza znači transparentnost. Važnim drži i određene puta kojim će ići tržište kapitala, te razvoj događaja s investicijskim fondovima. Glede investicijskih fondova je rekao da bi se trebali ugledati na SAD gdje je 50 posto vlasništva gospodarstva u rukama fondova te smatra da je to pravac kojim treba ići Hrvatska. Rekao je kako na Zagrebačkoj burzi nije bilo ni jednog slučaja prikupljanja kapitala putem burze, nešto što je standardna procedura za nove investicijske aktivnosti i nove projekte. To najbolje govori kako je puno važnije ulagati u poduzetništvo, u dioničarstvo, nego u najprimitivniji oblik štednje, a to je bankarski sustav, zaključio je zastupnik. Na kraju je dodao kako se zalaže za jednu Komisiju koja će djelovati vrlo autoritativno, što je za hrvatsko tržište vrlo bitno.

Dr. **Zdenko Franić (SDP)** smatra da je sadašnja Vlada donijela politič-

ku stabilnost kao pretpostavku gospodarske stabilnosti u našoj državi. Usprkos malom opsegu trgovanja dionicama, cijene im ipak rastu, što predstavlja veliko povjerenje investitora i malim dioničara koji ulažu u hrvatsko gospodarstvo, zaključuje zastupnik. Dodao je da ova Vlada ima jasan odnos prema sudjelovanju u privatizaciji i razvijanju tržišnog gospodarstva, te upravo to drži dovoljnim što strani investitori dolaze u Hrvatsku. No, smatra da u tome svoju

ulogu imaju i Komisija za vrijednosne papire te Središnja depozitna agencija. Mišljanja je da mali dioničari moraju preko noći postati veliki čimbenik razvoja hrvatskog gospodarstva jer je promet dionicama izravno ulaganje u hrvatsku državu. Drži kako bi trebalo više raditi na promoviranju malog dioničarstva te na edukaciji stanovništva glede dionica. Zaključio je na kraju da se mrtvilo tog tržišta mora prekinuti te pozdravlja sve aktivnosti Komisije za vrijednosne papire

na dobrobit tržišta kapitala i svih nas.

Nakon rasprave za riječ se javio predsjednik Komisije **Ivica Smiljan**. Rekao je samo da će se Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske potruditi sve primjedbe i prijedloge koje su iznijeli zastupnici prihvatiti te ih pretvoriti u konkretne zakonske prijedloge koje će uputiti Vladi.

Zastupnički dom tada je jednoglasno (80 glasova »za«) prihvatio Izvješće Komisije za vrijednosne papire.

M. S.

POLUGODIŠNJE IZVJEŠĆE HRVATSKE NARODNE BANKE O GOSPODARSKIM I NOVČANIM KRETANJIMA U 2000. GODINI

Prihvaćeno Izvješće HNB o gospodarskim i novčanim kretanjima u prvoj polovini 2000. godine

Zastupnici Zastupničkog doma jednoglasno su prihvatili Polugodišnje izvješće Hrvatske narodne banke o gospodarskim i novčanim kretanjima za 2000. godinu, u kojemu su jasno vidljivi neki pozitivni trendovi kretanja na tržištu roba i kapitala, te rast stope bruto domaćeg proizvoda.

O IZVJEŠĆU

Za prikaz Izvješća Hrvatske narodne banke o gospodarskim i novčanim kretanjima za 2000. godinu poslužili smo se uvodnim obrazloženjem viceguvernera Relje Martića.

Izvješće sadrži deskripciju gospodarskih i financijskih kretanja, a temelji se na podacima koji su bili dostupni u vrijeme sastavljanja predmetnog Izvješća.

Hrvatsko je gospodarstvo, nakon ulaska u recesiju u 4. kvartalu 1998. godine i pada u 1999. godini, u 2000. godini zabilježilo oporavak. U prvom

tromjesečju 2000. godine stopa rasta iznosila je 4 posto, a u drugom tromjesečju iznosila je 3,7 posto. Cjenovna je stabilnost bila na prihvatljivoj razini, održana je stabilnost kune, a znatno je smanjen deficit platne bilance. Taj je deficit u prvih 6 mjeseci ove godine iznosio oko 700 milijuna američkih dolara, što je za 38 posto manje nego deficit u 1999. godini.

Rekordni je deficit platne bilance zabilježen u 1997. godini u visini od 12 posto, ali je u 2000. godini on spušten na 5,5 posto.

Zabilježena je i stabilizacija stanja u bankovnom sustavu i vraćanje povjerenja štediša, što je rezultiralo snažnim rastom mase depozitnog kuskog i deviznog novca, te pad kamatnih stopa, posebice onih na međubankovnom tržištu i tržištu vrijednosnica HNB-a i Ministarstva financija. Novčana masa je porasla za 20 posto, depozitni novac za 35 posto, a nemonetarni depoziti za 24 posto. Rast kredita poduzećima, međutim,

nije pratio taj rast, pa se tek u posljednje vrijeme bilježe neki pokazatelji koji upućuju na određeni optimizam u tom dijelu.

Iako nisu dostupni podaci za treće tromjesečje, bruto domaći proizvod također pokazuje optimistične naznake, prije svega radi rasta industrijske proizvodnje i kretanja u trgovini i turizmu, pa je za očekivati da će rast bruto domaćeg proizvoda biti veći od planiranih 2,7 posto.

Monetarna kretanja bila su relativno pozitivna, iako nisu dovoljna da sama potaknu rast, pa stoga treba osigurati provedbu započetih strukturnih reformi i poticanja investicijskih ulaganja. U sljedećoj će se godini, pod vodstvom HNB-a, reformirati instrumentarij monetarne politike, primjerice spuštanjem stope obveznih rezervi.

Osnovna je namjera u budućnosti se što manje oslanjati na takve instrumente koji nisu tržišni, te će se i u idućem razdoblju raditi na daljnjem smanjivanju stope rezerve i oslanjati se na tržišne instrumente monetarne politike.

RADNA TIJELA

Odbor ZASTUPNIČKOG doma za financije i državni proračun je, nakon održane rasprave, odlučio predložiti Zastupničkom domu prihvaćanje Polugodišnjeg izvješća Hrvatske narodne banke za 2000. godinu.

MIŠLJENJE VLADE

Vlada Republike Hrvatske nije imala primjedbi na Polugodišnje izvješće Hrvatske narodne banke o gospodarskim i novčanim kretanjima za 2000. godinu.

RASPRAVA

ZASTUPNIČKI DOM

Uvodno je Izvješće u Zastupničkom domu obrazložio viceguverner Relja Martić.

U ime Kluba zastupnika SDP-a govorio je **Josip Leko**, kojem najveću pažnju nisu privukli makroekonomski pokazatelji, stopa nezaposlenosti, inozemni dug, budžetski deficit, devizne rezerve i slično, već ocjena prema kojoj je pozitivne trendove u gospodarstvu pratio snažan oporavak monetarnih agregata. Najviše ohrabruje ubrzani rast depozita i značajni pad kamatnih stopa. Zabilježen je skroman rast kredita stanovništvu, dok kreditiranje poduzeća i dalje stagnira.

Te je podatke zastupnik ocijenio apsolutno najznačajnijim u cijelom Izvješću. Od 1993. godine odnos HNB-a, države i gospodarstva obilježavaju

visoke kamatne stope, visoke provizije, država sanira u iznosu od preko 50 milijardi kuna pomaže rad banaka, preuzima teret stare devizne štednje u iznosu višem od 20 milijardi, a sve na teret poreznih obveznika. U međuvremenu banke gomilaju novac i financijski jačaju, a gospodarstvo stagnira, otvaraju se stečajevi, otpuštaju se radnici. Banke nisu same sebi svrha, a opstale su uglavnom zahvaljujući državnoj pomoći. Kamatna politika nije logična jer pod ovim uvjetima rijetko koji gospodarski subjekt može uspješno poslovati i plaćati ovako visoke kamate. Poslovne banke, a i Hrvatska narodna banka novac tretira kao svaku drugu robu na tržištu, što za posljedicu ima nepostojanje socijalnog korektiva. Smanjenje državnog proračuna podržava politiku stabilizacije, pa bi i banke trebale promjenom kamatne politike demonstrirati svoju volju da podrže politiku Vlade.

Oživiljavanje gospodarstva putem davanja podrške postojećim gospodarskim subjektima i stvaranje dobrih uvjeta za osnivanje malih poduzeća također bi trebali biti ciljevi banaka.

Dugoročno, banke ne mogu biti uspješne ako je gospodarstvo neuspješno.

Izvješće pokazuje da su neki trendovi promijenjeni u pozitivnom smislu, pa se mogu očekivati i neke promjene na bolje. Klub zastupnika SDP-a podržava Polugodišnje izvješće Hrvatske narodne banke i drži da će iznesene ocjene poslužiti kao kritičko opažanje gospodarskih trendova.

U ime Kluba zastupnika HDZ-a **Ivan Šuker** se osvrnuo na tablični prikaz pasivne kamate, koju sadrži Izvješće, ocjenjujući je izrazito interesantnom. Bankarski sustav Republike Hrvatske sastoji se od 24 male banke i 15 velikih, od kojih je 9 najvećih u stranom, a 1 u domaćem vlasništvu, a još će tri biti privatizira-

ne u sljedećoj godini.

Postavlja se pitanje perspektive malih banaka, koje će propasti ako velike banke odbiju primati njihove čekove, što se lako može dogoditi. To bi tada značilo i propadanje njihovog dijela bankarske aktive koja iznosi ukupno 9,9 posto.

Strani vlasnici banaka kontroliraju 81 posto aktive i 75,7 posto jamstvenog kapitala. Do srpnja se na obvezne pričuve plaćalo 5,9 posto kamate, a i kamata na blagajničke zapise je pala, pa je zastupnik predložio da banke razmisle o denominaciji blagajničkih zapisa, koji bi, zajedno s izmjenama i dopunama poreznih zakona mogli biti ponuđeni građanima na kupnju, oslobođeni kamate.

Složio se sa zastupnikom Lekom u pogledu konstatacije da su banke orijentirane isključivo na kreditiranje građana, jer je gospodarstvo u takvoj poziciji da tako plasiran novac nije siguran. U 1999. godini HNB je platila bankama za kamate po obveznoj rezervi 380 milijuna kuna, a za kamate po blagajničkim zapisima 151 milijun kuna, ukupno 531 milijun. Razlika iznosi 387 milijuna kuna, što je zapravo emisiona dobit HNB-a, koja pripada državi i treba ući u državni proračun.

Sve su rasprave o dječjem doplatku, pravima porodilja i sličnim temama direktno vezane uz to. U Americi i nekim europskim zemljama se ne plaćaju kamate na obvezne rezerve, ili se najčešće plaćaju minimalne kamate.

Predložio je stoga i HNB-u da se, iako postoji trend, ozbiljno razmisli mjera smanjivanja kamatne stope na obvezne rezerve.

Zastupnici Zastupničkog doma Hrvatskog sabora jednoglasno su, sa 116 glasova »za«, prihvatili Polugodišnje izvješće Hrvatske narodne banke o gospodarskim i novčanim kretanjima za 2000. godinu. I. K.

NACRTI PRIJEDLOGA I KONAČNIH PRIJEDLOGA ZAKONA O ODREĐIVANJU POSLOVA NA KOJIMA SE ZAPOSŁJAVAJU SLIJEPE INVALIDNE OSOBE; TE O DOPLATKU NA SLJEPOĆU

Potaknuto sustavno rješavanje problema slijepih osoba

Nakon kraće rasprave Županijski je dom utvrdio i Zastupničkom domu uputio Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o određivanju poslova na kojima se zapošljavaju slijepi invalidne osobe te Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o doplatku na sljepoću. Zakonske je prijedloge predložila grupa zastupnika Županijskog doma četvorica HSS-ovaca: Stjepan Marić, Petar Novački, Miroslav Pečevski i Ivan Stančer, te tri zastupnika SDP-a: Zlatko Komadina, Josip Kukuljan i Ratko Maričić.

Predlagatelji drže da bi se ovim zakonima poboljšao položaj slijepih invalidnih osoba pri zapošljavanju, a samim time popravila kvaliteta života tih osoba, te preglednije i ekonomičnije regulirao doplatka na sljepoću. Tijekom rasprave zastupnici su izrazili sumnju – pozivajući se na neka dosadašnja iskustva – da će predložene zakone podržati Vlada i prihvatiti Zastupnički dom. To se ponajprije odnosi na uvođenje doplatka na sljepoću, jer u državnom proračunu nisu za to osigurana financijska sredstva. Ipak je izraženo zadovoljstvo što se barem iniciralo rješenje tih pitanja za slijepi invalidne osobe.

O PRIJEDLOZIMA

Zapošljavanje slijepi invalidne osobe...

Pitanja koja bi se zakonski riješila, a tiču se zapošljavanja slijepih invalidnih osoba do sada su već bila zakonski regulirana. Zakonskim prijedlogom o određivanju poslova na kojima se zapošljavaju slijepi invalidne osobe potpuno bi se obuhvatila ova problematika, od određivanja poslova na kojima rade slijepi invalidne osobe, preko postupka raspisivanja natječaja za zapošljavanje i povlastica za poslodavce slijepih invalidnih osoba do sankcioniranja nepoštivanja odredbi ovog Zakona, podvlače predlagatelji.

Slijepom osobom u smislu ovog Zakona smatra se osoba koja na boljem oku s korekcijskim staklom ima oštrinu vida manju od 0,05 (5 posto) i osoba koja s centralnim vidom na boljem oku s korekcijskim staklom ima oštrinu vida do 0,25 (25 posto), ali kojoj je vidno polje suženo na manje od 20 stupnjeva.

Obvezatno zapošljavanje slijepi osobe predviđa se u trgovačkim društvima, ustanovama, bankama i drugim financijskim organizacijama, u osiguravajućim društvima, državnoj upravi i pravosuđu, udruženjima građana i političkim strankama te kod ostalih poslodavaca.

Specificiraju se i poslovi za koje se smatra da ih slijepi osobe mogu uspješno obavljati. U odnosu na Zakon o određivanju poslova i radnih zadataka na kojima se zapošljavaju slijepi invalidi rada, odnosno slijepi invalidne osobe, navedena su dva nova radna mjesta – administrativni radnik za obavljanje poslova diktata i izrade fonografskih zapisa, te operater na računalu (kompjutoru). Posljedica je to tehnološkog razvoja i s tim u vezi stvaranja mogućnosti za rad slijepi osobe. Zakonom se također utvrđuje obveza poslodavca da općim aktom utvrdi radna mjesta na kojima se obavljaju poslovi za koje se smatra da ih slijepi osobe mogu uspješno obavljati, i propisuje obveza da se u oglasu odnosno natječaju navede kako se radni odnos prvenstveno zasniva sa slijepom osobom. Predlagatelj zakona tvrdi da se na taj način osigurava veća mogućnost zapošljavanja slijepih osoba na navedenim radnim mjestima. Pri tome se propisuje mogućnost zapošljavanja i druge osobe, ako se na oglas ili natječaj nije javila slijepa osoba osposobljena za obavljanje tih poslova, ali samo za šest mjeseci kada se ponovno mora raspisati natječaj sve dok se ne javi slijepa osoba. Kažimo još kako se ovim zakonskim aktom predviđa financijska stimulacija za poslodavca kako bi preko nje bio kompenziran slabiji radni učinak slijepi osobe u odnosu

na videću osobu, a koji se pretpostavlja. Prijedlog je da se porez na dohodak koji se plaća za slijepog zaposlenika vraća poslodavcu jednom godišnje po izvršenju konačnog obračuna, a prema poreznoj prijavi.

Donošenjem ovog Zakona znatno bi se poboljšao položaj slijepih invalidnih osoba pri zapošljavanju, a samim time popravila kvaliteta života tih osoba, kažu predlagatelji zakona. Doduše primjena bi Zakona smanjila u određenoj mjeri proračunske prihode u iznosu poreza i dohotka, a koji se odnose na oko 500 trenutno zaposlenih slijepih osoba (uz napomenu da su one obično raspoređene na slabije plaćene poslove) no, predlagatelji zakona drže da bi se to u proračunu moglo nadoknaditi preko umanjene socijalnih davanja koje bi država imala prema tim osobama.

...te doplatka na sljepoću

Prema postojećoj zakonskoj regulativi pitanje pomoći slijepim osobama regulirano je u više zakona, a donošenjem ovog Zakona o doplatku na sljepoću preglednije bi se i ekonomičnije regulirao doplatka na sljepoću, te bi se kao jedinstven pravni institut uredio jednim Zakonom, kaže se u obrazloženju zakonskog prijedloga.

Predviđa se da pravo na doplatku imaju slijepi osobe nakon prve godine života, i određuje visina doplatka na sljepoću, pri čemu se smatra da je prosječna plaća u RH kategorija pogodna za uspoređivanje. Doplatka se odobrava slijepi osobi u punom i smanjenom iznosu. Puni doplatka iznosio bi 50 posto od prosječne plaće u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 1. srpnja do 31. prosinca prethodne godine, a smanjeni iznos doplatka 25 posto od iste osnove. Smanjeni iznos doplatka pripadao bi slijepim osobama od prve do 18. godina života, a onim starijima pripadala bi puna svota doplatka.

Za provođenje ovog Zakona sredstva bi se osigurala u Državnom proračunu.

• *Svaka radna organizacija koja ima više od 10 zaposlenika trebala bi ubuduće zapošljavati 10 posto slijepih ili hendikepiranih osoba.*

RADNA TIJELA

O zakonskim su se prijedlozima očitovala radna tijela Županijskog doma.

Odbori ŽUPANIJSKOG DOMA za gospodarstvo i financije te za unutarnju politiku i lokalnu samoupravu predložili su Županijskom domu da prihvati nacрте predloženih zakona odnosno utvrdi i Zastupničkom domu prosljedi na donošenje Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o određivanju poslova na kojima se zapošljavaju slijepi i invalidne osobe, odnosno Zakon o doplatku na sljepoću. **Odbor za zakonodavstvo** nije proveo raspravu o ovim zakonskim aktima jer njegovoj sjednici nije bio nazočan pravodobno pozvan predstavnik predlagatelja.

RASPRAVA

Izjednačiti prava slijepih osoba

U ime predlagatelja zastupnicima se najprije obratio **Stjepan Marić (HSS)**. Obrazlažući zakonski akt o određivanju poslova na kojima se zapošljavaju slijepi i invalidne osobe, zastupnik je rekao kako je do tog zakona došlo jer je trenutačno na snazi Zakon iz davne 1979. kojim su loše definirani uvjeti zapošljavanja, ali i sankcije prema poslodavcima koji zakon krše.

Glede predloženog zakona o doplatku na sljepoću rekao je kako je taj doplatok bio reguliran Zakonom o mirovinskom i invalidskom osiguranju, ali je on prestao vrijediti i ostao je tek Zakon o mirovinskom osiguranju. Tako je tek jedan mali dio slijepih osoba na temelju stečenih prava primao taj doplatok, ali novopridošle slijepi osobe nije primao. Na kraju zamolio je zastupnike Doma da po-

drže predložena zakonska rješenja, a pozivajući se na neka dosadašnja iskustva ustvrdio kako predstoji teška borba za prihvaćanje zakona u Zastupničkom domu.

U nastavku sjednice u ime Kluba zastupnika SDF-a, **Zlatko Komadina** podržao je donošenje predloženih zakona. Intencija je zakona izjednačiti prava slijepih osoba s obzirom na uzroke sljepoće. Sada tu postoji velika šarolikost, nastavlja zastupnik. Slijepo dijete koje se danas rodi i npr. osoba koja nakon prometne nesreće oslijepi nema, po sada važećem zakonu, naknadu za tu sljepoću. Postoje tek stečena prava, a riječ je uglavnom o umirovljenicima, koji primaju naknadu od 500 kuna, dok slijepa osoba čiji je uzrok sljepoće eksplozija ili tome sl. iz vremena Domovinskog rata ima oko 5000 kuna. O tome kako je tko oslijepio ne treba raspravljati, ali ostaje činjenica da je posljedica ista, i činjenica je da se zapravo i ne može spoznati kolika je stvarna potreba za tuđom njegom i pomoći slijepih osoba. Ipak, nije to samo potreba slijepih osoba već i čitavog niza osoba (tjelesnih invalida, mentalno retardiranih). Založio se za nastavak započeto putu poboljšanja cijeloga niza zakona koji se odnose na hendikepirane osobe, te za jedan cjelovit pristup rješavanju problema tih osoba. Smatra da bi bilo dobro kada bi zastupnici Županijskog doma podržali i utvrdili te Saboru prosljedili oba zakonska akta. Za pretpostaviti je da će Vlada inzistirati na cjelovitom zakonskom rješenju za hendikepirane osobe. Takva se priča sluša već čitav niz godina, pa bi bilo dobro, ako se zakoni ne prihvate, barem inicirati odgovor Vlade i obvezu te rok u kojem će Vlada pripremiti zakon koji bi se ticao slijepih osoba ili cjelovito rješenje za hendikepirane osobe, zaključio je Komadina.

I mr. Ankica Mamić (LS) podržala je predložena zakonska rješenja, ali misli da bi kada je u pitanju zakon o doplatku na sljepoću trebalo paralelno ići s amandmanom na državni proračun kako bi se osigurala prijeko potrebna sredstva za njegovu provedbu. Imala je i neke prijedloge kojima bi se, drži, poboljšala predložena zakonska rješenja. Nije dovoljno, kaže, da se zakonom o određivanju poslova na kojima se zapošljavaju slijepi i invalidne osobe propiše obveza da se u oglasu odnosno natječaju navede kako se radni odnos prvenstveno zasniva sa slijepom osobom, već bi trebalo još navesti i dužnost poslodavca da o otvaranju radnog mjesta oba-

vijesti Udruhu slijepih sa svog područja. U članku 7. Nacrta ovoga zakona propisuje se suradnja s raznim subjektima koji mogu pomoći u rješavanju pitanja zapošljavanja i rada slijepih osoba, a zastupnica Mamić misli kako bi tu trebalo uključiti i stručne djelatnike Udruge slijepih s konkretnog područja. U predloženom se zakonu propisuju i novčane kazne za prekršaje koje učini poslodavac, a zastupnica predlaže da tako prikupljena sredstva idu u Fond za zapošljavanje slijepih osoba.

Zastupnica je imala primjedbe i prijedloge i na zakonsko rješenje o doplatku na sljepoću od kojih izdvajamo primjedbu na članak 5. Njime se precizira kako se doplatok odobrava slijepoj osobi u punom i smanjenom iznosu, a zastupnica drži da bi bilo logičnije navesti da to ovisi o ostatku vida.

Za **dr. Juru Burića (HDZ)** uopće nije upitno hoće li Dom podržati predložene zakone jer, kako je rekao briga o hendikepiranim i invalidnim osobama ogledalo je svake države i državnog ustroja na svijetu, pa tako i Hrvatske. Iznio je prijedlog po kojem bi svaka radna organizacija koja ima više od 10 zaposlenih trebala ubuduće zapošljavati 10 posto invalidnih ili hendikepiranih osoba.

Niti **dr. Ivan Marjanović (HDZ)** ne dvoji u opravdanost donošenja zakona o doplatu na sljepoću i ne spori da su predlagatelji točno pogodili bit materije. Invalidne i hendikepirane osobe ne bi trebale biti nezadovoljne, ali je pitanje koliko se društvo i svi mi skupa o njima brinemo. Sredstva za potrebe tih osoba moraju biti u opsegu realnih mogućnosti, a predloženo zadovoljava pa bi ovaj zakon trebao što prije stupiti na snagu. Ako se krene s interveniranjem u predložena rješenja produžiti će se procedura donošenja zakona, i nećemo brzo vidjeti njegovu primjenu u praksi, upozorava ovaj zastupnik.

Hrvatska se za 21. stoljeće mora spremati i glede odnosa prema invalidnim osobama, podvukla je **dr. Tereza Ganza-Aras (LS)**. Slaže se kako su predloženi zakoni potrebni, i podržava nastojanje da se oni prihvate u Zastupničkom domu. Briga o hendikepiranim osobama opća je pojava u svijetu, a sve kako bi se mogli uključiti u normalan život. Invaliditet se, međutim, ne smije povezati s načinom na koji je do invaliditeta došlo, upozorava ova zastupnica. Braniteljima iz Domovinskog rata treba dati neke dodatke za zasluge kroz čin ili na neki drugi način, ali što se

same invalidnosti tiče zbog pravičnih, ljudskih i moralnih razloga invalidnost bi trebala biti izjednačena za sve, podvukla je ova zastupnica.

Dr. Živko Kolega (HDZ) drži kako se povlasticama za poslodavce slijepih invalidnih osoba (vraćanje poreza) neće uspješno riješiti veliki problem invalida odnosno hendikepiranih osoba. U Njemačkoj, kaže, jednostavnim je načinom zaposlen najveći broj hendikepiranih osoba. Tamo ne samo da je uvedena kvota zapošljavanja tih osoba već je i za poslodavce koji ne zapošljavaju hendikepirane osobe uveden postotak izdvajanja sredstava za fondove koji će se koristiti za poticanje zapošljavanja takvih osoba. Predloženi zakon, kojega apsolutno podržava, trebao bi biti poticaj Vladi da predloži jedno cjelovito rješenje koje će na neki način pokazati stupanj naše civilizacijske svijesti koja se mjeri i po našem odnosu prema invalidima, odnosno hendikepiranim osobama, zaključio je Burić.

Svim slijepim osobama pravo na puni doplatka na sljepoću

Više primjedbi i prijedloga na predložene zakonske akte imao je **Žarko Katić (HSL)**. Prema predloženom Zakonu o određivanju poslova na kojima se zapošljavaju slijepe invalidne osobe navedeni su poslovi za koje se smatra da ih slijepe osobe mogu uspješno obavljati, a zastupnik je mišljenja da bi trebalo precizirati da takve osobe imaju pravo prvenstva pri zapošljavanju kod poslodavaca. Iako se u članku 6. spominje ponovljeni natječaj, zastupnik misli kako bi se ovim njegovim prijedlogom bolje postigao cilj da se na tim poslovima prvenstveno zapošljavaju slijepe osobe.

Slaže se sa zastupnicom Mamić da je za slijepu osobu vrlo važna informacija o objavljenom natječaju, a dobra primjena zakona ovisi o tome hoće li informacija stići da slijepe osobe i njihovih udruga. Možda bi bilo dobro kada bi se odredbe ovoga zakona ugradile u zakon o radu. Razlog – većina poslodavaca poznaje odredbe potonjeg zakona, a u većim tvrtkama postoje educirane osobe koje vode problematiku radnih odnosa, što možda nije slučaj u malim tvrtkama. Za razliku od zastupnika Kolege, Katić misli da će vraćanje poreza koji se plaća za slijepog zaposlenika motivirati poslodavca u zapošljavanju istih, a za prijedlog zastupnika Burića da se poslodavci prisile na zapošljavanje

nje slijepih osoba rekao je kako nije dovoljno dobar s obzirom na stalno prisutnu dvojbu i opreke u tržišnom gospodarstvu tj. pomirenje opreke između učinkovitosti i poduzetnosti s jedne strane te socijalnih interesa i brige o osobama koje nisu u jednakoj poziciji kao većina zaposlenih, s druge strane. Treba povećati novčane kazne za prekršaje poslodavaca – s predloženih 5.000,00 do 20.000,00 kuna barem na 10.000,00 do 50.000,00 kuna.

Zastupnik je imao primjedbe i na predloženi zakon o doplatku na sljepoću. Podvlači kako bi pravo na puni doplatka trebalo pripadati svima bez obzira na godine života. Predlagatelj su vjerojatno imali u vidu situaciju da slijepa osoba do 18. godine života obično živi sa svojim roditeljima koji možda imaju određena primanja, pa je slijedom toga potrebno manje sredstava za život. Zastupnik naglašava kako u najvećem broju slučajeva to nije točno, i kaže kako bi se to pravo jedino moglo vezati uz stupanj oštećenja vida. Ako to, pak, nije moguće tada bi takve osobe trebale imati pravo na isti iznos doplatka, ali se on može umanjiti za 50 posto kada je u pitanju osoba smještena u zavodu, domu i sličnim ustanovama gdje ima osiguranu osnovnu skrb i brigu. Najbitnije od svega je kvalitetno regulirati predloženi iznos doplatka na sljepoću, i, dakako, ne umanjivati to pravo slijepim osobama do 18. godine života. U oba zakona potrebno je provesti stanovitu lekturu koja odgovara pravilima našega jezika, te ih nomotehnički urediti, zaključio je Žarko Katić.

Dr. Branko Sruk (SDP) podržao je predložene zakone, ali i prijedloge zastupnika Burića i Kolege da se Zastupničkom domu uputi preporuka kojom će od Vlade zatražiti da u najkraćem mogućem roku cjelovito riješi problematiku hendikepiranih i invalidnih osoba. Predložio je zatim da se u zakonu koji određuje poslove na kojima se zapošljavaju slijepe invalidne osobe precizira točka 1. članka 3. po kojoj je poslodavac obvezan zapošljavati slijepe osobe na poslovima telefoniste. Kod klasičnih telefonskih centrala nema problema za zapošljavanje slijepe osobe, kaže, ali bi bilo dobro precizirati da to ne bi trebalo obvezivati poslodavca kod poslova gdje objektivno slijepa osoba ne bi mogla raditi. Pojašnjavajući svoje upozorenje kaže kako je u eri daljnje informatizacije, pa tako i telefonskih centrala, danas dosta važna vidna komponenta. Jednako tako i u slučaju zapošljavanja slijepe osobe kao

operatera na računalu jer se zna da i osobe s kompletnim vidom i punim radnim vremenom imaju nakon određenog vremena problema s vidom, pa otuda zasloni na ekranima kompjutera. Na kraju je preporučio predlagatelju zakona, i Odboru za gospodarstvo da žurno formuliraju amandman kojim bi se iznašla sredstva za provedbu zakona, kako se ne bi ostalo samo na dobroj ideji.

Zlatko Komadina (SDP) založio se za iniciranje fonda u koji bi pristizala sredstva što bi uplaćivali poslodavci koji ne upošljavaju tako hendikepirane osobe. S tim u svezi upozorio je na probleme i troškove koji prate ospobljavanje slijepe osobe za operatera gdje se zahtijeva ne samo posebno prilagođen kompjuter već i pojedinačna obuka.

• Ovi bi prijedlozi trebali biti poticaj Vladi da predloži cjelovito rješenje koje će pokazati stupanj naše civilizacijske svijesti koja se mjeri i po odnosu prema invalidnim, odnosno hendikepiranim osobama.

Nakon ovih primjedbi i prijedloga završnu je riječ dao u ime predlagatelja **Stjepan Marić (HSS)**. Ocijenio je kako sada ne bi bilo dobro ići s amandmanskim zahtjevima već ovako predložene zakone treba uputiti na raspravu Zastupničkom domu i vidjeti Vladin stav. Možda bi Zastupnički dom mogao obvezati Vladu i resorno ministarstvo da pokušaju dopuniti dopune zakona, te da objedinjeni dođu na raspravu u Hrvatski sabor. Predlagatelj zakona nemaju podataka na temelju kojih bi podnijeli amandmane kojim bi se osigurala sredstva za provedbu zakonskih rješenja. Predlagatelj zakona, baš kao i Hrvatski savez slijepih osoba ne očekuje momentalno rješenje, a ovi potonji zahvalni su Županijskom domu ako zakonskim aktima da »zeleno svjetlo« za daljnju proceduru jer će to, kaže, inicirati proces kompleksnog rješavanja problema slijepih osoba.

Rasprava je zatim bilja zaključena i Županijski je dom jednoglasno prihvatio nacrt predloženih zakona odnosno utvrdio i Zastupničkom domu uputio Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o određivanju poslova na kojima se zapošljavaju slijepe invalidne osobe, te Prijedlog i Konačni prijedlog zakona o doplatku na sljepoću.

J. Š.

ODGOVORI NA ZASTUPNIČKA PITANJA

BANKARSTVO

Stečaj u propalim bankama i isplata osigurane štednje

Zastupnik u Zastupničkom domu **mr. Željko Glavan (HSL)** postavio je dva pitanja. Jedno se odnosilo na **provedbu stečajnih postupaka u propalim bankama, a drugo kada će biti isplaćena osigurana štednja do sto tisuća kuna.**

Odgovor koji je uputilo **Ministarstvo financija** obuhvatio je postupak stečaja u: Vukovarskoj banci, Ilirija banci, Komercijalnoj, Glumina, Županijskoj te Neretvansko-gospodarskoj banci, Invest štedionici, Promdei banci, Hrvatskoj gospodarskoj banci, Trgovačko-turističkoj banci, Agro-obrtničkoj banci, Gradskoj banci te Gradskoj štedionici.

Stečajni postupci pokrenuti su uglavnom na prijedlog Hrvatske narodne banke u zadnje dvije godine.

Kao osnovni problem stečajnog postupka Vukovarske banke **Ministarstvo** je navelo nemogućnost ostvarivanja stečajne mase iz koje bi se moglo provesti namirenje vjerovnika, jer je materijalna imovina dužnika neznatne vrijednosti.

Problem stečaja Ilirija banke je nemogućnost naplate plasiranih kratkoročnih i dugoročnih kredita zbog nelikvidnosti korisnika, izbjegavanja plaćanja dospjelih obveza, nepostojanja ili brisanja nekadašnjih korisnika kredita, kao i nemogućnost naplate dijela plasmana iz založne imovine.

Što se Komercijalne banke tiče, problemi u tijeku stečajnog postupka javljaju se zbog nepokrivenog gubitka i inkompatibilnosti informatičkog sustava suda zbog čega je teško utvrditi točan popis vjerovnika stečajnog dužnika.

Neizvršavanje obveza prema banci najvećih dužnika temeljni je razlog poteškoća stečajnog postupka Glumina banke, pojašnjava **Ministarstvo financija** te dodaje da nije učinjena ni jedna isplata tražbina bez obzira na pritiske vjerovnika.

Temeljni problem oko Županijske banke je u nemogućnosti naplate dospjelih potraživanja banke prema njenim komitentima, jer su njihovi računi višestruko blokirani, a kroz postupak ovrhe i prodaje imovine dužnika nije moguće naplatiti potraživanja. Pozitivno je to da bi preustrojem dužnika još uvijek bila otvorena mogućnost za razrješenje složenih dužničko-vjerovničkih odnosa.

Probleme stečaja ima i Neretvansko-gospodarska banka jer unatoč oglašenim prodajama imovine u dnevnom tisku u dosadašnjem tijeku prodaje nije bilo interesenata za kupnju imovine stečajnog dužnika.

Poslovanje samog stečajnog dužnika odnosno neurednost i neažurnost dokumentacije i knjigovodstva najveći je problem u stečajnom postupku Invest štedionice.

Ministarstvo financija je navelo da problema ima i s Promdei bankom radi odnosa s Promdei bankom Sarajevo koja je također u stečaju i DOPROM bankom Sarajevo koje su izdavale garancije za odobrene kredite. Navodi se da Promdei banka nije banka u klasičnom smislu riječi zbog čega postoji osnovana sumnja da je osnovana s ciljem obavljanja problematičnih poslova kojima je teško ući u trag i dokazati ih.

Najveći problem stečajnog postupka Hrvatske gospodarske banke čine štetiše koji iz neznanja traže informacije, dolaze na sud te podnose prijave tražbina u stečaju čime se opterećuju stečajna tijela.

I stečaj Trgovačko-turističke banke nailazi na poteškoće. To je činjenica da je procijenjena imovina te banke opterećena založnim pravom trećih osoba u iznosu od 78 posto od procijenjene vrijednosti. Zaključak je da ta banka nema uvjeta za nastavak poslovanja.

Nemogućnost naplate plasiranih kredita zbog nelikvidnosti korisnika, izbjegavanja plaćanja i nepostojanja ili brisanja nekadašnjih pravnih subjekata kojima su krediti odobravani, **Ministarstvo** je navelo kao problem stečaja Agro-obrtničke banke.

Stečajni postupak Gradske banke otežava okolnost da je stečajni subjekt dislociran što otežava funkcioniranje komunikacija, s obzirom na to da se banka nalazi u Osijeku, a postupak vodi Trgovački sud u Zagrebu.

Što se tiče Gradske štedionice, Trgovački sud u Karlovcu nije na traženje **Ministarstva financija** dostavio informaciju o postupku provođenja stečajnog postupka.

Na drugo pitanje, **Ministarstvo** je odgovorilo da je u međuvremenu Zastupnički dom donio Zakon o davanju ovlasti Državnoj agenciji za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka za izdavanje obveznica u iznosu od 2,5 milijardi kuna. Iz sredstava prikupljenih izdavanjem obveznica Agencija će izvršiti isplatu svih neisplaćenih iznosa osigurane štednje bankama i štedionicama u stečaju. Agent izdanja obvezao bi se da doznači Agenciji cjelokupan iznos sredstava najkasnije do 18. prosinca 2000. godine. Nakon tog datuma sredstva bi se doznačila poslovnim bankama koje vrše isplatu osigurane štednje banaka i štedionica u stečaju, tako da bi se isplata osigurane štednje omogućila do kraja ove godine, pojasnilo je **Ministarstvo financija**.

M. S.

DRŽAVNI DUŽNOSNICI

Članstva u nadzornim odborima i upravnim vijećima

Zastupnik **mr. Miroslav Rožić (HSP)** postavio je pitanje u vezi s članstvima ministara i zamjenika ministara u nadzornim odborima i upravnim vijećima.

Uvodno je podsjetio na rješenje u Zakonu o državnim dužnosnicima prema kojem članovi Vlade, ministri, državni dužnosnici ne mogu više biti članovi nadzornih upravnih odbora, osim u slučaju ako to nije od državnog interesa i tada bez naknade. U vrijeme HDZ-a rekord je bio članstvo u 9 nadzornih i upravnih odbora. Iz-

gleda da je taj rekord pao, posumnjao je zastupnik, pa iako bez naknade, ukazao je da postoje i druge privilegije, spomenuvši samododjeljivanje kredita (od članova nadzornog odbora) od poznatog borca protiv korupcije gospodina Kregara.

Na ovo zastupničko pitanje Vlada RH je odgovorila. Odredbom članka 4. stavka 4. Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika utvrđeno je da državni dužnosnici mogu biti članovi upravnih ili nadzornih odbora trgovačkih društava, ustanova i izvanproračunskih fondova u pretežitom državnom vlasništvu ili u kojima država ima većinski udjel, odnosno paket dionica, ali bez prava na ikakvu materijalnu naknadu.

Državni dužnosnici smiju biti članovi upravnih ili nadzornih tijela neprofitnih pravnih osoba kao što su zaklade, udruge i druge pravne osobe koje obavljaju znanstvenu, humanitarnu, kulturnu, športsku i sličnu djelatnost, ali također bez prava na naknadu.

Slijedom iznjetoga, dostavila je popis članova Vlade (potpredsjednika Vlade i ministara) i zamjenika ministara s podacima o članstvu u pojedinim upravnim i nadzornim odborima pravnih osoba u nadležnosti Vlade RH i koje je imenovala Vlada, odnosno skupštine trgovačkih društava i javnih poduzeća u državnom, odnosno pretežitom državnom vlasništvu.

Ujedno je istaknula da je određenim zakonskim propisima i

statutima pravnih osoba utvrđeno članstvo pojedinih ministara u upravnim nadzornim odborima po položaju, te proizlazi da su članovi jednog takvog vijeća dr. Goran Granić (potpredsjednik, zamjenik predsjednika Vlade); Željka Antunović (potpredsjednica Vlade); dr. Antun Vujić (minister kulture); mr. Alojz Tušek (minister pomorstva, prometa i veza); Ivan Jakovčić (minister za europske integracije); Josip Vresk (zamjenik ministra unutarnjih poslova); Ivan Vavra (zamjenik ministra prosvjete i športa); dr. Rajko Ostojić (zamjenik ministrice zdravstva); dr. Dubravka Jurlina Alibegović (zamjenica ministra znanosti i tehnologije); članovi u dva tijela su prof. dr. Stjepan Ivanišević (minister pravosuđa, uprave i lokalne samouprave); Davorko Vidović (minister rada i socijalne skrbi); Željko Pecek (minister za obrt, malo i srednje poduzetništvo); Tomislav Ledić (zamjenik ministra poljoprivrede i šumarstva) te Vinko Čurlina (zamjenik ministra za javne radove, obnovu i graditeljstvo). Član u tri tijela je Slavko Linić (minister turizma); Roland Žuvanić (zamjenik ministra zaštite okoliša i prostornog uređenja). Članstvo u pet tijela imaju Goranko Fižulić (minister gospodarstva); Božo Kovačević (minister zaštite okoliša i prostornog uređenja); Radimir Čačić (minister za javne radove, obnovu i graditeljstvo); mr. Damir Kuštrak (zamjenik ministra financija); Šest članstava ima mr.

Božidar Pankreć (minister poljoprivrede i šumarstva) i osam članstava prof. dr. Mato Crkvenac (minister financija), stoji u odgovoru Vlade Republike Hrvatske.

M. P.

GOSPODARSTVO

Uvoz prehrambenih proizvoda za potrebe turističke privrede

Dr. Boris Kandare (HSP), zastupnik u Zastupničkom domu Hrvatskog sabora, postavio je pitanje ministru poljoprivrede i šumarstva, mr. Božidaru Pankreću: **u kojoj je vrijednosti uvezeno prehrambenih proizvoda za potrebe turističke privrede u pripremi i tijekom turističke sezone, te što se može učiniti kako bi se zaustavio i obrnuo ovaj negativan trend u sljedećoj turističkoj sezoni?**

U odgovoru **Ministarstva poljoprivrede i šumarstva** stoji kako Ministarstvo podatke o uvozu i izvozu poljoprivredno-prehrambenih proizvoda preuzima od Državnog zavoda za statistiku, institucije koja je odgovorna za obavljanje poslova državne statistike, te da Ministarstvo raspolaže podacima o uvozu, koji nisu specifičari isključivo za potrebe turizma.

Postoji trend smanjenja uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u proteklom razdoblju, kao što je vidljivo iz tablice:

	prvih 6 mjeseci		prvih 9 mjeseci		čitava godina	
	vrijednost (USD)	indeksi 1997=100	vrijednost (USD)	indeksi 1997=100	vrijednost (USD)	indeksi 1997=100
1997.	521 672 264	100,0	771 401 652	100,0	1 029 507 004	100,0
1998.	442 445 274	84,8	673 835 425	87,4	864 207 024	83,9
1999.	344 811 193	66,1	529 853 256	68,7	702 381 898	68,2
2000.	329 585 753	63,2	528 105 463	68,5	—	—

U odgovoru koje je uputilo Ministarstvo stoji i kako se poduzimaju mjere sa ciljem zadržavanja postojećeg trenda smanjenja uvoza prehrambenih proizvoda, a za što je nužno povećati konkurentnost hrvatske poljoprivrede, što zahtijeva daljnju reformu poljoprivredne politike, osobito tržišno-cjenove i strukturne politike.

I. K.

Problemi drvoprerađivača

Zastupnik u Zastupničkom domu Sabora, **Branislav Tušek (SDP)** u

svom se pitanju osvrnuo i na probleme drvoprerađivača. **Zanimali su ga razlozi zbog kojih Drvena industrija »Papuk d.d.« Pakrac od Hrvatskih šuma ne može dobiti drvenu sirovinu za proizvodnju parketa.** Dodao je da Hrvatske šume imaju dionice ili dio vlasništva u navedenom poduzeću. Na navode i postavljeno zastupničko pitanje odgovorilo je **Ministarstvo gospodarstva:**

»Navodi g. Tušeka da je DI PAPIK d.d. Pakrac jedno od najuspješnijih poduzeća, da je javno poduzeće i da je profitabilno, nažalost su daleko od stvarnosti. Poduzeće je u velikim

teškoćama, nije javno poduzeće, nije profitabilno, a proizvodnja parketa mu je sporedna djelatnost. U ratu je bilo potpuno razoreno, a ratne štete su procijenjene na 53,0 mln DEM.

Uz velike napore i pomoć države funkcionalno je obnovljen dio pilanskog pogona, gdje je našlo zaposlenje oko 170 djelatnika, tako da sada PAPIK sačinjava samo pilana i mali dio parketerske proizvodnje.

U poduzeće je do sada uloženo oko 11,2 mln kuna novčanih sredstava i oko 7,5 mln kuna nenovčanih potpora, no firma je još uvijek u poteškoćama.

Kroz zadnje 4 godine poslovanje iskazuje sljedeće rezultate:

godina	gubitak u kn
1996.	6.477.570,53
1997.	5.338.991,36
1998.	5.221.190,66
1999.	5.188.952,89

Od ukupnog broja zaposlenih 115 su razvojačeni branitelji.

Vlasnička struktura u postocima je sljedeća:

– HFP	30,253%
– HZMO	27,244%
– Mali dioničari	24,723%
– HRVATSKE ŠUME	17,780%

Osim nedovoljne financijske potpore, problemi firme bili su i subjektivnog karaktera, pa je menadžerski kadar do sada bio nekoliko puta mijenjan. Uz pomoć i zalaganje županijskih vlasti sada je angažiran menadžment za koji se vjeruje da će moći ispuniti tražene zadaće.

Kao što se iz navedenog može zaključiti, stanje u DI PAPUK složeno je i teško.

Najveći problem ovog časa u tom poduzeću je ono što više-manje opterećuje svu našu privredu a očituje se u pomanjkanju obrtnog kapitala. Točna je konstatacija g. Tušeka da HRVATSKE ŠUME ne isporučuju sirovinu DI PAPUK, jer ova nema sredstava za avansno plaćanje sirovine niti mogućnosti da pribavi garanciju za plaćanje.

Imajući u vidu činjenicu da je veliki dio problema u poslovanju DI PAPUK nastao zbog prekida rada uslijed pomanjkanja sirovine. Ministarstvo gospodarstva predlaže da HRVATSKE ŠUME na traže posebna jamstva za plaćanje isporučene sirovine od DI PAPUK, budući da u ovom poduzeću imaju vlasnički udjel od gotovo 18%.

S obzirom na to da su HRVATSKE ŠUME u mjerodavnosti Ministarstva poljoprivrede i šumarstva, očekuje se da će to Ministarstvo dati podršku ovakvom prijedlogu. Na predloženi način pomoglo bi se opstanku Drvne industrije PAPUK d.d. Pakrac.

Rješavanjem problema nabave sirovine ovo poduzeće bi dobilo dobru perspektivu gospodarskog razvoja, jer može ostvariti više od 50% ukupnog prihoda prodajom svoje robe u izvoz.“

V. Ž.

GRADITELJSTVO

Naslijeđen velik broj izvršnih, a neprovedenih rješenja građevinske inspekcije

Zastupnica u Zastupničkom domu Hrvatskoga sabora Zdenka Babić-

Petričević (HDZ) zatražila je od ministra Bože Kovačevića odgovor o **razlozima neizvršavanja pravomoćnog rješenja klasa: UP/I-362-02/95-01/26, građevinskog nadzornika u Dugom Selu.**

U odgovoru Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja kaže se da je spomenutim rješenjem Zagrebačke županije od 14. studenoga 1995. naređeno investitoru Mirjani Makovica uklanjanje bespravne stambeno poslovne građevine smještene iza postojeće stambene građevine u Zagrebačkoj ulici 137 u Dugom Selu. U odgovoru se zatim precizira o kakvoj je gradnji riječ te kaže kako je u postupku izvršenja donesen i zaključak o dozvoli izvršenja, ali je uklanjanje te građevine, planirano u Zagrebačkoj županiji od sredine 1998. u više navrata odgađano i na kraju nije provedeno.

S obzirom na promjenu nadležnosti i preustroj županijske građevinske inspekcije prema odredbama Zakona o gradnji tijekom studenoga 1999. godine Uprava za inspekcijske poslove pripremila je Program izvršenja inspekcijskih rješenja građevinske inspekcije u 2000. kojeg je Vlada prihvatila zaključkom još u prosincu 1999. Sporna građevina obuhvaćena je Programom te se sukladno tome očekuje njegova provedba prema predviđenoj dinamici u predstojećem razdoblju, kaže se na kraju odgovora. Napominje se, međutim, da županijske građevinske inspekcije nisu kontinuirano prisilno izvršavale rješenja o uklanjanju građevina te je nakon preustroja građevne inspekcije i u Područnoj jedinici u Zagrebu naslijeđen veliki broj izvršnih rješenja koja nisu provedena, i neće ih biti moguće u kratkom vremenskom razdoblju provesti.

J. Š.

HRVATSKI BRANITELJI

Stambeno zbrinjavanje udovica

Koncipirajući pitanje zastupnica Vesna Pusić (HNS) pozvala se na 1997. godinu i podatak ženske grupe »Apel« kada je bilo evidentirano 350 udovica poginulih branitelja koje nisu bile stambeno zbrinute. Zastupnicu Pusić interesiralo je koliko je od tih slučajeva do danas riješeno i koliko broj takvih slučajeva po evidenciji Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata još ostaje za rješavanje.

U odgovoru spomenutog Ministarstva kaže se da je od lipnja 1998. od početka rada Stambene komisije Ministarstva, stambeno zbrinuto do djelom stana 110 maloljetne djece poginulih, umrlih, nestalih ili zatočenih hrvatskih branitelja, 360 supruga poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, i dodijeljeno ukupno 590 stambenih kredita istoj kategoriji stradalnika, dakle suprugama i djeci poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja.

Na području RH ostalo je još neriješenih: 242 zahtjeva za dodjelu stana, no broj neriješenih varira od županije do županije (u Zagrebačkoj županiji ostale su neriješene 53 udovice, a u Bjelovarsko-bilogorskoj 5) te 405 zahtjeva za dodjelu stambenih kredita čija je namjena poboljšanje uvjeta stanovanja odnosno razlika kvadrata.

Više je razloga zbog kojih je unatoč dodijeljenih 360 stanova, još uvijek ostalo neriješenih 242 zahtjeva supruga poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja, a kao prvi se navodi činjenica da jedan dio gradova u pojedinim županijama nije poštovao obveze iz članka 26. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, koji se odnosi na dodjelu gradskog zemljišta opremljenog komunalnom infrastrukturom, te se iz tog razloga nisu dodjeljivali stanovi, odnosno kasni se s njihovom dodjelom.

Uz to, dio supruga koji je bio stambeno zbrinut dodjelom stanova kojim raspolaže Ministarstvo obrane, zbog sudskih postupaka bio je prisiljen zatražiti stambeno zbrinjavanje putem ovog Ministarstva. Treći razlog je povećan broj zahtjeva supruga poginulih, umrlih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja što je rezultiralo navedenim brojem nezbrinutih kategorija stradalnika.

J. Š.

Članovima obitelji stanovi prema Listi prvenstva za 1997. i 1998. godinu

Od 2770 stanova, koliko se u ovom času nalazi u gradnji i treba ih završiti 2000. godine, koliko ih se planira dodijeliti obiteljima poginulih branitelja – udovicama, odnosno roditeljima poginulih branitelja koji nisu bili oženjeni, zanimalo je Vesnu Pusić (HNS). Zatražila je također da joj se naznači i neki okvirni vremenski rok za takvo što.

Odgovor je stigao iz **Ministarstva hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata**.

Prema podacima Uprave za stanogradnju Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo, ukupno je u gradnji 2770 stanova, ali zbog smanjenja sredstava, osiguranih u proračunu tog ministarstva, oko 600 stanova, useljivo je bilo do ljeta (Šibenik, Solin, Metković, Zagreb, Slavonski Brod, Dubrovnik, Split, Osijek i Sinj). Sredstva koja ostaju na raspolaganju, u svrhu stambenog zbrinjavanja stradalnika Domovinskog rata, bit će dostatna za dovršetak dodatnih 700 stanova na području naše države, a koja su u ovom smislu u visokoj fazi izgradnje.

S ukupno 1300 stambenih jedinica zbrinut će se: roditelji, djeca i supruge poginulih, umrlih, zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja, svi HRVI od 100 do 70% tjelesnog oštećenja organizma, čiji se zahtjevi za dodjelu stana nalaze na Listi prvenstva za 1997. i 1998. godinu. Ukoliko nakon dodjele stanova najtežim kategorijama stradalnika Domovinskog rata, ostane stanova slobodnih za dodjelu, pristupit će se dodjeli stanova HRVI sa 60-postotnim i 50-postotnim oštećenjem organizma sukladno Listi prvenstva za 1999. godinu, kaže se na kraju odgovora.

J. Š.

KULTURA

Sudbina pokradene kulturne baštine iz Vukovara

Zastupnik u Zastupničkom domu Hrvatskog sabora, **Želimir Janjić (HSL)** postavio je pitanje **ministru kulture dr. Antunu Vujiću**, sukladno članku 187. Poslovnika Zastupničkog doma: **što Ministarstvo kulture poduzima da se vukovarsko blago vrati u Vukovar?**

Naime, arheološke iskopine nulte kategorije iz Vučedola, umjetnička zbirka Antuna Bauera i predmeti primijenjene umjetnosti iz povijesti istočne Slavonije, koji su do raspada bivše Jugoslavije bili izloženi u vukovarskom gradskom muzeju i Galeriji umjetnina, već 9 godina nalaze se u mraku Petrovaradinske tvrđave i de-poa Muzeja Vojvodine.

Tu su, odlukom Vlade Republike Srbije, doneseni u prosincu 1991. godine, nakon što su ih prethodno mjesec dana skupljali srpski arheolozi i muzeolozi iz snijegom prekrivenih ruševina dvorca Eltz, velebne

građevine iz 18. stoljeća u kojoj je bio smješten vukovarski muzej i zgrada Galerije.

Vukovarski je muzej imao 32 513 predmeta od prapovijesti do prve polovine 20. stoljeća, a od toga je Bauero-va zbirka sadržavala 1357 hrvatskih slika iz 19. i 20. stoljeća.

U odgovoru koji je na zastupničko pitanje uputilo **Ministarstvo kulture Republike Hrvatske** stoji kako se u postupku vraćanja kulturnih dobara otuđenih tijekom Domovinskog rata, pa i spomenutih umjetnina iz vukovarskog muzeja i Galerije umjetnina, potraživanje Ministarstva kulture i Ministarstva vanjskih poslova temelji na provedbi važećih konvencija i mnogostranih međunarodnih ugovora.

Njima se, uz nacionalno zakonodavstvo, reguliraju pitanja zaštite i vraćanja kulturnih dobara, a osobito Konvencijom za zaštitu kulturnih dobara u slučaju oružanih sukoba i Protokolom u svezi sa zabranom izvoza kulturnih dobara s okupiranih teritorija, te 2. protokolom Haaške konvencije.

Državna komisija za utvrđivanje ratne štete, osnovana na temelju Zakona o utvrđivanju ratne štete, uz Upute za primjenu tog Zakona, te Upute za primjenu Zakona o utvrđivanju ratne štete na spomenicima kulture na području Republike Hrvatske početkom srpnja 1993. godine imenovala je posebnu središnju Komisiju za popis i procjenu ratne štete na spomenicima kulture, kao i niz područnih i tematskih komisija u kojima je sudjelovalo 120 stručnjaka iz Ministarstva kulture i niza ustanova kulture.

Zasebna Komisija za popis i procjenu ratne štete na muzejskoj građi i Gradski muzej Vukovar pripremila je Izvješće o nestaloj, otuđenoj i uništenoj muzejskoj građi vukovarskog muzeja, koja se do danas dijelom nalazi u muzejima i arhivima Novog Sada i Beograda, prema podacima iz izvještaja o smještaju istih – Istraživačke komisije ICOM-a i Vijeća Europe u Hrvatskoj i u SR Jugoslaviji, 1994. i 1995. godine, o temi krađe pokretne kulturne baštine iz Vukovara i njihova donošenja u SR Jugoslaviju.

Ministarstvo kulture i Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske su tijekom rujna 1998. godine, prema Sporazumu o normalizaciji odnosa između Republike Hrvatske i SR Jugoslavije, dijela koji se odnosi na kulturu i buduću suradnju dviju zemalja, utvrdila potrebu postizanja dogovora

oko otvorenih pitanja precizne evidencije, a potom i povrata otuđenih kulturnih i umjetničkih dobara koja se nalaze na području SR Jugoslavije, a zatražili su i početak pregovora stručnih skupina ministarstava.

Do danas nije primljen odgovor na taj prijedlog, kao ni službeni zahtjev nadležnih ministarstava SR Jugoslavije.

Zaključak sa sjednice Vlade Republike Hrvatske od 12. listopada ove godine vezan je uz povrat kulturnih i drugih dobara otuđenih tijekom agresije na Republiku Hrvatsku, kao važan uvjet normalizacije odnosa među zemljama, a za čiju je provedbu zaduženo Ministarstvo kulture.

To će Ministarstvo putem bilateralnih pregovora obnoviti rad stručnih skupina o toj temi, te suradnju dviju zemalja uz posredovanje međunarodne zajednice, osobito s Međuvladinim komitetom za restituciju UNESCO-a, s ciljem što skorijeg povrata otuđenih pokretnih kulturnih dobara, stoji u odgovoru Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

I. K.

MIROVINSKO OSIGURANJE

Provođenje Zakona o konvalidaciji

Milan Đukić (SNS), zastupnik Zastupničkog doma uputio je Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave pitanje u **svezi s provođenjem Zakona o konvalidaciji**. Navedeno Ministarstvo je ustvrdilo da zastupničko pitanje ne spada u njegovo područje rada (o tome smo pisali u IHS-u broj 280 od 21. studenoga 2000.) te ga je prosljedilo **Ministarstvu rada i socijalne skrbi**, koje je dalo odgovor.

Na temelju Zakona o konvalidaciji i Uredbe za provođenje Zakona o konvalidaciji za upravno područje rada, zapošljavanja, mirovinskog i invalidskog osiguranja, doplatka za djecu, socijalne skrbi i zaštite vojnih i civilnih invalida rata Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje vodi postupak u svim županijama odnosno područnim službama gdje se nalazi podnositelj zahtjeva. Prema evidenciji Zavoda do 15. ožujka 2000. zaprimljeno je: 26.500 zahtjeva za nastavak isplate mirovina korisnicima kojima je bivši RFMIORH zbog okupacije dijela Republike Hrvatske obustavio isplatu mirovina, 12.400 zahtjeva za konvalidaciju rješenja parafonda o priznatom pravu i zahtjeva

za priznanje prava na mirovinu te 25.860 zahtjeva za konvalidaciju mirovinskog staža. Podneseno je i 3.762 zahtjeva za priznanje prava na doplatu za djecu.

Neriješeni zahtjevi posljedica su činjenice da osiguranici podnose zahtjeve za ostvarivanje prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja bez ikakvih dokaza o mirovinskom stažu, a često i bez osobnih dokumenata. Stoga je Zavod prisiljen, ne samo utvrđivati mirovinski staž i ostvarene plaće, već i upis u knjige rođenih, umrlih i vjenčanih a to su sve činjenice o kojima ovisi stjecanje prava na mirovinu.

Stranke se na pozive za kompletiranje spisa uopće ne odazivaju ili se odazivaju sa zakašnjenjem, jer ne staju na adresi prijavljenog boravišta i prebivališta, što utječe na trajanje postupka. Isto tako pri utvrđivanju mirovinskog staža, problem je i činjenica što obveznici plaćanja doprinosa nisu više aktivni, a ako i jesu nemaju podataka o zaposlenicima jer su podaci uslijed ratnih razaranja uništeni. Posao otežava i činjenica da poslodavci nisu uopće osiguravali zaposlenike ili su izdane lažne potvrde o zaposlenju ili trajanju zaposlenja. Unatoč prijavljenom prebivalištu i boravištu na području Republike Hrvatske utvrđeno je da korisnici žive u drugim državama gdje imaju stalno zaposlenje, što isključuje isplatu mirovine, pa im se u tom slučaju isplaćuju dvostruke mirovine i to u RH i u SRJ prema Uredbi Vlade Srbije, na što također nemaju pravo.

Kada je riječ o Zakonu o konvalidaciji i Uredbi za provođenje Zakona o konvalidaciji za upravno područje rada, zapošljavanja, mirovinskog i invalidskog osiguranja, doplatka za djecu, socijalne skrbi i zaštite vojnih i civilnih invalida rata Ministarstvo rada i socijalne skrbi obavlja reviziju rješenja županijskih ureda za rad, zdravstvo i socijalnu skrb te rješava žalbe izjavljene na njihova rješenja. Prava se utvrđuju na temelju činjeničnog stanja utvrđenog kod nastanka konvalidiranog akta, očevidnika i upisnika tijela koje je donijelo akt te drugih pismenih dokaznih sredstava kao i izjava svjedoka, a u postupku propisanom Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata odnosno Zakona o općem upravnom postupku. Pri tome je Ministarstvo naglasilo da prava utvrđena Zakonom o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata ne mogu ostvariti osobe koje su u Domovinskom ratu oštećene organizma dobile kao pripadnici, pomagači

ili suradnici neprijateljskih vojnih i paravojnih formacija.

Do sada je na temelju Zakona o konvalidaciji i Uredbe riješeno u revizijskom i žalbenom postupku šest predmeta obiteljske invalidnine iza poginule osobe i pet predmeta osobne invalidnine, dok je jedan predmet obiteljske invalidnine u postupku rješavanja. Također su riješena tri predmeta obiteljske invalidnine iza poginule civilne osobe ili umrle kao ratni vojni invalid iz II. svjetskog rata.

Naglašeno je i da nadležni županijski uredi za rad, zdravstvo i socijalnu skrb i Ministarstvo rada i socijalne skrbi rješavaju o pravima velikog broja povratnika u Republiku Hrvatsku, koji su od ranije prava ostvarili po propisima bivše SFRJ.

Osobe koje su radile na područjima koja su bila pod zaštitom ili upravom Ujedinjenih naroda, a kojima nisu zaključene radne knjižice, po propisima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje ne mogu se prijaviti u evidenciju. Radne knjižice ovih osoba nalaze se u Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje radi priznavanja staža osiguranja i nakon donošenja rješenja mogu se prijaviti na evidenciju. Sličan je problem i s osobama koje su radile u republikama bivše Jugoslavije, a vratile su se u RH s nezaključenim radnim knjižicama. Spomenuto rješenje obvezno je priložiti da bi se prigodom utvrđivanja trajanja prava na novčanu naknadu uračunalo i razdoblje osiguranja od 1991. do 1997. ostvareno kod pravnih osoba na području koje je bilo pod zaštitom ili upravom Ujedinjenih naroda, pojašnjava Ministarstvo.

Na kraju je zaključeno da se Zakon o konvalidaciji provodi na kvalitetan način, uz navedene poteškoće koje su na strani podnositelja zahtjeva, bez kršenja ljudskih prava.

M. S.

OBNOVA

Povrat vlastitih sredstava uložениh u obnovu

Zastupnik **Želimir Janjić (HSL)** postavio je dva pitanja vezana za obnovu u Vukovarsko-srijemskoj županiji. **U prvom pitanju traži da se pojasne prava građana koji su prije nekoliko godina dobili rješenja (I. – III. kategorije) i sami financirali obnovu. Traži da se odgovori na pitanje kako će ostvariti povrat uložениh sredstava. U drugom pitanju zastupnik Janjić zanima se za odgovor,**

kome se trebaju obratiti oni građani koji imaju rješenje o IV. kategoriji oštećenja, kako bi konačno ušli u program obnove.

Na navedena pitanja odgovorilo je nadležno **Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo.**

Sukladno odredbama Zakona o obnovi (»Narodne novine«, brojevi 24/96., 54/96., 87/96. i 57/96., dalje u tekstu: Zakon) vlasnici u ratu oštećenih ili uništenih stambenih zgrada podnose zahtjev za obnovu ili popravak putem općinskih ili gradskih poglavarstava županijskom uredu nadležnom za poslove obnove. Županijski ured nadležan za poslove obnove, na temelju činjenica utvrđenih u provedenom postupku, donosi rješenje o osnovanosti zahtjeva. Primjerak rješenja dostavlja se Upravi za obnovu Ministarstva za javne radove, obnovu i graditeljstvo radi izvršenja istoga, odnosno radi isplate sredstava. Dinamika isplate sredstava ovisi o raspoloživim sredstvima državnog proračuna, a provodi se sukladno Pravilniku o prioritetima obnove i potpori za opremanje (»Narodne novine«, broj 68/00, dalje u tekstu: Pravilnik).

Korisnici kojima je pravomoćnim rješenjem utvrđeno pravo na isplatu, odnosno povrat vlastitih sredstava uložениh u obnovu obavijest o isplati sredstava dobit će putem Hrvatske poštanske banke u mjestu prebivališta.

Vlasnici u ratu oštećenih stambenih zgrada IV. do VI. stupnja oštećenja, sukladno odredbama Zakona, ostvaruju pravo na obnovu istih sredstvima državnog proračuna u organizaciji ovoga Ministarstva, odnosno organiziranu obnovu. Evidenciju korisnika prava na organiziranu obnovu vodi Uprava za obnovu na temelju rješenja o pravu na obnovu izdanih od županijskih ureda nadležnih za poslove obnove. Popis korisnika organizirane obnove izrađuje se na temelju rješenja o pravu na obnovu i prioriteta utvrđenih Pravilnikom. Sukladno ovom Pravilniku prednost u izvođenju radova organizirane obnove imaju vlasnici oštećenih objekata/korisnici prava koji su privremeno stambeno zbrinuti u organizaciji Uprave za prognanike, povratnike i izbjeglice ovoga Ministarstva u hotelskim objektima ili u objektima kolektivnog smještaja (prognanička naseља, domovi i dr.).

S područja Vukovarsko-srijemske županije u evidenciji Uprave za prognanike trenutno je još oko 18 000 osoba u statusu prognanika. Na svim njihovim u ratu oštećenim objektima,

prema raspoloživim sredstvima državnog proračuna, nije bilo moguće započeti s radovima obnove.

Korisnicima prava koji ostvaruju prioritet u izvođenju radova obnove obraćaju se ovlaštene projektantske službe u svrhu izrade potrebne projektne dokumentacije za obnovu ili sanaciju objekta, temeljem koje izvoditelji izvode radove obnove, a po prethodnoj suglasnosti korisnika prava na izradenu uputu i način sanacije.

Korisnici prava kojima je pravomoćnim rješenjem županijskog ureda nadležnog za poslove obnove utvrđeno pravo na obnovu sredstvima državnog proračuna u organizaciji ovoga Ministarstva, a radovi obnove nisu započeli u ovoj godini, obuhvatit će se programom obnove 2001. godine, a ovo Ministarstvo će ih obavijestiti o vremenu početka radova.

V. Ž.

OBRAZOVANJE

Američka visoka škola za management u Dubrovniku

Zastupnica u Zastupničkom domu **Dubravka Šuica (HDZ)** shodno informaciji da bi uskoro moglo doći do prekida Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Rochester Institute of Technology, postavila je pitanje **hoće li to značiti prestanak djelovanja Američke visoke škole za management u Dubrovniku te koji su razlozi za takvu odluku?**

Na navedeno pitanje **Vlada Republike Hrvatske** dala je slijedeći odgovor.

Ministarstvo znanosti i tehnologije želi s Visokom školom za management i tehnologiju (ACMT) sklopiti, a ne raskinuti ugovor kojim bi bile određene međusobne obveze. Takav ugovor ovog časa ne postoji ni s Ministarstvom znanosti i tehnologije, a niti s Vladom. Postoji Ugovor AGMT-a i Veleučilišta u Dubrovniku preko kojeg je ACMT primio od Ministarstva znanosti i tehnologije, za prve dvije generacije, od 1997. do 1999. godine, potporu preko šest milijuna kuna. U studenome 1999. godine je Dodatkom ugovora, između Veleučilišta i ACMT-a potpora od tri milijuna kuna godišnje produžena na još četiri i pol generacije, tj. do akademske 2003/04. godine. U pitanju je više od 14 milijuna kuna (1.687.500 USD), koje Ministarstvo znanosti i tehnologije želi barem djelomično kompenzirati povećanjem školarine

koja sada iznosi 4.000 USD godišnje po studentu. Razmatraju se razni modeli kako garantirati ACMT-u da ne bude na gubitku nego da se dalje širi. Zajednički usvojeni model mora biti predmet ugovora s Ministarstvom znanosti i tehnologije, koje osigurava financijska sredstva. Takav ugovor omogućit će prisustvo ACMT-a u Dubrovniku i poslije 2004. godine.

M. S.

Financiranje projekata u srednjim i osnovnim školama Međimurske županije

Na zastupničko pitanje zastupnika u Županijskom domu mr. **Vladimira Mesarića (KDM)** »hoće li Ministarstvo prosvjete i športa u Proračunu za 2001. godinu ispraviti nepravdu načinjenu prema osnovnoškolskom i srednjoškolskom obrazovanju u Međimurskoj županiji i financirati i sufinancirati započete projekte, odnosno započeti nove jer bi se time, djelomično, ublažile negativne posljedice zapostavljanja te županije« – odgovorilo je **Ministarstvo prosvjete i športa**. Mišljenja je da u 2000. godini Međimurska županija u izdvajanju sredstava za kapitalne projekte u školstvu nije stavljena u neravnopravni položaj. U 2000. godini iz Državnog proračuna Republike Hrvatske osigurano je 4.223.773,00 kn (sredstva državnog proračuna + iskazani dugovi iz 1999. godine) ili 3,65% od ukupno izdvojenih sredstava za kapitalne projekte u školstvu Republike Hrvatske za 2000. godinu (149.162.415,95 kn).

Istovremeno mjereno opsegom djelatnosti (broj odjela, učenika i zgrada) Međimurska županija predstavlja 2,87 posto osnovnog ili 2,19 posto ukupnog srednjeg školstva Republike Hrvatske. Ovi pokazatelji potvrđuju da je za Međimursku županiju izdvojeno prosječno više nego za cjelokupnu Republiku Hrvatsku, navodi se u odgovoru.

U 2001. godini Ministarstvo prosvjete i športa predložilo je povećanje sredstava za Međimursku županiju u ukupnom iznosu 10.737.000,00 kn, za OŠ Selnica – izgradnja športske dvorane – 3.737.000,00 kn, OŠ M. Središće – izgradnja športske dvorane – 4.000.000,00 kn, OŠ Kuršanec – rekonstrukcija starog dijela škole – 500.000,00 kn, OŠ Draškovec – izgradnja športske dvorane – 1.000.000,00 kn, SŠ Prelog – rekonstrukcija zgrade – 500.000,00 kn, Gospodarska

škola Čakovec – adaptacija i uređenje prostora – 1.000.000,00 kn.

Proizlazi da je Ministarstvo prosvjete i športa za 2001. godinu predložilo povećanje sredstava za kapitalne projekte u školstvu Međimurske županije indeksom 254, što je bitno povećanje u odnosu na 2000. godinu što će omogućiti značajnije rješavanje kapitalnih ulaganja u školstvu Međimurske županije. Stvarno izdvajanje sredstava za 2001. godinu ovisi o odlukama Hrvatskog sabora koje se odnose na Državni proračun Republike Hrvatske 2001. godine.

POMORSTVO, PROMET I VEZE

Riječka luka – uloga i značaj

Zastupnik **Zlatko Komadina**, postavio je pitanje koje se odnosi na riječku luku i njenu ulogu i značaj u hrvatskom lučkom sustavu. U svezi s time Ministarstvo pomorstva, prometa i veza, u svom odgovoru navodi da je Riječka luka od osobitog gospodarskog interesa za Republiku Hrvatsku. Osiguravaju se sredstva u Proračunu Republike Hrvatske za modernizaciju lučke podgradnje i nadgradnje čime se podiže konkurentna sposobnost luke; osiguravaju se sredstva za poticaj prometa lukama čime se sufinancira održavanje tjednog brodskega feeder servisa između hrvatskih luka Rijeke i Ploča sa središnjim kontejnerskim lukama na Mediteranu – Gioia Tauro i Malta; završen je proces dodjele prvenstva koncesije i dosljedno primjenjuje ulazak stranih investitora u riječku luku te se ulaže u cestovnu i željezničku infrastrukturu na koridoru Vb.

Što se tiče prometnog značenja Riječkog prometnog cestovnog čvora (RPCČ) u okviru cestovne mreže i ukupnog prometnog sustava Republike Hrvatske, Ministarstvo ističe da je zbog prometnog opterećenja (u ljetnoj sezoni prelazi 20.000 vozila na dan) što stvara nedopustive ekološke i urbane probleme, određen planinski prioritet za početni Primorski dio Jadranske autoceste Rupa–Jušići – obilaznicom – Orehovic–Križišće–Senj–Žuta Lokva.

Kao prvi prioritet Ministarstvo ističe neizgrađeni istočni dio obilaznice Orehovica–Bakar–Križišće sa spojnicom do čvora Šmrika na Jadranskoj magistrali s vezom na Krčki most, te da je u izradi četverogodišnji (srednjeročni) »program

održavanja i građenja javnih cesta u Republici Hrvatskoj od 2001. do 2004. godine« u kojem se predlaže – dovršenje autoceste Rijeka–Karlovac; izgradnja istočnog dijela obilaznice Rijeka Orešnica–Bakar–Križišće; početak izgradnje na dionici Rupa–Jušići.

U odgovoru Ministarstva stoji da će ovaj četverogodišnji Program donijeti Vlada RH do kraja 2000. godine.

Ujedno se predlaže i nova organizacija cestovne službe u Republici Hrvatskoj sa formiranjem dioničkog društva »Hrvatske autoceste« koja će za podsustav cesta visoke razine usluge osigurati novo autonomno financiranje (iz cestarina, postotka u cijeni motornih goriva i kredita), te organizirati izgradnju i održavanje autocesta u skladu s prioritetima iz četverogodišnjeg Programa, stoji u odgovoru koji je uputio ministar pomorstva, prometa i veza mr. Alojz Tušek.

M. P.

PRAVOSUDE

Zatraženo izvješće od Vrhovnog suda Hrvatske

U svezi s pitanjem koje je postavila zastupnica Zastupničkog doma **Milanka Opačić (SDP)**, a koje se odnosilo na rad Vrhovnog suda Republike Hrvatske, kratko je odgovorilo **Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave**, da su njegove ovlasti u odnosu na sudove propisane odlukom 42. Zakona o sudovima. A u okvirima tih ovlaštenja, kaže se, ministar spomenutog ministarstva zatražio je izvješće od Vrhovnog suda Hrvatske o razlozima neodlučivanja o upitnim predmetima unutar zakonskih rokova te će poduzeti mjere za koje je Zakonom o sudovima ovlašten.

J. Š.

Predmet u Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu

Na zastupničko pitanje **Marije Bajt (HDZ)**, zastupnice u Zastupničkom domu u svezi s podnesenom **kaznenom prijavom Udruge »Hrvatski domobran«** protiv nekoliko hrvatskih građana da su počinili kazneno djelo ratnog zločina za vrijeme i neposredno poslije Drugog svjetskog rata, odgovor je dalo **Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave**, temeljem podataka pribavljenih putem Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Tijekom rada na predmetnoj kaznenoj prijavi Županijsko državno

odvjetništvo u Zagrebu stavilo je zahtjev Komisiji za utvrđivanje žrtava rata i poraća Hrvatskog sabora kojim se traži dostava podataka vezanih za identitet »strijeljanih zarobljenika«, te eventualnih civilnih žrtava čije je stradavanje vezano za bojevo djelovanje 4. i 13. brigade NOV-a. Pored toga ostvarena je suradnja s »Nacionalnom i sveučilišnom bibliotekom« i »Hrvatskim državnim arhivom« u okviru koje je obavljen pregled memoarske građe, kao i zbirke dokumenata koji se nalaze u riznici biblioteke, a isti su sadržajno vezani kako za predmetna događanja tako i za prijavljene osobe. Također je bilo nužno obaviti pregled matičnih knjiga, kako bi se što konkretnije utvrdio identitet osoba stradalih i likvidiranih uslijed djelovanja navedenih brigada NOV-a, te samih prijavljenih osoba.

Nadalje, djelatnici Odjela ratnih zločina i terorizma MUP-a RH sukcesivno su obrađivali zahtjev za prikupljanjem potrebnih obavijesti, te je obavljen razgovor s nizom osoba koje su mogle pružiti relevantna saznanja.

Pregledana je i izdvojena značajna zbirka novinskih članaka objavljenih u medijima u vremenu od 1989. do 1990. godine, a na temu »Jazovka«, »Sošice«, »Žumberak« i sl. i to posredstvom Odjela dokumentacije novinske kuće »Vjesnik«.

Navedenim aktivnostima prikupljen je opsežan materijal od oko 2.000 stranica kao osnove za pokretanje istražnog postupka pred sudom, a što je 18. 5. 2000. godine rezultiralo zahtjevom za provođenje hitnih istražnih radnji Županijskom sudu u Zagrebu, te je između ostalog predloženo da se na okolnosti predmetnih događaja ispita veći broj svjedoka.

Istražni sudac Županijskog suda u Zagrebu nakon provedenih istražnih radnji predmet je dostavio 13. rujna 2000. godine Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu na odluku.

Radi se o opsežnom i složenom predmetu na kojem je u dosadašnjem radu uloženo mnogo vremena i truda, stoji u odgovoru.

Đ. K.

Odgovornost za kaznena i krivična djela u »Županijskoj banci«

Što se poduzima protiv 42 osobe koje se terete za 104 prekršajna i kaznena djela u »Županijskoj banci«, koja je u stečaju i u vezanim tvrtkama, a što su, nakon provedene istra-

ge, utvrdile **financijska i krim-policija još prije godinu dana**, upitao je ministra pravosuđa, uprave i lokalne samouprave zastupnik Zastupničkog doma **Želimir Janjić (HSL)**.

Do danas, naime, nije poznato je li što konkretno poduzeto ili nalazi još uvijek stoje u ladicama.

U Županijskoj posavini iščekuje da se definitivno utvrdi odgovornost i sankcionira pljačka i kriminal u gospodarstvu toga kraja.

Iz Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave upućen je odgovor na navedeno pitanje, a u kojemu stoji kako se u Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu vodi postupak protiv likvidatora-blagajnika »Županijske banke« d.d. Poslovnica Zagreb, zbog kaznenih djela zloporabe položaja i ovlasti i krivotvorenja službene isprave, a protiv te se osobe vodi i istraga.

Županijskom državnom odvjetništvu u Vukovaru tijekom 2000. godine Financijska policija, Postaja financijske policije za Županiju Vukovarsko-srijemsku podnijela je više kaznenih prijava protiv odgovornih osoba iz »Županijske banke« d.d. Županja, i to kako slijedi;

1. Kaznenu prijavu protiv Zdravka Lešića i dr. (31 osoba) zbog kaznenih djela zloporabe položaja i ovlasti. Nakon obrade kaznenog predmeta podnijet je zahtjev za provođenje istrage protiv I – V okrivljenika (svi članovi Uprave »Županijske banke« d.d.) zbog kaznenog djela zloporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju.

Ostali prijavljeni ovom kaznenom prijavom su odgovorne osobe u pojedinim poduzećima, koji su kupili dionice III i IV misije »Županijske banke« d.d. Županja. U ovom predmetu ispitanici su svi okrivljenici osim jednoga (zbog bolesti spriječen da pristupi sudu), predloženi su svjedoci, a sud je naredio knjigovodstveno vještačenje koje još nije dovršeno.

2. Kaznenu prijavu protiv Janje Jožanović, Adama Filipovića, Ive Miškovića i Gorana Lastavice zbog kaznenih djela zloporabe položaja i ovlasti. Protiv istih podnijet je zahtjev za provođenje istrage jer su kao rukovodeći ljudi u tvrtki »Domil« iskoristili svoj položaj te otkupili dionice te tvrtke, a iste dionice su otplaćivane iz sredstava tvrtke »Domil« tako da su za sebe ostvarili korist od 10.623.276,30 kuna. Do sada su ispitanici svi okrivljenici.

3. Kaznenu prijavu protiv Adama Filipovića, Antuna Džinića, Ivanke Džinić i Petra Džinića zbog kaznenih djela zloporabe položaja i ovlasti.

Protiv istih podnijet je zahtjev za provođenje istrage jer su prilikom prodaje dionica poduzeća »Mednik« i dionica poduzeća »Džinić« iskoristili svoj položaj i za sebe ostvarili znatnu imovinsku korist. Ispitani su svi okrivljenici i neki svjedoci, a istraga još nije dovršena.

4. Kaznenu prijavu protiv Antuna Lešića zbog kaznenih djela zloporabe položaja i ovlasti. Protiv istog podnijet je zahtjev za provođenje istrage jer je kao direktor poduzeća »Jedinstvo« d.d. Županja iskoristio svoj položaj i pribavio za sebe imovinsku korist od 542.870,00 kuna.

5. Kaznenu prijavu protiv Ivana Didovića i Josipa Juzbašića zbog kaznenog djela nesavjesnog rada u službi. Protiv istih podignut je optužni prijedlog s prijedlogom za izdavanje kaznenog naloga u visini od po 30 dnevnih dohodaka. Općinski sud u Županji izdao je predloženi kazneni nalog, protiv istog su okrivljenici podnijeli prigovor, pa je u ovom predmetu zakazana glavna rasprava.

6. Kaznenu prijavu protiv Zdravka Lešića, Ivana Didovića, Marije Vujić, Ivana Vukovića i Đurđice Dominković (svi članovi Uprave »Županijske banke«) zbog kaznenog djela sklapanja štetnog ugovora, te Antuna Dekanovića, predsjednika Uprave »SON-UGO-COR« zbog kaznenog djela zloporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju. Protiv I-V prijavljenih članova Uprave »Županijske banke« d.d. kaznena prijava je odbačena jer nije bilo dokaza da su osumnjičeni počinili ovo kazneno djelo dok kaznena prijava protiv Antuna Dekanovića nije rješenja iz razloga što su od HBOR-a zatraženi podaci u svezi korištenja kredita koji je odobren ovoj tvrtki, a ti podaci još nisu dostavljeni.

7. Kaznenu prijavu protiv članova Uprave »Županijske banke« d.d. (osobe kao pod točkom 6.), zbog kaznenog djela nesavjesnog gospodarskog poslovanja jer su na sjednici Uprave »Županijske banke« d.d. 20. siječnja 1997. godine odobrili tvrtki »Džinić« d.o.o. kredit u iznosu od 5.950.000,00 kuna iako je korisnik kredita u to vrijeme imao prema ovoj banci nepodmirene obveze, tako da mu nisu mogli odobriti nove usluge dok ne izmiri postojeće obveze. Povodom ove kaznene prijave podnesen je Odjelu kriminalističke policije Vinkovci PU Vukovarsko-srijemske zahtjev za prikupljanje potrebnih obavijesti.

I. K.

RATNA ŠTETA

Čeka se donošenje odgovarajućih propisa

Na zastupničko pitanje **Želimira Janjića (HSLŠ)**, zastupnika u Zastupničkom domu, a u vezi s obeštećenjima građana Vukovarsko-srijemske županije za oduzeta motorna vozila i plovila tijekom Domovinskog rata odgovor je poslalo **Ministarstvo obrane**.

Njime se izvještava da je u skladu s člankom 50. Zakona o službi u oružanim snagama Republike Hrvatske o zahtjevu oštećenika da mu Republika Hrvatska nadoknadi štetu odlučuje nadležni sud. Prije nego što protiv Republike Hrvatske podnese tužbu, oštećenik je obavezan podnijeti odštetni zahtjev izvan spora Državnom pravobraniteljstvu Republike Hrvatske.

Ako odštetni zahtjev ne bude usvojen u cijelosti ili se o istom ne donese odluka u roku od tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, oštećenik može podnijeti tužbu nadležnom sudu.

Želimo skrenuti pozornost da se u postupku obeštećenja izvan spora može sklopiti izvansudska nagodba.

Svi zahtjevi podneseni Ministarstvu obrane evidentirani su Tehničko-opskrbnoj upravi Sektora za opremanje i nabavu. Međutim, kao i u slučaju prekinutih sudskih postupaka, još uvijek se čeka donošenje odgovarajućih zakonskih propisa po kojima će se nadoknađivati štete uzrokovane od pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata. Naime, tek po okončanju tog postupka moći će se utvrditi modaliteti rješavanja predmetne problematike.

U tijeku rada na predmetnoj kaznenoj prijavi Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu stavilo je zahtjev Komisiji za utvrđivanje žrtava rata i poraća Hrvatskog sabora kojim se traži dostava podataka vezanih za identitet »strijeljenih zarobljenika«, te eventualnih civilnih žrtava čije je stradavanje vezano za bojevno djelovanje 4. i 13. brigade NOV-a. Pored toga ostvarena je suradnja s »Nacionalnom i sveučilišnom bibliotekom« i »Hrvatskim državnim arhivom« u okviru koje je obavljen pregled memoarske građe, kao i zbirke dokumenata koji se nalaze u riznici biblioteke, a isti su sadržajno vezani kako za predmetna događanja tako i za prijavljene osobe. Također je bilo

nužno obaviti pregled matičnih knjiga, kako bi se što konkretnije utvrdio identitet osoba stradalih i likvidiranih uslijed djelovanja navedenih brigada NOV-a, te samih prijavljenih osoba.

Nadalje, djelatnici Odjela ratnih zločina i terorizma MUP-a RH sukcesivno su obrađivali zahtjev za prikupljanjem potrebnih obavijesti, te je obavljen razgovor s nizom osoba koje su mogle pružiti relevantna saznanja.

Pregledana je i izdvojena značajna zbirka novinskih članaka objavljenih u medijima u vremenu od 1989. do 1990. godine, a na temu »Jazovka«, »Sošice«, »Žumberak« i sl. i to posredstvom Odjela dokumentacije novinske kuće »Vjesnik«.

Navedenim aktivnostima prikupljen je opsežan materijal od oko 2.000 stranica kao osnova za pokretanje istražnog postupka pred sudom, a što je 18. 5. 2000. godine rezultiralo zahtjevom za provođenje hitnih istražnih radnji Županijskom sudu u Zagrebu, te je između ostalog predloženo da se na okolnosti predmetnih događanja ispita veći broj svjedoka.

Istražni sudac Županijskog suda u Zagrebu nakon provedenih istražnih radnji predmet je dostavio 13. rujna 2000. godine Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu na odluku.

Radi se o opsežnom i složenom predmetu na kojem je u dosadašnjem radu uloženo mnogo vremena i truda, stoji u odgovoru.

D. K.

STANDARDI

Kakvoća tekućih naftnih goriva

U svezi s hrvatskim standardima o dopuštenoj količini sumpora u gorivima, posebice u odnosu na dopuštene standarde u Sloveniji zastupnik Zastupničkog doma Ivica Tafra (HDZ) pozvao se na učestale napise u medijima o tzv. nečistom gorivu koje se prodaje na benzinskim pumpama. Zanima ga misli li Vlada po tom pitanju nešto poduzeti?

Odgovarajući na pitanje **Vlada** se pozvala na Uredbu o standardima kakvoće tekućih naftnih goriva i Uredbu o izmjenama i dopunama iste. Odredbe Uredbe primjenjuju se na sljedeća tekuća naftna goriva: bezolovne motorne benzine, motorne benzine s olovom, petrolej za loženje, petrolej za rasvjetu, dizelska goriva i loživa ulja (ekstra lako, lako specijal-

no, lako, srednje, teško i ekstra teško).

U nastavku odgovora preciziraju se granične vrijednosti količine ukupnog sumpora, olova i benzena u bezolovnim motornim benzinima – ukupno je sumpora 0,05 masenih postotaka (% m/m), olova 0,013 grama po litri (g/l), a benzena 5,00 volumnih postotaka (% v/v) (članak 5.). Izuzetno u bezolovnim motornim benzinima proizvedenim u Hrvatskoj granična vrijednost količine ukupnog sumpora iznosi 0,10% m/m do 1. srpnja 2002. (članak 7.). Kada je u pitanju motorni benzin s olovom granične vrijednosti ukupnog sumpora iznosi 0,05 m/m, olova 0,15 g/l, benzena 5,0 % v/v (članak 8.), a samo izuzetno za takav benzin proizveden u Hrvatskoj vrijednost ukupnog sumpora iznosi 0,10 % m/m odnosno 0,5 g/l olova i sve to do 1. srpnja 2002. godine.

Granična vrijednost ukupnog sumpora u dizelskim gorivima je najviše 0,05 % m/m (članak 12.), a izuzetno za takvo gorivo proizvedeno u Hrvatskoj 0,5% m/m do 31. prosinca 1999. i 0,3% m/m od 1. siječnja 2000. do 1. srpnja 2002. godine. Izuzetno u dizelskim gorivima proizvedenim u Hrvatskoj sadržaj vode je najviše 500 mg/kg do 1. srpnja 2002. (članak 14.).

Najzad, granična vrijednost količine ukupnog sumpora u loživom ulju ekstra lakom iznosi 0,2% m/m, a u lakom, lakom specijalnom, srednjem, teškom i ekstra teškom loživom ulju 1,0% m/m (članak 16). Izuzetno ta granična vrijednost u loživim uljima proizvedenim u Hrvatskoj kod ekstra lakog ulja iznosila je 0,5% m/m do 31. prosinca 1999. i 0,3% m/m od 1. siječnja 2000. do 1. srpnja 2002., a do 1. srpnja 2002. godine kod lako specijalnog ulja 1,5% m/m, kod lakog 2,0% m/m odnosno srednjeg 3,0% m/m i teškog 4,0% m/m.

U Republici Sloveniji na snazi je Odredba prema kojoj granične vrijednosti količine ukupnog sumpora, olova i benzena u bezolovnim motornim benzinima iznose: ukupnog sumpora 0,05% m/m, olova 0,13 g/l i benzena 5,00 % v/v. Istodobno granična vrijednost količine ukupnog sumpora, olova i benzena u motornom benzinu s olovom su: ukupnog sumpora 0,05 % m/m, olova 0,15 g/l, benzena 5,0 % v/v. Granična vrijednost ukupnog sumpora u dizelskim gorivima od 1. siječnja 2000. je najviše 0,05 % m/m dok u loživom ulju ekstra lakom ta granična vrijednost iznosi 0,2% m/m.

Iz iznesenih podataka vidljivo je, da Republika Hrvatska i Republika Slovenija imaju na snazi jednake standarde kakvoće tekućih naftnih goriva. Vlada podvlači da je u Hrvatskoj primjena tih propisa, člancima 7., 10., 14., i 18., odgođena do 1. srpnja 2002. Međutim, Uredbom o izmjenama i dopunama Uredbe o standardima kakvoće tekućih naftnih goriva, određeno je da se članci 7., 10., 14. i 18. brišu od dana kada RH postane članica Svjetske trgovinske organizacije, kaže se na kraju Vladina odgovora.

J. Š.

TELEKOMUNIKACIJE

Mijenjat će se visina naknade telekomunikacijskih usluga

Na zastupničko pitanje **Vlade Jukića (HSP)**, zastupnika u Zastupničkom domu u svezi s **iznosom naknade za pružanje tržišnih telekomunikacijskih usluga putem terminalne opreme** odgovor je dalo **Ministarstvo pomorstva, prometa i veza**.

Sukladno Zakonu o telekomunikacijama («Narodne novine», brojevi 76/99. i 128/99.) propisano je da pravne i fizičke osobe koje sukladno članku 29. stavak 2. Zakona podnesu pisanu prijavu, na temelju koje se stječe pravo pružanja tržišnih telekomunikacijskih usluga iz članka 27. stavak 1. točka 2. plaćaju naknadu propisanu Pravilnikom o visini naknade za obavljanje telekomunikacijskih usluga i drugih telekomunikacijskih djelatnosti i načinu plaćanja («Narodne novine», broj 97/99, 115/99, 22/00, 26/00 i 42/00).

Iz navedenoga je razvidno da se navedena naknada ne odnosi samo na davatelje usluga pristupa internetu (ISP), već na sve davatelje tržišnih telekomunikacijskih usluga.

U izradi je novi zakon o telekomunikacijama koji će između ostaloga uvažavati nagli razvoj telekomunikacijskih usluga, od kojih je jedna i pružanje pristupa INTERNETU (ISP), što će nužno uzrokovati i promjenu visine naknade iz navedenoga pravilnika, te će se voditi briga da navedena naknada, bude usklađena s razvojem telekomunikacijskih usluga, pa tako i s poticanjem razvoja tržišnih telekomunikacijskih usluga, napominje se u odgovoru.

Đ. K.

UNUTARNJI POSLOVI

Preventivno djelovanje hrvatske policije

Zdenka Babić-Petričević (HDZ), zastupnica Zastupničkog doma Hrvatskoga sabora, postavila je pitanje ministru unutarnjih poslova, Šimi Lučinu.

Zastupnica je kazala kako je stanje kriminaliteta, u razdoblju od siječnja do kolovoza ove godine, u usporedbi s prošlom godinom sljedeće: ukupnih kaznenih djela u 1999. godini bilo je 37.000, a u 2000. godini za 8 mjeseci 42.800; krađa motornih vozila je 1200 za 1999. godinu, a za 2000. je 700; razbojništava prošle godine 360, ove godine 460; teške krađe 10.000 prošle godine, a ove godine 12.500; kaznenih djela u gospodarstvu 6.200, a za 8 mjeseci ove godine 7.000; poginulih u prometu 50 više od prošle godine; broj ilegalnih ulazaka u državu je povećan; porast kaznenih djela u odnosu na prošlu godinu između 15–20 posto; a krzna odgovornosti su požari negdje oko 8.342.

Upitala je zašto je zakazalo preventivno djelovanje policije.

Iz Ministarstva unutarnjih poslova upućen je pismeni odgovor na postavljeno pitanje u kojemu se navodi da je tijekom 1999. godine Ministarstvo otkrilo i prijavilo 58.190 kaznenih djela, što je u usporedbi s prethodnom godinom bilo povećanje broja otkrivenih prijavljenih kaznenih djela za 3,72 posto, a tijekom prvih devet mjeseci ove godine Ministarstvo je otkrilo i prijavilo 50.229 kaznenih djela, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je otkriveno i prijavljeno 43.142 kaznena djela, povećanje broja otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela za 16,4 posto; tijekom 1999. godine otuđeno je 1848 motornih vozila, što je u odnosu na prethodnu godinu, kada je otuđeno 1678 motornih vozila povećanje broja otuđenih motornih vozila za 10,13 posto, a tijekom prvih devet mjeseci ove godine otuđeno je 1951 motorno vozilo, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je otuđeno 1366 motornih vozila, povećanje broja otuđenih motornih vozila za 42,8 posto.

Tijekom 1999. godine evidentirana su 622 kaznena djela razbojništava, što je u usporedbi s prethodnom godinom bilo smanjenje broja evidentiranih kaznenih djela razbojništava za 9,8 posto, a tijekom prvih devet

mjeseci ove godine evidentirano je 508 kaznenih djela razbojništava, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine kada je evidentirano 414 ovih kaznenih djela, povećanje broja otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela razbojništava za 22,7 posto.

Tijekom 1999. godine evidentirano je 15.759 kaznenih djela teških krađa, što je u usporedbi s prethodnom godinom bilo smanjenje broja evidentiranih kaznenih djela teških krađa za 4,1 posto, a tijekom prvih devet mjeseci ove godine evidentirano je 13.877 kaznenih djela teških krađa, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je evidentirano 11.541 ovo kazneno djelo, povećanje broja otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela teških krađa za 20,2 posto.

Tijekom 1999. godine otkriveno je i prijavljeno 9.271 kazneno djelo gospodarskog kriminala, što je u usporedbi s prethodnom godinom bilo povećanje broja otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela za 4,3 posto, a tijekom prvih devet mjeseci ove godine otkrivena su i prijavljena 7.894 kaznena djela gospodarskog kriminala, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine kada je otkriveno i prijavljeno 6.795 ovih kaznenih djela, povećanje broja otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela gospodarskog kriminala za 16,2 posto.

Tijekom 1999. godine u prometu su poginule 662 osobe, što je u usporedbi s prethodnom godinom bilo povećanje broja poginulih osoba u prometu za 2,47 posto, a tijekom prvih devet mjeseci ove godine u prometu je poginulo 487 osoba, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine kada je u prometu poginulo 475 osoba, povećanje broja poginulih osoba za 2,52 posto.

Tijekom 1999. godine otkrivena su i prijavljena 242 kaznena djela protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice (u ilegalnom prelasku preko državne granice zatečeno je 9.977 osoba), što je u usporedbi s prethodnom godinom bilo povećanje broja otkrivenih i prijavljenih ovih kaznenih djela za 26,7 posto, a tijekom prvih devet mjeseci ove godine otkriveno je i prijavljeno 251 kazneno djelo protuzakonitog prebacivanja osoba preko državne granice (u ilegalnom prelasku preko državne granice zatečene su 8673 osobe), što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je otkriveno i prijavljeno 181 kazneno djelo (u ilegalnom prelasku preko državne granice zatečeno je 7.792 osobe), povećanje

broja otkrivenih i prijavljenih ovih kaznenih djela za 11,3 posto.

Tijekom 1999. godine evidentirano je 7.438 požara, što je u usporedbi s prethodnom godinom bilo smanjenje broja požara za 17,9 posto, a tijekom prvih devet mjeseci ove godine evidentirano je 10.234 požara, što je u odnosu na isto razdoblje prethodne godine, kada je evidentirano 6.114 požara, povećanje evidentiranih požara za 67,4 posto.

Iz predloženih podataka, neupitno je kako je tijekom prvih devet mjeseci ove godine zabilježen porast broja otkrivenih i prijavljenih kaznenih djela za 16,4 posto, međutim, zbog različitih bitnih obilježja pojedinih pojava oblika kriminala, potrebno je u tumačenju stanja i kretanja pojedinih pojava oblika kriminala poštivati upravo te kriminološke značajke, kako bi se mogli donositi ispravni zaključci.

Kada se radi o tumačenju porasta broja kaznenih djela tzv. »općeg kriminaliteta« u koji spadaju kaznena djela: krađe motornih vozila, razbojništava i teške krađe, koja kaznena djela se od ostalih ili drugih osoba prijavljuju policiji i kod kojih je gotovo neznatna tzv. »tamna brojka neprijavljenih kaznenih djela«, analiza poduzetih mjera i čimbenika koji su mogli utjecati na povećanje ovog pojava oblika kriminaliteta ukazuje na to da je ovo Ministarstvo u posljednjih nekoliko godina poduzelo niz mjera u svrhu prevencije ovih kaznenih djela, međutim, nažalost nije moglo utjecati na to što još uvijek većina novčarskih ustanova, pošta i trgovačkih radnji (koje su najčešće objekt napada kod kaznenih djela razbojništava) još uvijek nema nikakvu tehničku niti fizičku zaštitu. Također, ovo Ministarstvo i pored ostvarenih kontakata s osiguravajućim društvima nije moglo utjecati na povećanje broja vozila s ugrađenom protuprovalnom zaštitom. Glede prevencije teških krađa – provalama u domove, ovo Ministarstvo i pored pisanih i usmenih apela građanima da povećaju nivo samozaštite te da u domovima ne drže veće količine gotovog novca, također nije moglo utjecati na nedovoljno samozaštitno pona-

šanje građana, pa je upravo u svrhu povećanja učinkovitosti preventivnog djelovanja policije jedna od značajnih odrednica budućeg ustroja Ministarstva ustrojavanje i ustaljivanje policajaca, čija bi zadaća bila preventivno djelovanje na određenom području. Među ostale uzroke koji su mogli djelovati na porast broja kaznenih djela tzv. »općeg kriminaliteta«, valja svrstati i značajan porast broja stranih državljana koji su u vrijeme turističke sezone boravili u Republici Hrvatskoj.

Analizirajući porast broja poginulih osoba u prometu tijekom prvih devet mjeseci ove godine, prosuđujemo da je do porasta broja prometnih nezgoda došlo uslijed znatnog povećanja intenziteta putničkog prometa tijekom turističke sezone, pri čemu držimo da je jedan od bitnih uvjeta koji utječu na sigurnost prometa stanje prometnica i nedovoljna protočnost prometa na određenim čvorištima. Prema našim analizama nepropisna i neprimjerena brzina uzrok je 31,1 posto prometnih nezgoda, vožnja na nedovoljnoj udaljenosti uzrok je 10,8 posto prometnih nezgoda, nepoštivanje prednosti prolaza uzrok je 10,7 posto prometnih nezgoda, nepropisna vožnja unatrag uzrok je 9,05 posto prometnih nezgoda, nepropisno uključivanje u promet uzrok je 5,7 posto prometnih nezgoda, nepropisno skretanje uzrok je 4,7 prometnih nezgoda, nepropisno pretjecanje uzrok je 3,6 posto prometnih nezgoda, nepropisno mimoilaženje uzrok je 3,5 posto prometnih nezgoda, nepropisno obilaženje uzrok je 3 posto prometnih nezgoda, dok su greške pješaka uzrok svega 1 posto prometnih nezgoda.

Sukladno navedenom, Ministarstvo je u vrijeme turističke sezone veliku pozornost posvetilo upravo povećavanju sigurnosti i protočnosti prometa na nedovoljno propusnim cestovnim pravcima i cestovnim čvorištima, zahvaljujući čemu su smanjene posljedice koje su uslijed pojačanog prometa mogle ugroziti turističku sezonu, a upravo je u tijeku i rad na predlaganju novih mjera kojima bi se preveniralo ugrožavanje sigurnosti cestovnog prometa od nesavjesnih ili nedovoljno iskusnih vozača.

Iz statističkih pokazatelja o broju evidentiranih požara, evidentirano je njihovo značajno povećanje neupitno uzrokovano visokim temperaturama i dugotrajnom sušom kakva nije zabilježena u nekoliko desetaka prethodnih godina. Pored visokih temperatura i suše neupitno je da su na nastan-

cima i širenju požara pridonijele ve-
like neobrađene površine, kao i veliki
broj ilegalnih odlagališta smeća na
područjima na kojima su nastajali
požari. Pored ovih, nazovimo ih
objektivnih uvjeta nastanku i širenju
požara neupitno je pridonijela i nea-
dekvatna pripremljenost dobrovo-
ljnih vatrogasnih društava te nedovo-
ljna tehnička opremljenost profesio-
nalnih vatrogasnih postrojbi. Anali-
zirajući uzroke požara evidentirano je
da je tijekom prvih devet mjeseci Mi-
nistarstvo podnijelo 639 zahtjeva za
provedbu prekršajnog postupka pro-
tiv osoba koje su uzrokovale požare,
što je u odnosu na isto razdoblje
prethodne godine, kada je podneseno
299 prekršajnih prijava, povećanje
broja prekršaja iz ove oblasti za 113,7
posto, dok je istovremeno tijekom
prvih devet mjeseci ove godine pod-
neseno 78 kaznenih prijava protiv
osoba osumnjičenih za uzrokovanje
požara, što je u odnosu na isto
razdoblje prethodne godine, kada su
podnesene 63 kaznene prijave pove-
ćanje broja podnesenih kaznenih
prijava za 23,8 posto.

Upravo iskustva od kojih se došlo
tijekom tekuće godine, kao i uočeni
propusti koji su pogodovali nastajanja
i širenju požara temelj su za
poduzimanje potrebnih mjera glede
financiranja, tehničkog opremanja i
ustroja vatrogasne službe i službe
motrenja u svrhu preveniranja i ra-
nog uočavanja požara, kako bi se u
narednoj godini smanjio broj požara
te ublažile štete koje požari uzrokuju.

Kad su u pitanju kaznena djela go-
spodarskog kriminaliteta, korupcije,
organiziranog kriminaliteta i krimi-
naliteta droga, evidentiran je porast
broja otkrivenih i prijavljenih kazne-
nih djela ovih pojavnih oblika krimi-
naliteta, pa je tako tijekom prvih de-
vet mjeseci ove godine otkriveno i
prijavljeno:

– 7894 kaznena djela gospodarskog
kriminaliteta, što je u odnosu na isto
razdoblje prethodne godine poveća-
nje broja otkrivenih i prijavljenih kaz-
nenih djela za 16,2 posto,

– 584 koruptivnih kaznenih
djela, što je u odnosu na isto razdob-
lje prethodne godine povećanje broja
otkrivenih i prijavljenih kaznenih dje-
la za 40 posto,

– 5718 kaznenih djela koja se prate
u djelokrugu suzbijanja organizira-
nog kriminala, što je u odnosu na isto
razdoblje prethodne godine poveća-
nje broja otkrivenih i prijavljenih kaz-
nenih djela za 16,1 posto,

– 5526 kaznenih djela u svezi sa
zloporabom droga, što je u odnosu na

isto razdoblje prethodne godine
povećanje broja otkrivenih i prijav-
ljenih kaznenih djela za 9,3 posto.

Radi ispravnog tumačenja poda-
taka o stanju i kretanju ovih pojavnih
oblika kriminaliteta, bitno je za istaći
kako je većina kaznenih djela otkrive-
nih tijekom tekuće godine počinjena
u prethodnim godinama, međutim,
zbog jednog od bitnih obilježja ovog
kriminaliteta – prikrivenosti, ova kaz-
nena djela otkrivena su i prijavljena
tek ove godine, tako da se prezentira-
ni podaci o povećanju broja otkrive-
nih kaznenih djela iz djelokruga
suzbijanja gospodarskog kriminalite-
ta, korupcije, organiziranog krimina-
liteta i kriminaliteta droga ne mogu
tumačiti kao povećanje broja poči-
njenih kaznenih djela u tijeku ove
godine, već kao produkt pojačanog
angažiranja Ministarstva unutarnjih
poslova na otkrivanju i prijavljivanju
ovih kaznenih djela.

Upravo zbog obilježja prikrivenosti,
kriminala koji se pojavljuje kao pos-
ljedica djelovanja gospodarskog, ko-
rumptivnog, organiziranog i krimina-
liteta droga nije moguće pratiti na isti
način kao ostale pojavne oblike kri-
minala kod kojih je tzv. »tamna
brojka« neotkrivenih i neprijavljenih
kaznenih djela zanemariva, pa je suk-
ladno tome (temeljem iskustava
pribavljenih kroz međunarodnu poli-
cijsku suradnju) ovo Ministarstvo
sačinilo katalog ovih kaznenih djela,
kako bi praćenjem stanja i kretanja
broja otkrivenih i prijavljenih kazne-
nih djela moglo donositi kriminali-
stičke analize i prosudbe neophodne
za planiranje vlastite aktivnosti na
suzbijanju ovih pojava.

Prikrivenost kao bitno obilježje
ovih oblika kriminaliteta proizlazi iz
činjenice da se radi o kaznenim djeli-
ma s tzv. »netipičnom žrtvom«, odno-
sno kaznenim djelima kod kojih je
oštećen neki javni interes (Proračun,
zdravlje ljudi i dr.), ili se radi o kazne-
nim djelima počinjenim na štetu
fizičkih osoba koje se zbog straha od
moguće odmazde počinitelja ustežu
prijaviti da je nad njima počinjeno
kazneno djelo, tako da za razliku od
kaznenih djela tzv. »općeg kriminali-
teta« kod kojega kaznena djela poli-
ciji ili Državnom odvjetništvu prijav-
ljuju oštećene ili neoštećene osobe,
broj otkrivenih i prijavljenih kazne-
nih djela s elementom prikrivenosti
uglavnom ovisi o angažiranju i
učinkovitosti djelatnika policije ili
drugih službi koje u svom djelokrugu
rada zahvaćaju suzbijanje ovih pojav-
nih oblika kriminala.

Na kraju, umjesto zaključka, može
se konstatirati da je tijekom prvih
devet mjeseci tekuće godine poduzet
čitav niz preventivnih i represivnih
mjera u svrhu suzbijanja i otkrivanja
svih pojavnih oblika kriminala.
Međutim, i pored ostvarenih rezulta-
ta, evidentna je potreba učinkovitijeg
preventivnog djelovanja koje ne ovisi
samo o djelovanju ovog Ministarstva.
Upravo zbog toga, inicirane su ili se
poduzimaju potrebne mjere radi
otklanjanja uzroka koji su se ne-
gativno odrazili na učinkovitost
djelovanja Ministarstva unutarnjih
poslova, ali i drugih tijela izvršne i
pravosudne vlasti, poglavito onih
uzroka koji su posljedica nedovoljne
usklađenosti ili neadekvatne pravne
regulative. Kad su u pitanju mjere
koje se poduzimaju unutar Ministar-
stva, za istaći je rad na izradi zakon-
skih odredbi i rad na novom ustroju,
koji bi trebali osigurati optimalnu
djelotvornost uz znatne uštede i sma-
njenje broja zaposlenika. U tu svrhu,
neophodno je potrebno obaviti depoli-
tizaciju policije te osigurati adekvat-
nu tehničku opremljenost neophod-
nu za učinkovitije suprotstavljanje
djelovanju organiziranog i međunarod-
nog kriminala te korupcije.

Tek dovršenjem započetih pro-
mjena, kako u Ministarstvu, tako i u
drugim izvršnim i pravosudnim tijeli-
ma, treba očekivati kvalitetniju pre-
venciju i represiju kriminala, jer po-
dizanje kvalitete, prevencije i repre-
sije kriminala kao društveno ne-
gativne pojave, samo djelomično ovisi
o učinkovitosti Ministarstva unutar-
njih poslova.

I. K.

Radni staž pripadnika pričuvnog sastava MUP-a

Na pitanje zastupnika **Želimira Ja-
njića (HSLŠ)**, zastupnika u Zastup-
ničkom domu **o nepriznatom rad-
nom stažu pripadnicima pričuvnog
sastava MUP-a Republike Hrvatske
koji su ostali u službi do mirne
reintegracije Hrvatskog podunavlja
do 15. siječnja 1998.** odgovor je dalo
Ministarstvo unutarnjih poslova.

Pričuvni sastav Ministarstva unu-
tarnjih poslova Republike Hrvatske,
Policijske uprave Vukovarsko-srijem-
ske zbog povećane potrebe obavljanja
policijskih poslova ostao je angažiran
do završetka procesa mirne reinte-
gracije hrvatskog Podunavlja, tj. do
15. siječnja 1998. godine.

Dio pričuvnog sastava Ministarstva
unutarnjih poslova Republike Hrva-

tске je za vrijeme obnašanja dužnosti u pričuvnom sastavu bio u radnom odnosu kod drugih poslodavaca te im je po toj osnovi upisan radni staž u radnu knjižicu.

Pripadnici pričuvnog sastava koji nisu bili u radnom odnosu ostvarili su od Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske pravo na novčanu naknadu sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske o naknadama plaće i drugim novčanim naknadama pripadnika rezervnog sastava policije i Zbora narodne garde od 19. kolovoza 1991. godine.

Nadalje, i odredbom članka 58.b stavak 2. Zakona o unutarnjim poslovima propisano je da pripadnici pričuvnog sastava koji se nalaze na dužnostima imaju pravo na naknadu i druga prava utvrđena propisima.

Sukladno gore navedenim propisima, Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske je isplaćivalo naknadu pripadnicima pričuvnog sastava, a koja se ne može smatrati plaćom na koju i iz koje bi se plaćali doprinosi za zdravstveno i mirovinsko osiguranje, odnosno kako nije riječ o radnom odnosu, to Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske nije moglo pripadnicima pričuvnog sastava, a koji su nezaposleni, vrijeme provedeno u pričuvu upisati kao radni staž.

Međutim, ukazujemo da je odredbom članka 18. Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata između ostalog, propisano da se hrvatskim braniteljima koji nisu zaposleni ili ne ostvaruju staž po drugoj osnovi, vrijeme provedeno u Domovinskom ratu računa kao poseban

staž u dvostrukom trajanju, sukladno propisima o obrani.

Nadalje, odredbom članka 6. Pravilnika o posebnom stažu ostvarenom u Domovinskom ratu propisano je da na zahtjev pripadnika pričuvnog sastava policije, a na temelju potvrde ovlaštenog tijela poseban staž u radnu knjižicu upisuje ovlaštena područna služba Republičkog fonda mirovinskog i invalidskog osiguranja radnika Hrvatske (sadašnji Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje) u propisanom postupku.

U navedenom slučaju nezaposleni pripadnici pričuvnog sastava MUP-a RH, a koji su stekli status hrvatskog branitelja, u vremenskom razdoblju od 30. svibnja 1990. godine do 20. lipnja 1996. godine ostvarili su poseban staž u dvostrukom trajanju koji su mogli upisati u radnu knjižicu na gore opisani način.

Nakon 20. lipnja 1996. godine nezaposlenim pripadnicima pričuvnog sastava Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, a za vrijeme dok su bili angažirani u pričuvnom sastavu nije moguće priznati i upisati radni staž u radnu knjižicu, budući da za to više ne postoji pravna osnova.

Đ. K.

VANJSKI POSLOVI

Gospodarska diplomacija

Pitanje zastupnika Zastupničkog doma dr. **Borisa Kandarea (HSP)** bilo je upućeno Ministarstvu vanjskih poslova, a odnosilo se na provođenje **gospodarske diplomacije**.

Navedeno **Ministarstvo** je uputilo odgovor kojim pojašnjava da se prilikom uređenja unutarnjeg ustrojstva vodilo računa o tzv. gospodarskoj diplomaciji. Jačanje gospodarske diplomacije važno je radi razvijanja i promicanja hrvatskog gospodarstva u inozemstvu odnosno privlačenja stranog kapitala i otvaranja stranih tržišta za hrvatske proizvode. Od sedam uprava Ministarstva vanjskih poslova tri imaju svoje posebne odjele koji se bave gospodarskom bilateralom, odnosno multilateralom, a u diplomatskim misijama i konzularnim uredima RH predviđena su diplomatska mjesta savjetnika za gospodarstvo. Izbor tih savjetnika obavlja se uz konzultacije s Ministarstvom gospodarstva, dok je u Ministarstvu vanjskih poslova osnovana konzultativna koordinacija za promicanje hrvatskog gospodarstva. Što se kadrovskog stanja tiče, istaknuto je da su u 62 veleposlanstva i generalna konzulata raspoređeni diplomati koji se bave gospodarskim pitanjima. Ministarstvo je na kraju navelo kako nastoji da profil predloženih veleposlanika i generalnih konzula odgovara zahtjevnom poslu predstavljanja dobre vanjskopolitičke i gospodarske strategije Republike Hrvatske.

M. S.

**izvješća
HRVATSKOGA
SABORA**

• GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK:
dr. Željko Sabol

- * OSNIVAČ I IZDAVAČ: Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
- * REDAKCIJA: Mirjana Kozar, Marija Krakić (zamjenica glavnog i odgovornog urednika), Ina Kralj, Đurđa Krmpotić, Marta Micek, Mirena Pehneck, Jasna Rodić, Mario Selnik, Jasenka Šarlija i Vjekoslav Žugaj
- * GRAFIČKI UREDNIK: Branislav Tanasijin
- * TAJNICA REDAKCIJE: Anita Vuksanović
- * ADRESA REDAKCIJE: 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6, tel: 01/4569-722; fax: 6303-018
- * POŠTARINA: plaćena u pošti 10000 Zagreb
- * PRETPLATA NA ŽIRO-RAČUN BR. 30102-637-2650, Hrvatski sabor, 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 6
- * www.SABOR.HR
- * TISAK: Tiskara ureda za opće poslove Vlade RH i Hrvatskog sabora